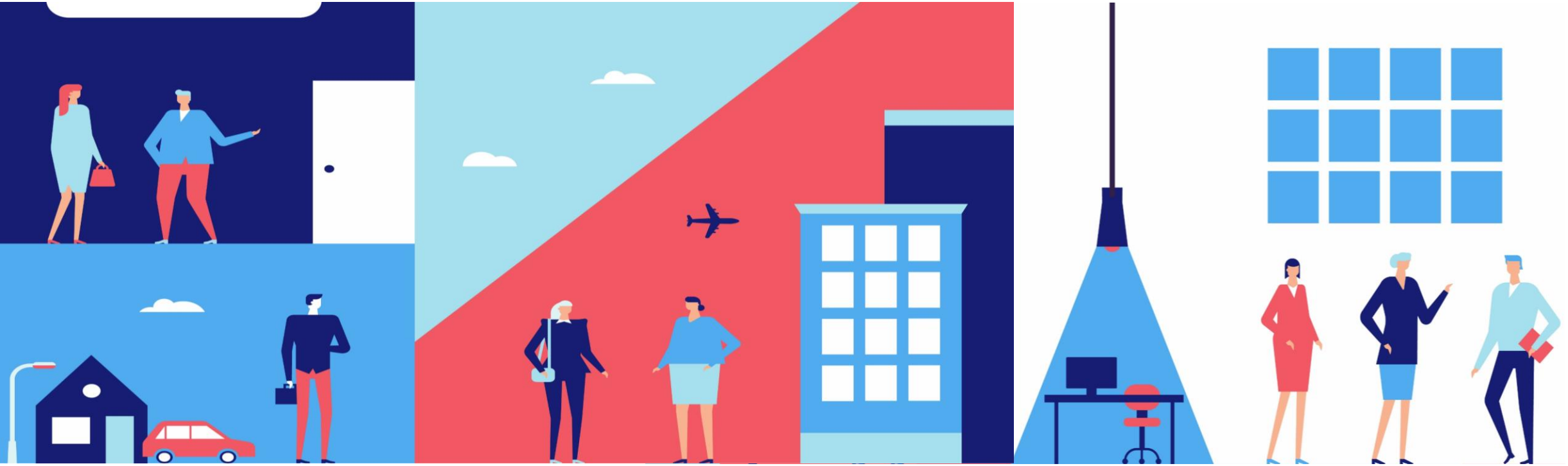
DECISIO

MONITOR ARBEIDSMIGRANTEN PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Datum: 2 juli 2024

Status rapport: Definitief

In opdracht van Provincie Noord-Holland

INHOUDSOPGAVE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

INLEIDING
PROVINCIE NOORD-HOLLAND
ALKMAAR EN OMSTREKEN
AMSTELLAND EN MEERLANDEN
AMSTERDAM
GOOI EN VECHTSTREEK
KOP VAN NOORD-HOLLAND
WEST-FRIESLAND
ZAANSTREEK WATERLAND
ZUID-KENNEMERLAND/IJMOND
BIJLAGE

INLEIDING

INLEIDING

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aanleiding en geografische afbakening

De provincie Noord-Holland heeft Decisio gevraagd om de gegevens over arbeidsmigranten in Noord-Holland te actualiseren voor de periode 2010 tot en met 2022. De actualisatie betreft gegevens voor de volgende acht bestuurlijke regio's:

- Alkmaar en omstreken
- Amstelland en Meerlanden
- Amsterdam
- Gooi en Vechtstreek
- Kop van Noord-Holland
- West-Friesland
- Zaanstreek en Waterland
- Zuid Kennemerland/IJmond

Inhoud van dit rapport

Dit rapport bevat cijfers over het aantal arbeidsmigranten naar werk- en woonlocatie. Daarnaast rapporteren we kenmerken (werksectoren, herkomstlanden, seizoenspieken etc.) van arbeidsmigranten en prognoses van het aantal werkende en wonende (behoefte huisvesting) arbeidsmigranten tot 2030.

Daarnaast vergelijken we cijfers van de regio's met provinciale en nationale ontwikkelingen. Ook is er aandacht voor de effecten van Corona en presenteren we cijfers op postcode-4 niveau.

Aanpak

Voor het inzicht in de populaties arbeidsmigranten in de provincie Noord-Holland verzamelden we informatie over hun aantallen, kenmerken en de ontwikkeling voor de periode 2010 tot en met 2022.

Voor het berekenen van de groeicijfers gingen we uit van de periode 2010 tot en met 2022. Waar relevant presenteerden we groeicijfers voor andere tijdsperioden (bv. 2019-2022) In het rapport is voor de verschillende groeicijfers altijd duidelijk aangeven om welke periode het gaat. Een verdere toelichting op onze aanpak en de daarbij gehanteerde uitgangspunten is verder in dit inleidende hoofdstuk en de bijlage in de rapport opgenomen.

Brondata

De cijfers zijn afkomstig uit de Monitor Internationals van Decisio (2024). Deze monitor is gebaseerd op de meest actuele bronbestanden (CBS Microdata) van het CBS. Bronbestanden betreffen onder meer gegevens van de Belastingdienst (over arbeidscontracten, loon, gewerkte uren, etc.) en de Basisregistratie Personen (BRP) (met diverse gegevens over uiteenlopende persoonskenmerken zoals geslacht, leeftijd, etc.).

Dynamische database: aanvullen én actualiseren gegevens leidt tot gewijzigde resultaten

Decisio hanteert vanaf de aanvang van de landelijke monitor dezelfde definities, databronnen (de zogenaamde 'CBS Microdata') en berekeningswijzen. Op basis hiervan is door Decisio een monitor/database opgebouwd met gegevens vanaf het jaar 2010 tot zo recent mogelijk.

Eens per jaar (in december) vullen én actualiseren we de database (aan) op basis van de op dat moment meest actuele bronbestanden van het CBS. De *aanvulling* betreft het toevoegen van de meest actuele gegevens voor het laatst beschikbare jaar. Daarnaast voeren we tevens een *actualisatie* we uit voor alle gegevens die al beschikbaar waren voor alle jaren vanaf 2010. Dit betekent (dus) een volledige actualisatie van alle jaargegevens tot het meest recent jaar. De volledige actualisatie leidt ertoe dat de resultaten in dit rapport, ook voor jaren in het verleden, *afwijken van de resultaten in (de) voorgaande monitorrapportages van Decisio.*

Waardoor wijken resultaten af? We hebben gezien dat het CBS over steeds meer en betere gegevens beschikt; en dat betreft ook meer/betere gegevens voor voorgaande jaren (in onze monitor: vanaf 2010).

Dat betekent dat wij niet alleen een actualisatie (moeten) uitvoeren voor het laatst beschikbare bronjaar, maar óók voor de jaren daarvoor om daarmee ook voor jaargegevens uit het verleden een zo waarheidsgetrouw mogelijk inzicht te schetsen.

INLEIDING

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Meerdere doelgroepen in monitor: voorkomen van dubbeltellingen

Vanaf 2022 voert onze Monitor Internationals meer internationale doelgroepen dan alleen de internationale kenniswerkers en arbeidsmigranten. De monitor is verbreed met landelijke gegevens over internationale studenten, statushouders, inkomensafhankelijke partners en ontheemde Oekraïners. Om eventuele dubbeltellingen in de uitkomsten te voorkomen is er door ons voor gekozen om personen toe te wijzen aan een doelgroep op basis van hun verondersteld hoofdmotief voor verblijf in Nederland.

Het kan voorkomen dat een persoon in meer dan een van deze definities valt. Bijvoorbeeld iemand die als statushouder naar Nederland is gekomen, werk vindt en daardoor ook internationale werknemer wordt. Om dubbeltellingen te voorkomen corrigeren we dit zodat alle internationals slechts binnen één groep vallen. We gaan daarbij uit van de volgende volgordelijkheid van verondersteld motief: (1) Ontheemde Oekraïner, (2) statushouder, (3) student, (4) kenniswerker/arbeidsmigrant/inkomensafhankelijke partner.

Definities

In dit rapport worden verschillende begrippen gebruikt. Voor de duidelijkheid geven we hier een overzicht van hetgeen we daarmee bedoelen:

- **Internationale werknemer**: is een economisch-actieve persoon met alleen een buitenlandse nationaliteit (oftewel deze persoon heeft niet de Nederlandse nationaliteit) en die in loondienst is bij een in Nederland gevestigde organisatie. Voor deze persoon wordt loonheffing afgedragen aan de Belastingdienst.
- **Kenniswerker**: is een internationale werknemer die gerekend wordt tot de groep kenniswerkers waarbij een minimale looneis gesteld is voor twee leeftijdsgroepen. Deze groep valt niet binnen de scope van dit onderzoek.
- **Arbeidsmigrant**: is een internationale werknemer die minder verdient dan de gestelde minimale looneis voor de kenniswerker. In de bijlage bij dit rapport is dit nader toegelicht.

Afronding

Cijfers zijn afgerond op vijftallen (in verband met onze verplichting jegens het CBS ter borging van de privacy). Provincie- of regiototalen tellen, door deze afrondingen, niet altijd op tot het totaal van alle onderliggende gemeenten.

PROVINCIE NOORD-HOLLAND

KERNCIJFERS PROVINCIE NOORD-HOLLAND

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In de provincie Noord-Holland werkten in 2022 145.655 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 5,5%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werkgemeenten voor in Noord-Holland zijn Amsterdam, Haarlemmermeer en Diemen. Ruim 60% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 in een van deze gemeenten. In absolute zin groeide het aantal arbeidsmigranten in Amsterdam het sterkst.

Een derde van de arbeidsmigranten in Noord-Holland werkte via uitzendbureaus en detachering. Andere belangrijke werksectoren voor arbeidsmigranten in de Noord-Holland zijn de horeca (14%) en detailhandel (13%).

Het belangrijkste herkomstland van arbeidsmigranten in Noord-Holland is Polen. 24% van de in Noord-Holland werkzame arbeidsmigranten is van Poolse afkomst. Sinds 2010 is het aandeel Roemeense arbeidsmigranten (relatief) sterk toegenomen.

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 81.885 arbeidsmigranten geregistreerd in Noord-Holland. Ongeveer de helft daarvan woont in gemeente Amsterdam. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 6,1% toe.

Voor Noord-Holland onderscheiden we een duidelijke zomerpiek als het gaat om werkzame arbeidsmigranten. De piek in Noord-Holland is vergelijkbaar met het beeld in Nederland en alle regio's.

Uit de prognosescenario's blijkt voor Noord-Holland dat het aantal arbeidsmigranten de komende tien jaar blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 155.000 tot 235.000 arbeidsmigranten in 2030.

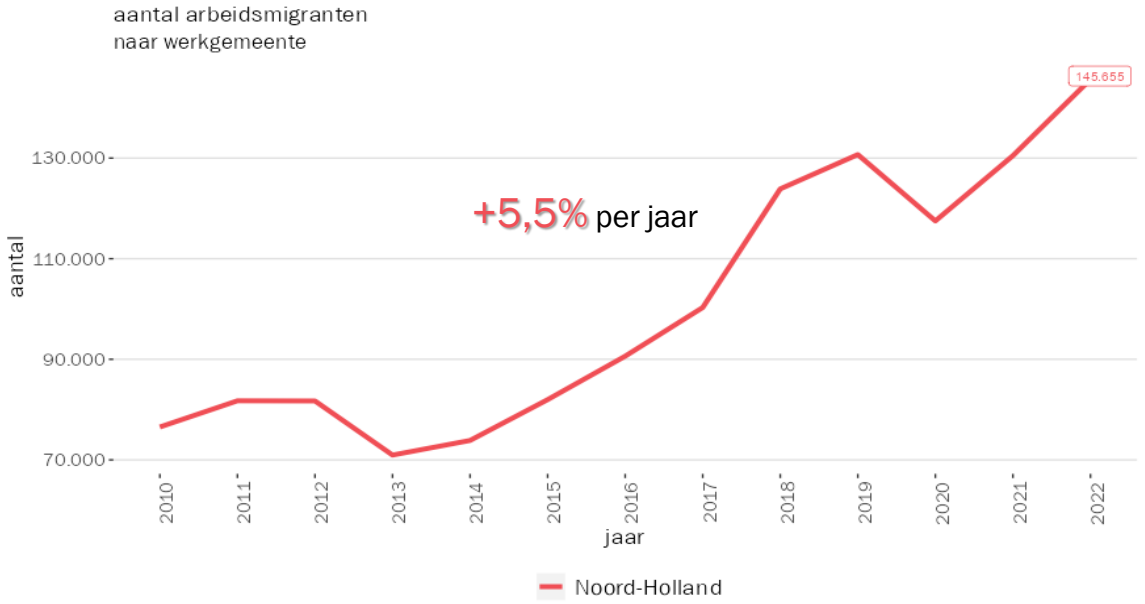
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Ruim 145 duizend werkende arbeidsmigranten in provincie Noord-Holland
In 2022 werkten in de provincie Noord-Holland 145.655 arbeidsmigranten[1]. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal werkzame arbeidsmigranten in Noord-Holland met ruim 69 duizend toe. De gemiddelde jaarlijkse groei in de periode 2010-2022 bedroeg 5,5%.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
In 2020 daalde het aantal werkende arbeidsmigranten in Noord-Holland. Het ging om een afname van ruim 13 duizend ten opzichte van 2019. Dit was een tijdelijke afname; in 2021 lag het aantal werkende arbeidsmigranten in Noord-Holland op 130.480; een stijging van 11% ten opzichte van 2020.

Amsterdam belangrijkste werkgemeente in Noord-Holland
Ruim 59 duizend (59.840) arbeidsmigranten werkten in 2022 in Amsterdam. Hiermee werkte 41% van de arbeidsmigranten in Noord-Holland in Amsterdam. Andere belangrijke werkgemeenten waren Diemen en Haarlemmermeer.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

In 2022 werkten in de provincie Noord-Holland
145.655 internationale arbeidsmigranten.
Ondanks covid-19 groeide het aantal met 1.165
arbeidsmigranten tussen 2019 en 2021.

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

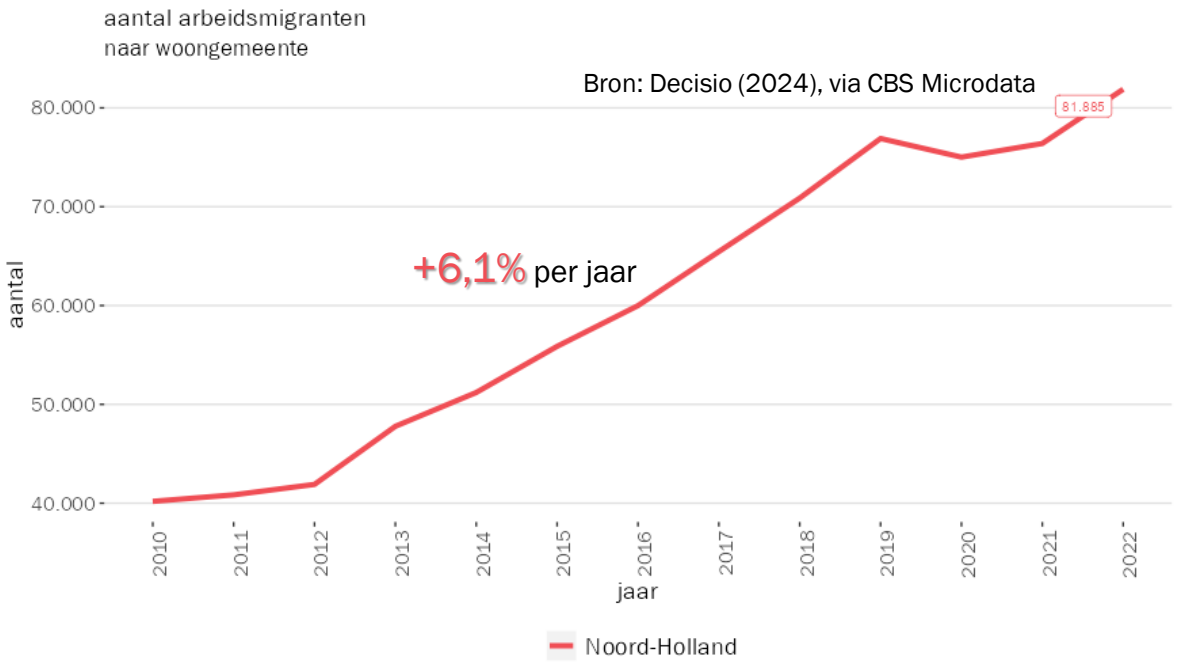
Ruim 81 duizend geregistreerd woonachtige arbeidsmigranten in provincie Noord-Holland

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 81.885 arbeidsmigranten geregistreerd woonachtig in de provincie Noord-Holland. Naar verwachting is dit een onderschatting van het daadwerkelijk aantal wonende arbeidsmigranten[1].

In 2020 nam het aantal wonende arbeidsmigranten in Noord-Holland af. Ten opzichte van 2019 bedroeg de afname circa 1.900. Dit komt overeen met een procentuele afname van 2,5%. In 2021 lag het aantal werkende arbeidsmigranten (licht) hoger.

Bijna 50% BRP-geregistreerde arbeidsmigranten woont in Amsterdam

De grootste groep arbeidsmigranten woonde in 2022 in Amsterdam (49%). Absoluut gezien gaat het om 39.815 arbeidsmigranten. Andere belangrijke woongemeenten voor arbeidsmigranten in Noord-Holland zijn Zaanstad (6%), Haarlem (5%), Haarlemmermeer (4%) en Amstelveen (4%).

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2019-2022	Ontwikkeling 2010-2022	Aantal werkende in 2022
Amsterdam	21.880	39.750	39.815	0,1%	5,1%	59.840
Zaanstad	2.005	4.235	4.960	5,4%	7,8%	5.095
Haarlem	2.170	3.955	4.375	3,4%	6,0%	5.945
Haarlemmermeer	1.555	3.290	3.645	3,5%	7,4%	14.250
Amstelveen	1.090	2.950	3.225	3,0%	9,5%	2.865
Noord-Holland	**40.185**	**76.900**	**81.885**	**2,1%**	**6,1%**	**145.655**

[1]Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.

PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in Noord-Holland zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

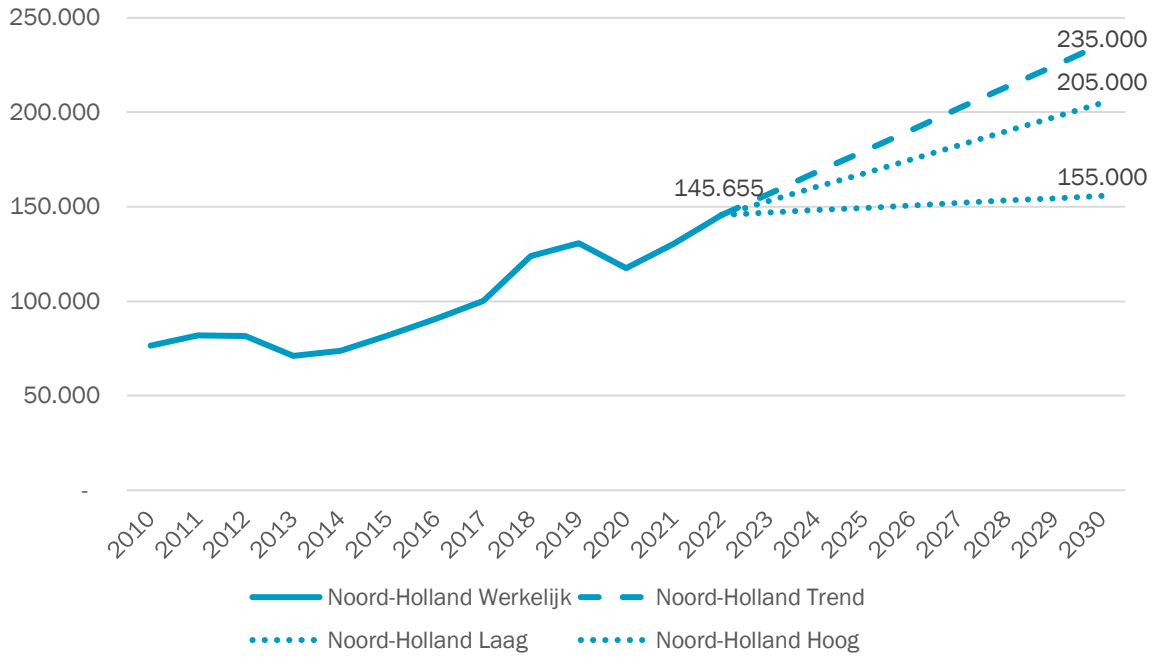
Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030

Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 155.000 tot 235.000 arbeidsmigranten in 2030

Uit de prognosescenario's blijkt voor Noord-Holland dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 155.000 tot 235.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 1 tot 6 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten Noord-Holland

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

WLO-hoog: toename short-stay +2.670 tot en met 2025, +7.480 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in de Noord-Holland betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in Noord-Holland het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 2.670 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 7.480 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 hoger dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten in provincie Noord-Holland

Aantal in provincie Noord-Holland wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	81.885	101.000	135.500
Prognose: conform trend Noord-Holland 2010-2022	81.885	105.000	141.000
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	19.115	53.615
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	23.115	59.115
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	14%	2.670	7.480
Mid (1 tot 3 jaar)	32%	6.140	17.230
Long (3 jaar of langer)	54%	10.300	28.900
Totaal	**100%**	**19.110**	**53.610**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	14%	3.230	8.250
Mid (1 tot 3 jaar)	32%	7.430	19.000
Long (3 jaar of langer)	54%	12.460	31.870
Totaal	**100%**	**23.120**	**59.120**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

ALKMAAR EN OMSTREKEN

KERNCIJFERS REGIO ALKMAAR

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In de regio Alkmaar werkten in 2022 5.915 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 5,9%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werkgemeenten voor de regio Alkmaar zijn Alkmaar en Dijk en Waard. Ruim 80% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 in een van deze gemeenten. In relatieve zin groeide het aantal arbeidsmigranten in Uitgeest het sterkst.

De belangrijkste werksectoren voor arbeidsmigranten in de regio Alkmaar zijn zakelijke dienstverlening en horeca. Daarnaast werkt 44% van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau of detachering.

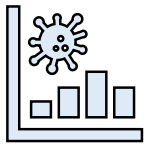
63% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in regio Alkmaar; een derde werkt langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Het belangrijkste herkomstland van arbeidsmigranten in regio Alkmaar is Polen. 39% van de in regio Alkmaar werkzame arbeidsmigranten is van Poolse afkomst. Sinds 2010 is vooral het aandeel van Roemeense arbeidsmigranten toegenomen.

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 3.520 arbeidsmigranten geregistreerd in regio Alkmaar. Ongeveer de helft daarvan woont in gemeente Alkmaar. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 4,4% toe.

Voor de regio Alkmaar onderscheiden we een duidelijke zomerpiek als het gaat om werkzame arbeidsmigranten. De piek in regio Alkmaar is op zijn sterkst in augustus en is goed vergelijkbaar met de seizoenpieken van de provincie Noord-Holland en Nederland.

Uit de prognosescenario's blijkt voor de regio Alkmaar dat het aantal arbeidsmigranten de komende tien jaar blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 7.500 tot 12.500 arbeidsmigranten in 2030. Dit betekent een gemiddelde jaarlijkse groei van 3 tot 10%.

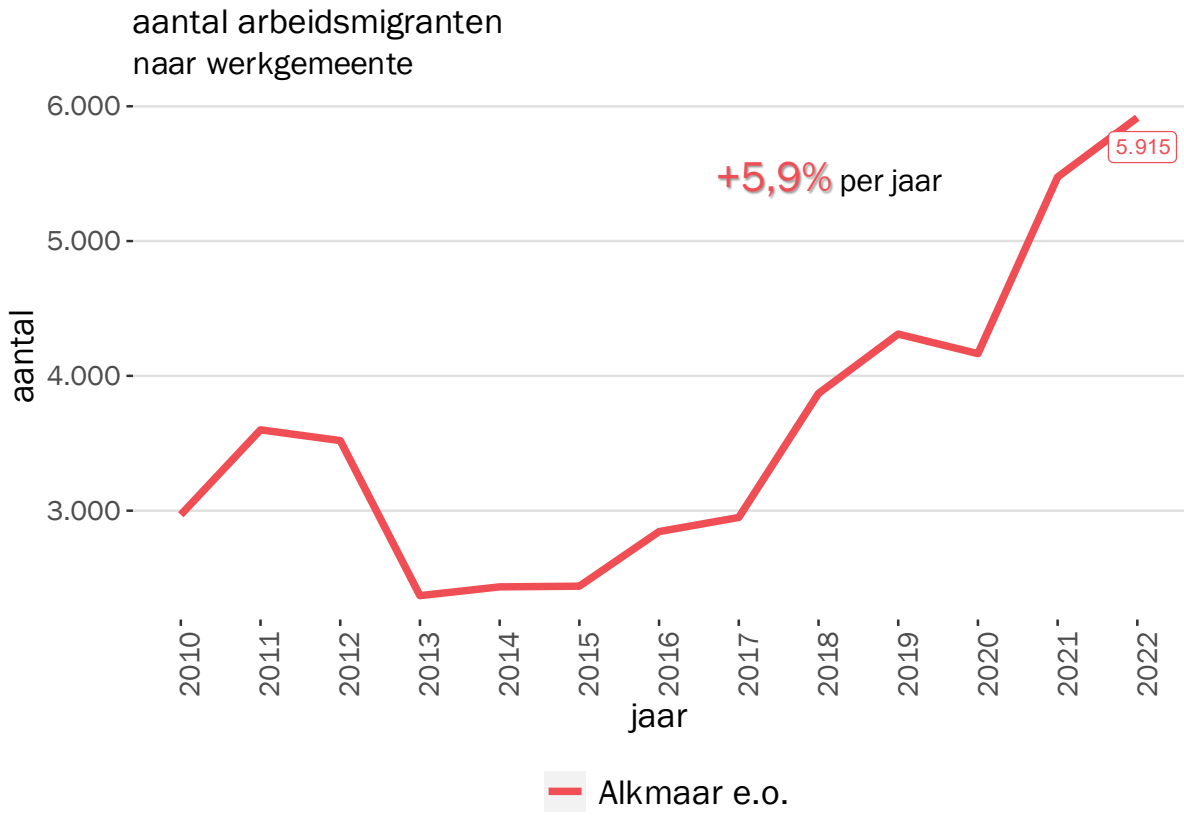
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Bijna 6 duizend werkende arbeidsmigranten in regio Alkmaar
In 2022 werkten in de regio Alkmaar 5.915 arbeidsmigranten[1]. Tussen 2010 en 2022 is het aantal in de regio werkzame arbeidsmigranten verdubbeld: het gaat om een gemiddelde jaarlijkse groei van 5,9%.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname van het aantal arbeidsmigranten. Er was een afname van 145 arbeidsmigranten ten opzichte van 2019. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 lag het aantal arbeidsmigranten op een niveau dat hoger was dan voor de coronacrisis.

In 2022 werkten in de regio Alkmaar 5.915 internationale arbeidsmigranten. Ondanks covid-19 groeide het aantal met 1.165 arbeidsmigranten tussen 2019 en 2021.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

De helft van de arbeidsmigranten werkte in Alkmaar
48% van de arbeidsmigranten was in 2022 werkzaam in de gemeente Alkmaar; in absolute zin gaat dit om 2.815 arbeidsmigranten. Andere belangrijke werkgemeenten voor arbeidsmigranten waren Dijk en Waard (2.000 arbeidsmigranten) en Uitgeest (465 arbeidsmigranten). De gemeente met de minste werkende arbeidsmigranten in 2022 was Heiloo met 80 arbeidsmigranten.

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in regio Alkmaar tussen 2010 en 2022, valt op dat Uitgeest en Alkmaar de grootste procentuele groei hebben doorgemaakt, namelijk 26% en 8% respectievelijk. De gemeente met de grootste absolute stijging tussen 2010 en 2022 is Alkmaar (+1.700 arbeidsmigranten).

Tussen 2019 en 2022 stijgt het aantal arbeidsmigranten in de regio Alkmaar met 11%. Dit komt voornamelijk door de relatief grote groei in het aantal arbeidsmigranten in 2021. Heiloo herstelt niet volledig van de coronadip: in 2022 ligt het aantal arbeidsmigranten lager dan voor de coronacrisis (2019).

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2019	Jaarlijkse ontwikkeling 2019-2022
Alkmaar	1.115	1.800	2.815	8%	5%	16%
Bergen	360	225	310	-1%	-5%	11%
Castricum	135	180	245	5%	3%	11%
Dijk en Waard	1.210	1.480	2.000	4%	2%	11%
Heiloo	120	85	80	-3%	-4%	-2%
Uitgeest	30	540	465	26%	38%	-5%
Regio Alkmaar	**2.970**	**4.310**	**5.915**	**5,9%**	**4,2%**	**11,1%**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

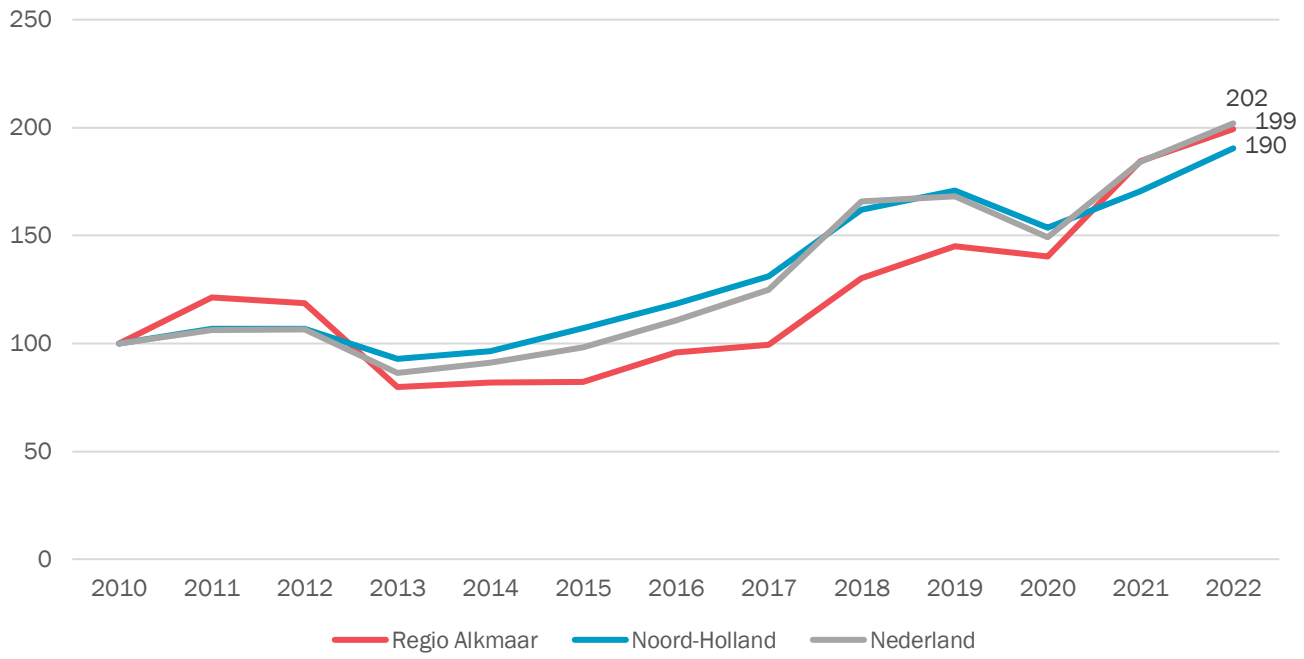
Vergelijking met provinciale en Nederlandse ontwikkeling
De indexcijfers in de figuur geven de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in regio Alkmaar weer ten opzichte van het provinciaal en landelijk niveau.

Tussen 2010 en 2022 kende de provincie Noord-Holland een gemiddelde groei van 5,5% per jaar tot 145.655 arbeidsmigranten in 2022. In diezelfde periode nam het aantal arbeidsmigranten in Nederland jaarlijks toe met 6,0% tot een aantal van 741.125 in 2022. De gemiddelde jaarlijkse groei van 5,9% van de regio Alkmaar was dus hoger dan de groei van de provincie Noord-Holland, maar lager dan die van Nederland.

Zowel regio Alkmaar als Noord-Holland en Nederland ervaarden een dip in het aantal arbeidsmigranten in 2020. Dit kan verklaard worden door de coronacrisis. Er is echter in alle drie de regio's een herstel te zien waarbij het aantal arbeidsmigranten in 2022 hoger lag dan voor de coronacrisis.

Tot slot is de groei in het aantal arbeidsmigranten in de regio Alkmaar aanzienlijk groter dan de groei in banen. Tussen 2010 en 2022 groeide het aantal banen binnen de regio met 0,7%[2], dit wijst erop dat arbeidsmigranten een grotere rol krijgen binnen de arbeidsmarkt in de regio Alkmaar.

Ontwikkeling aantal internationale arbeidsmigranten (geïndexeerd basisjaar[1] = 2010), 2010 - 2022

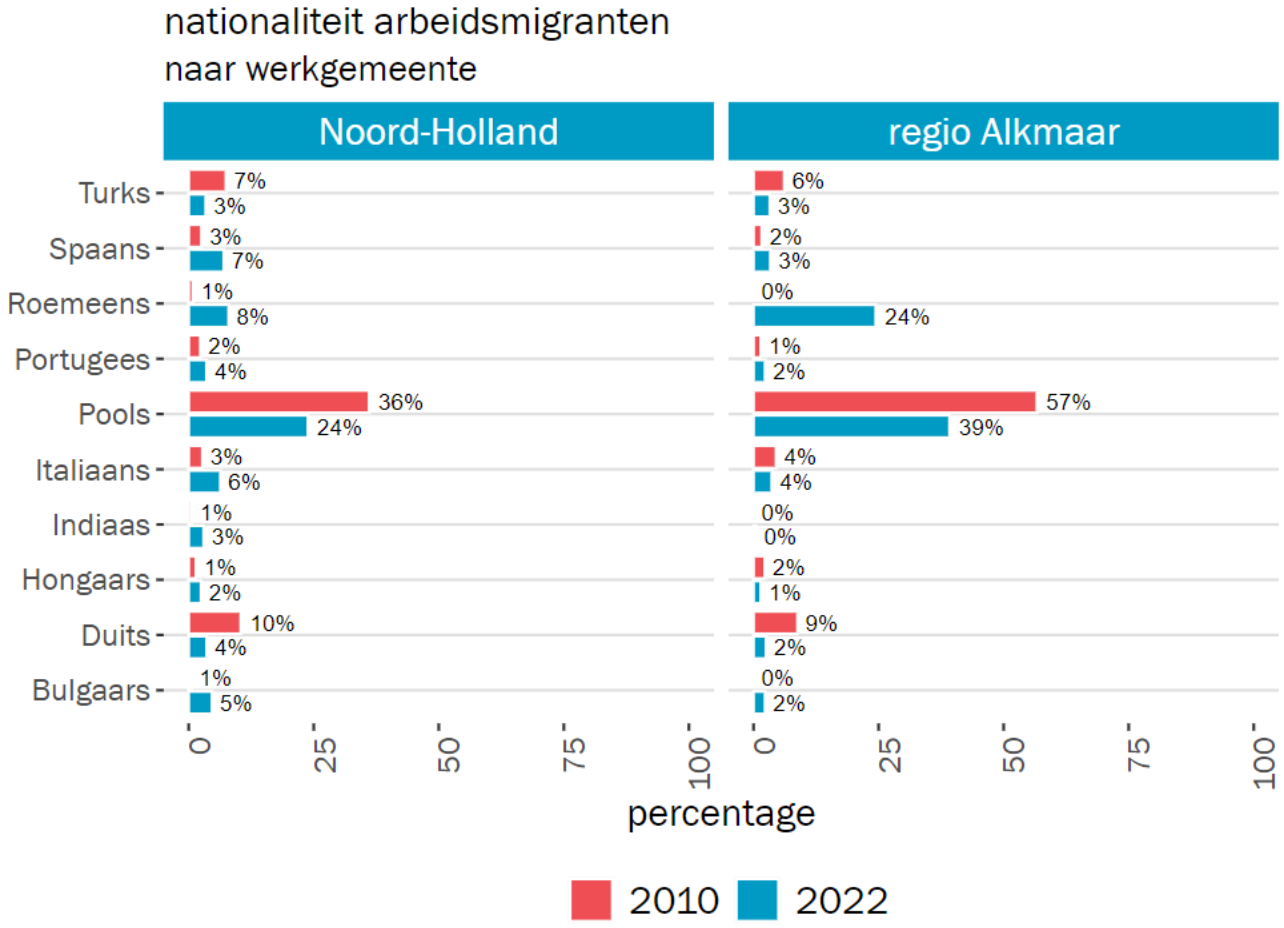
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata
[1] Cijfers zijn geïndexeerd om de jaarlijkse ontwikkeling tussen regio's onderling te kunnen vergelijken
[2] Bron CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?dl=A295E

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Meeste arbeidsmigranten afkomstig uit Polen, vooral aantal Roemenen neemt toe
De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in regio Alkmaar zijn Polen (39%) en Roemenië (24%) in 2022.

Het herkomstland met een relatief grote toename tussen 2010 en 2022 was Roemenië. Het aandeel Polen, Turken en Duitsers is daarentegen afgenomen.

De herkomstlanden van arbeidsmigranten in de regio Alkmaar komen overeen met het provinciaal en landelijk beeld. Ook landelijk is de grootste groep arbeidsmigranten van Poolse afkomst, en is het aandeel Roemenen het sterkst toegenomen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

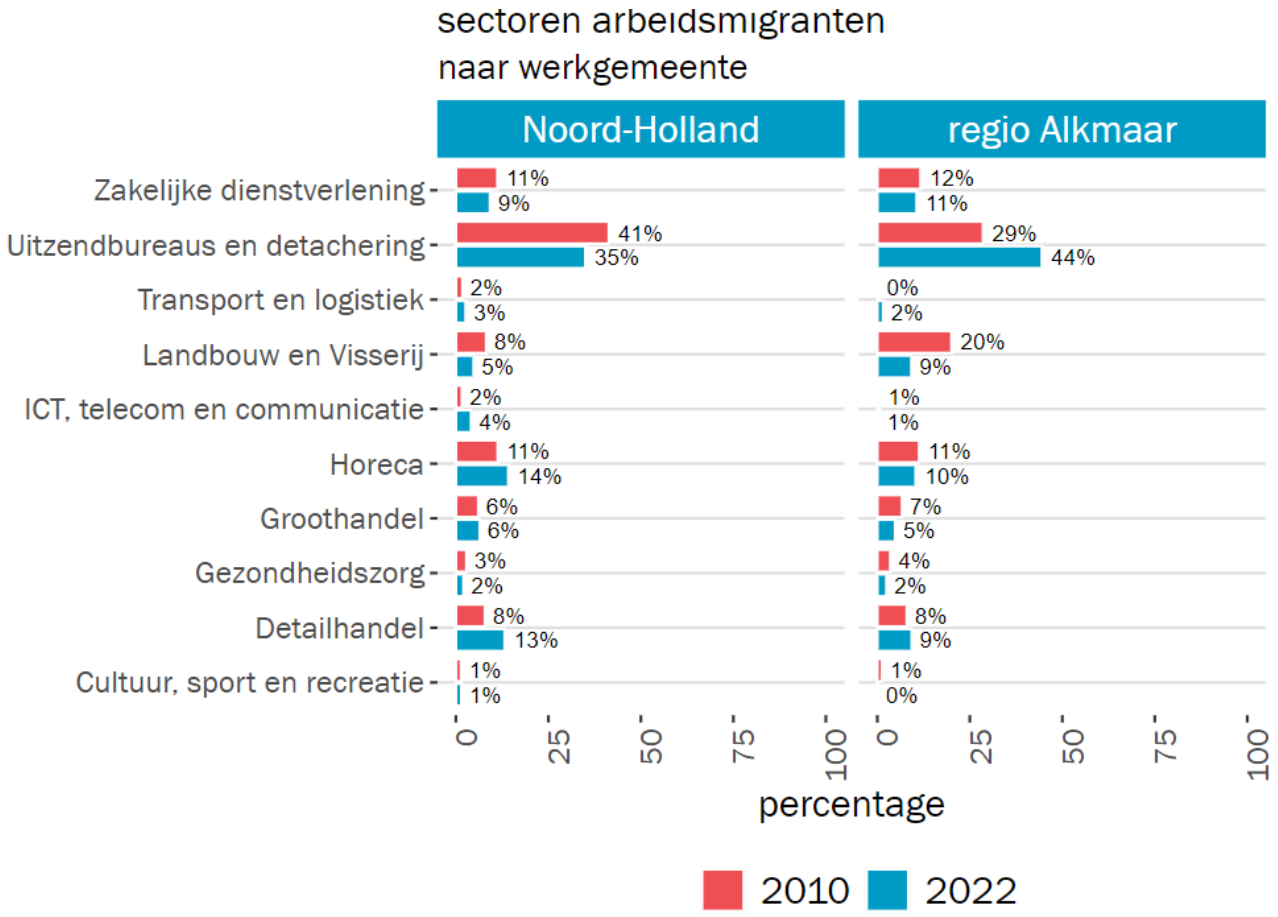
DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Zakelijke dienstverlening en horeca grootste sector
Rechts op de pagina staat een grafiek met de top-10 werksectoren in 2010 en 2022.

In regio Alkmaar werkte in 2022 11% van de arbeidsmigranten in zakelijke dienstverlening en nog eens 10% in de horeca. Bijna de helft van de arbeidsmigranten (44%) werkte in 2022 via een uitzendbureau of detachering. Van deze arbeidsmigranten is niet bekend in welke sector zij daadwerkelijk werken.

De sector Landbouw en Visserij heeft een relatief grote afname in 2022 ten opzichte van 2010. Deze afname is in kleinere mate ook in Noord-Holland en Nederland te zien.

Het percentage arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau of detachering werkt is in regio Alkmaar hoger dan in Noord-Holland (35%), maar lager dan in Nederland (53%)

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering

Rechts op de pagina staat een tabel met het aandeel arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau en/of detachering werkte in de periode 2018-2022.

Gemeenten met een (aanzienlijk) hoger aandeel werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering dan het provinciaal gemiddelde vervullen waarschijnlijk/mogelijk (voor een deel) een regiofunctie waarin arbeidsmigranten in een andere gemeente werken; in de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden.

Arbeidsmigranten die in Nederland via een uitzendbureau en/of detachering werkten, waren in de periode juni 2022 tot juni 2023 vooral actief in de logistiek (37%), tuinbouw (21%), voedingsindustrie (18%) en metaalindustrie (8%). De verdeling op regioniveau is niet bekend (ABU, 2024).

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering, 2018 - 2022

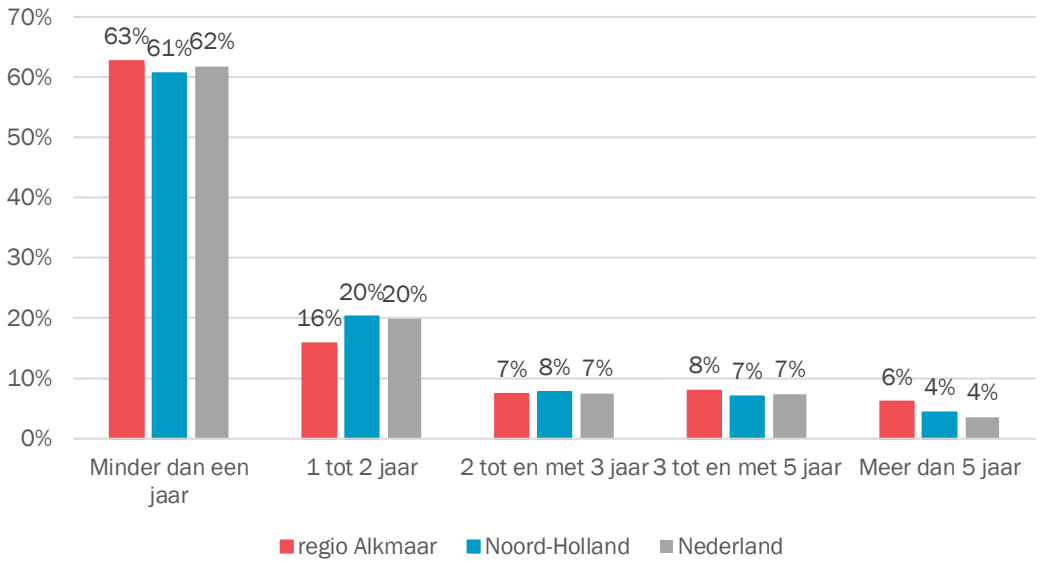
Gemeente	Aandeel 2018	Aandeel 2019	Aandeel 2020	Aandeel 2021	Aandeel 2022
Alkmaar	33%	34%	29%	49%	47%
Bergen	0%	0%	0%	0%	0%
Castricum	0%	0%	0%	0%	0%
Dijk en Waard	42%	43%	44%	47%	46%
Heiloo	0%	0%	0%	0%	0%
Uitgeest	83%	80%	69%	74%	76%
Noord-Holland	**37%**	**36%**	**33%**	**33%**	**35%**

NB: aantallen werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering lager dan 10 dienen conform de (privacy)regels van het CBS afgerond te worden naar nul. Dit resulteert voor verschillende gemeenten in de provincie in een aandeel dat gelijk is aan nul procent. Percentages zijn verder afgerond op gehelen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

KENMERKEN

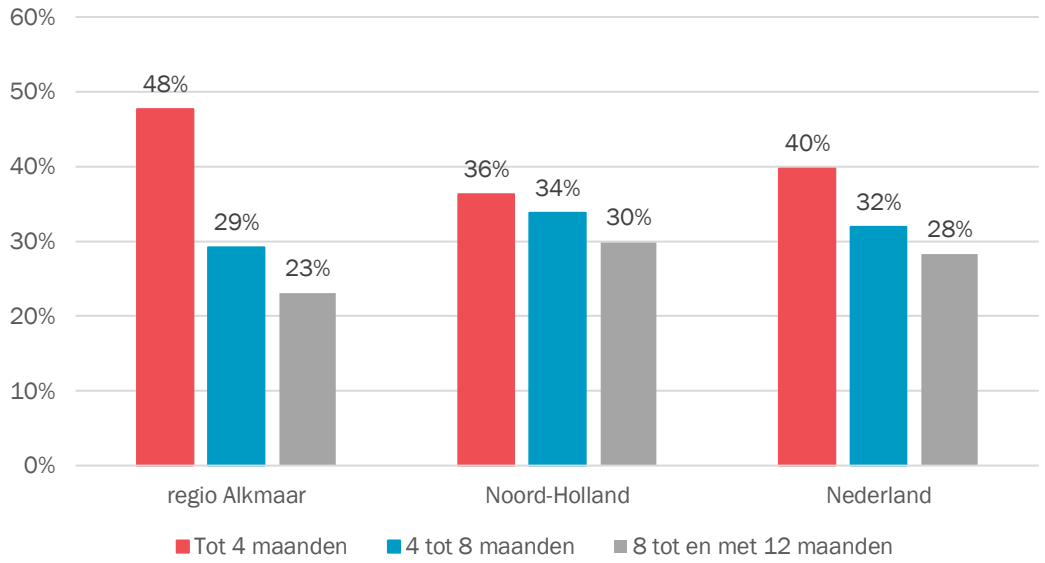
Verblijfsduur arbeidsmigranten, 2022

6 op de 10 arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in regio Alkmaar

63% van de arbeidsmigranten werkte korter dan een jaar in regio Alkmaar; een derde werkt langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Verblijfsduur arbeidsmigranten korter dan een jaar, 2022

Relatief grote groep die korter dan 4 maanden in regio Alkmaar verblijft

Van de arbeidsmigranten die minder dan een jaar in regio Alkmaar verblijven verblijft de grootste groep (48%) tot 4 maanden. Nog eens 29% van deze arbeidsmigranten verblijft 4 tot 8 maanden. In Noord-Holland en Nederland is de groep 'tot 4 maanden' ook het grootst.

Bij het kenmerk verblijfsduur gaat het om een momentopname. Dat wil zeggen dat op het moment van meten (2022) arbeidsmigranten bovenstaande verblijfsduur hebben. Het kan echter zo zijn dat deze groep in Nederland blijft en hun uiteindelijke verblijfsduur langer wordt.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

3.520 geregistreerd woonachtige arbeidsmigranten

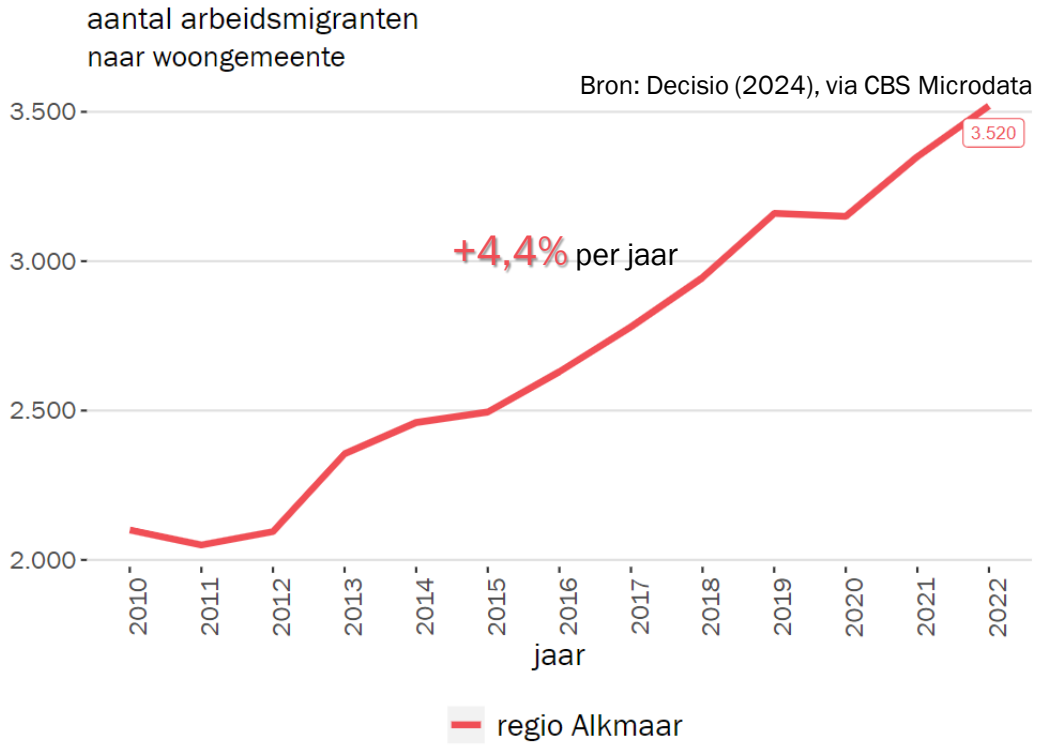
Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 3.520 arbeidsmigranten geregistreerd woonachtig in de regio Alkmaar. Dit is naar verwachting een onderschatting van het daadwerkelijke aantal[1].

In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een lichte daling te zien van het aantal arbeidsmigranten. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 zat het aantal arbeidsmigranten op een niveau die hoger lag dan voor de coronacrisis.

Bijna 50% BRP-geregistreerde arbeidsmigranten woont in Alkmaar

De grootste groep arbeidsmigranten woont in de gemeente Alkmaar (47%); in absolute aantallen gaat dit om 1.640 arbeidsmigranten. Andere belangrijke woongemeenten voor arbeidsmigranten zijn Dijk en Waard (1.225 arbeidsmigranten) en Bergen (230 arbeidsmigranten).

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in regio Alkmaar tussen 2010 en 2022 zien we dat Dijk en Waard de grootste groei heeft doorgemaakt (7%). Ook in absolute aantallen heeft Dijk en Waard de grootste groei doorgemaakt (+690 arbeidsmigranten).

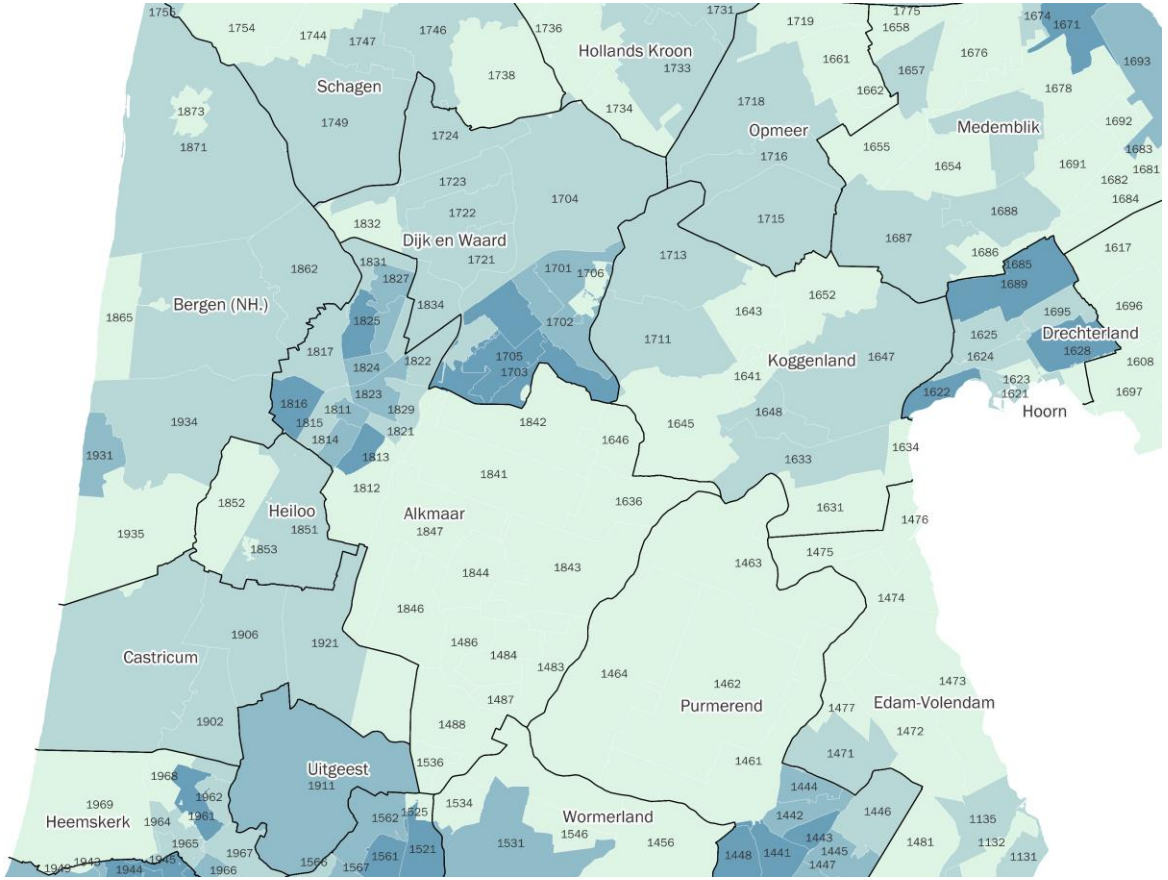
Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2010-2019	Ontwikkeling 2019-2022	Aantal werkende in 2022
Alkmaar	1.125	1.485	1.640	3%	3%	2.815
Bergen	195	205	230	1%	4%	310
Castricum	110	190	195	6%	1%	245
Dijk en Waard	535	1.065	1.225	8%	5%	2.000
Heiloo	80	125	135	5%	3%	80
Uitgeest	55	90	95	6%	2%	465
Regio Alkmaar	**2.100**	**3.160**	**3.520**	**4,6%**	**3,7%**	**5.915**

[1]Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.

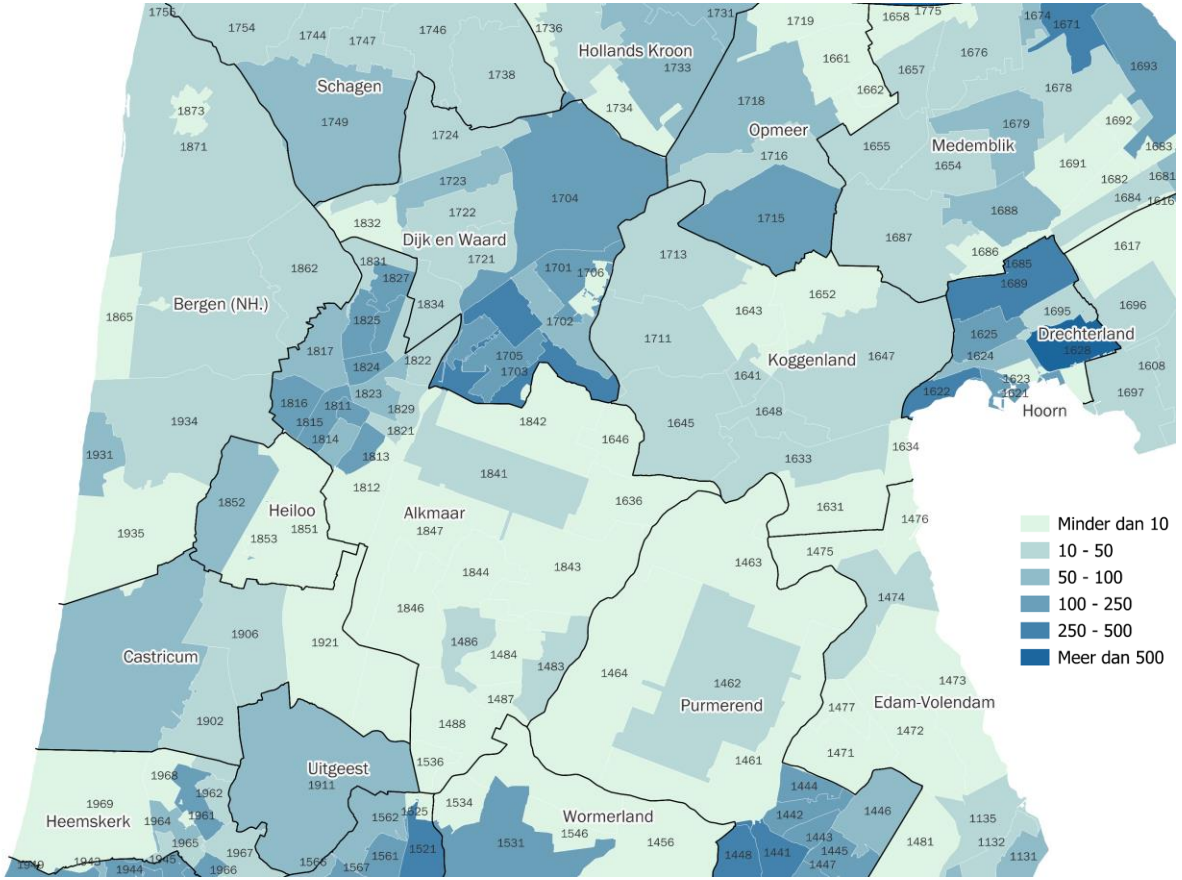
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Wonende arbeidsmigranten in Alkmaar en omstreken naar PC4-gebied (en directe omgeving), **2010**

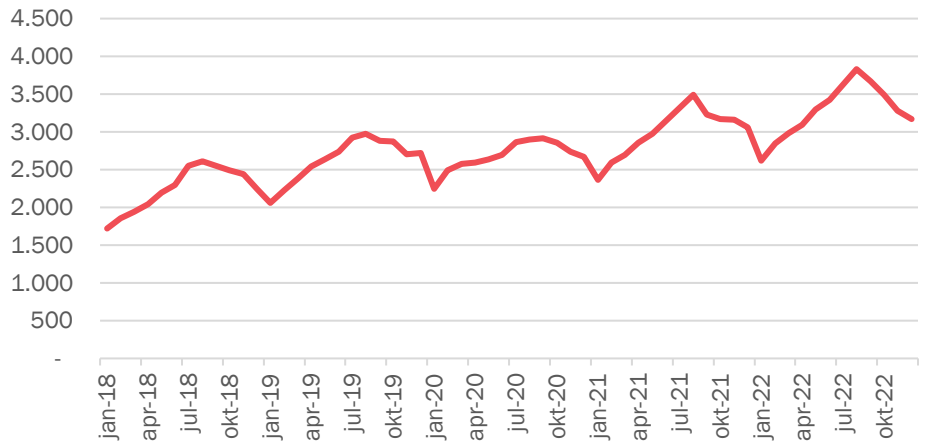
Wonende arbeidsmigranten in Alkmaar en omstreken naar PC4-gebied (en directe omgeving), **2022**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

SEIZOENSPIEKEN

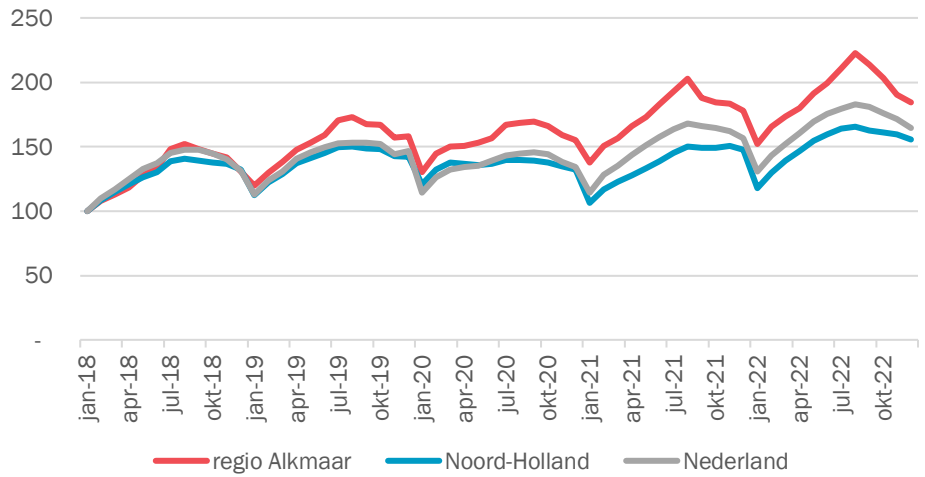
Seizoenspieken arbeidsmigranten regio Alkmaar, 2018 - 2022

Zomerse piek arbeidsmigranten in de regio Alkmaar

Het aantal werkzame arbeidsmigranten in de regio Alkmaar piekt in de zomer. In 2018 tot en met 2022 zien we een piek rond augustus. Richting de wintermaanden daalt het aantal arbeidsmigranten weer. Dit illustreert dat de inzet van arbeidsmigranten seizoensgebonden is. Dit kan mogelijk verklaard worden door het relatief grote aandeel arbeidsmigranten die in de sectoren landbouw en visserij en horeca werken.

Seizoenspieken arbeidsmigranten (geïndexeerd, basisjaar = 100), 2018 - 2022

Vergelijkbare seizoentrend als met Noord-Holland

De seizoenpieken in de regio Alkmaar zijn vergelijkbaar met Noord-Holland en Nederland. In Noord-Holland en Nederland zien we ook een geleidelijke stijging van het aantal arbeidsmigranten door het jaar heen met een piek aan het einde van de zomer. De pieken van Noord-Holland en Nederlands zijn minder spits dan de pieken van regio Alkmaar. Daarna neemt het aantal arbeidsmigranten af. Het terugkerende dal rond de jaarwisselingen valt deels te verklaren doordat 31 december een gangbare einddatum van contracten is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

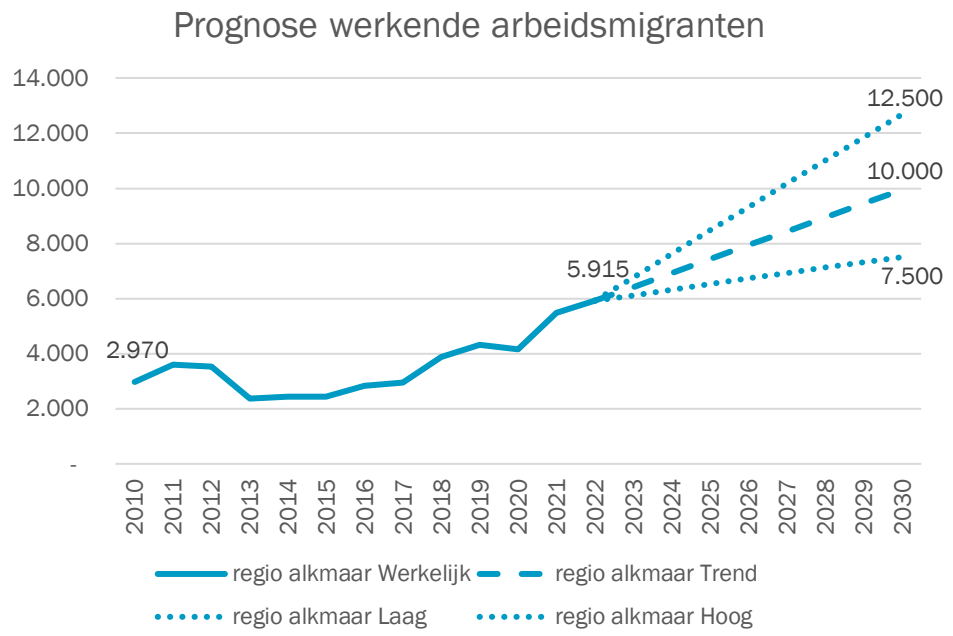
PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in regio Alkmaar zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030
Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 7.500 tot 12.500 arbeidsmigranten in 2030
Uit de prognosescenario's blijkt voor de regio Alkmaar dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 7.500 tot 12.500 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 3 tot 10 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten regio Alkmaar

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

WLO-hoog: toename short-stay +190 tot en met 2025, +500 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in de regio Alkmaar betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in de regio Alkmaar het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 190 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 500 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 lager dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten regio Alkmaar

Aantal in de regio Alkmaar wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	3.520	6.000	10.000
Prognose: conform trend regio Alkmaar 2010-2022	3.520	4.000	5.000
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	2.480	6.480
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	480	1.480
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	8%	190	500
Mid (1 tot 3 jaar)	25%	630	1.640
Long (3 jaar of langer)	67%	1.660	4.330
Totaal	**100%**	**2.480**	**6.470**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	8%	40	110
Mid (1 tot 3 jaar)	25%	120	380
Long (3 jaar of langer)	67%	320	990
Totaal	**100%**	**480**	**1.480**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

AMSTELLAND EN MEERLANDEN

KERNCIJFERS AMSTELLAND EN MEERLANDEN

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In Amstelland en Meerlanden werkten in 2022 44.185 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 4,5%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werkgemeenten voor Amstelland en Meerlanden zijn Diemen en Haarlemmermeer. Bijna 80% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 in een van deze gemeenten.

De belangrijkste werksectoren voor arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden zijn groothandel en zakelijke dienstverlening. Daarnaast werkt 65% van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau of detachering.

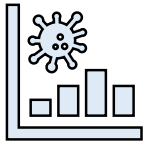
59% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 korter dan een jaar in Amstelland en Meerlanden; 41% werkte langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Het belangrijkste herkomstland van arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden is Polen. 28% van de in Amstelland en Meerlanden werkzame arbeidsmigranten is van Poolse afkomst. Sinds 2010 is vooral het aandeel Roemeense en Spaanse arbeidsmigranten toegenomen.

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 10.765 arbeidsmigranten geregistreerd in Amstelland en Meerlanden. Ongeveer een derde daarvan woont in gemeente Haarlemmermeer. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 8,7% toe.

Voor Amstelland en Meerlanden onderscheiden we een piek aan het einde van de zomer als het gaat om werkzame arbeidsmigranten. De piek in Amstelland en Meerlanden is goed vergelijkbaar met de seizoenpieken van de provincie Noord-Holland en Nederland.

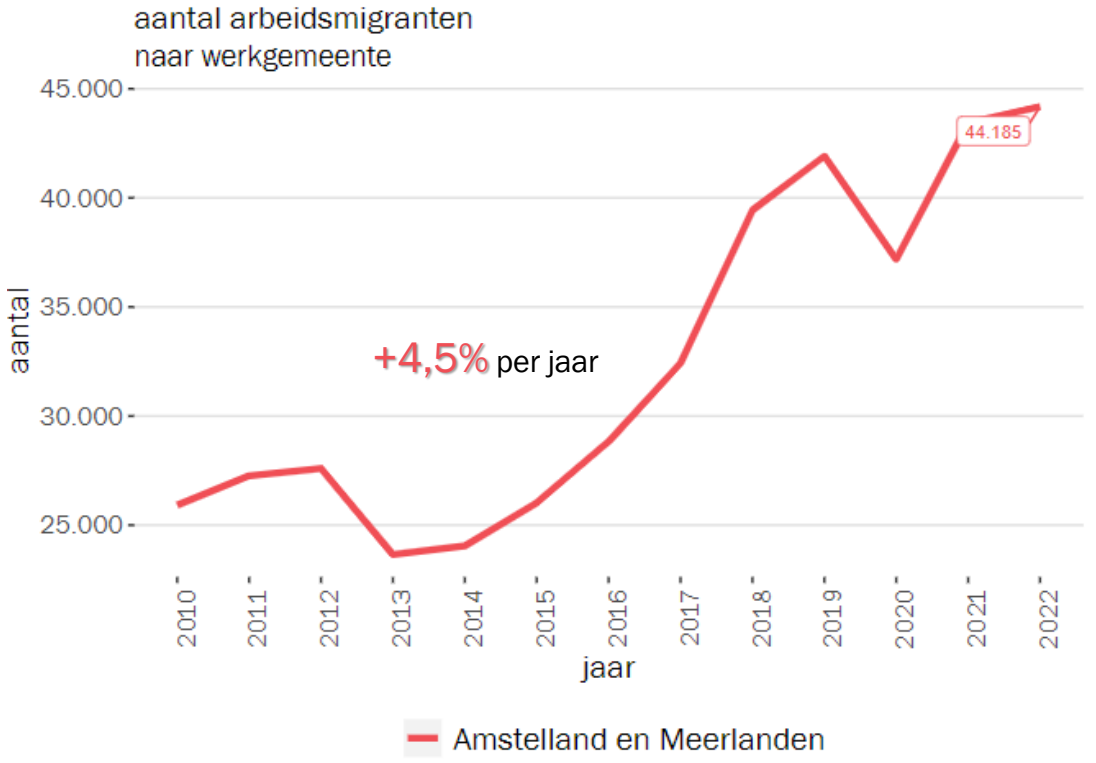
Uit de prognosescenario's blijkt voor Amstelland en Meerlanden dat het aantal werkende arbeidsmigranten zowel kan toe- als afnemen. De populatie is naar schatting 40.000 tot 78.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van -1 tot 7 procent.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

44 duizend werkende arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden
In 2022 werkten in Amstelland en Meerlanden 44.185 arbeidsmigranten[1]. Tussen 2010 en 2022 is het aantal in de regio werkzame arbeidsmigranten gegroeid met een gemiddelde jaarlijkse groei van 4,5%.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten. Er was een afname van 4.725 arbeidsmigranten ten opzichte van 2019. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 lag het aantal arbeidsmigranten op een niveau dat hoger was dan voor de coronacrisis.

In 2022 werkten in Amstelland en Meerlanden 44.185 internationale arbeidsmigranten. Ondanks covid-19 groeide het aantal met 1.530 arbeidsmigranten tussen 2019 en 2021.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Bijna de helft van de arbeidsmigranten werkte in Diemen
46% van de arbeidsmigranten was in 2022 werkzaam in de gemeente Diemen; in absolute zin gaat dit om 20.350 arbeidsmigranten. Andere belangrijke werkgemeenten voor arbeidsmigranten waren Haarlemmermeer (14.250 arbeidsmigranten) en Aalsmeer (3.455 arbeidsmigranten). De gemeente met de minste werkende arbeidsmigranten in 2022 was Uithoorn met 1.460 arbeidsmigranten.

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden tussen 2010 en 2022, valt op dat Ouder-Amstel en Aalsmeer de grootste procentuele groei hebben doorgemaakt, namelijk 10% en 8% respectievelijk. De gemeente met de grootste absolute stijging tussen 2010 en 2022 is Haarlemmermeer (+7.840 arbeidsmigranten).

Tussen 2019 en 2022 stijgt het aantal arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden met 2%. Dit komt voornamelijk door de relatief grote groei in het aantal arbeidsmigranten in 2021. Diemen en Haarlemmermeer herstellen niet volledig van de coronadip: in 2022 ligt het aantal arbeidsmigranten lager dan voor de coronacrisis (2019).

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2019	Jaarlijkse ontwikkeling 2019-2022
Aalsmeer	1.380	2.880	3.455	8%	9%	6%
Amstelveen	1.260	2.155	2.865	7%	6%	10%
Diemen	15.485	20.615	20.350	2%	3%	0%
Haarlemmermeer	6.140	14.790	14.250	7%	10%	-1%
Ouder-Amstel	560	755	1.805	10%	3%	34%
Uithoorn	815	715	1.460	5%	-1%	27%
Amstelland en Meerlanden	**25.910**	**41.910**	**44.185**	**4,5%**	**5,5%**	**1,8%**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

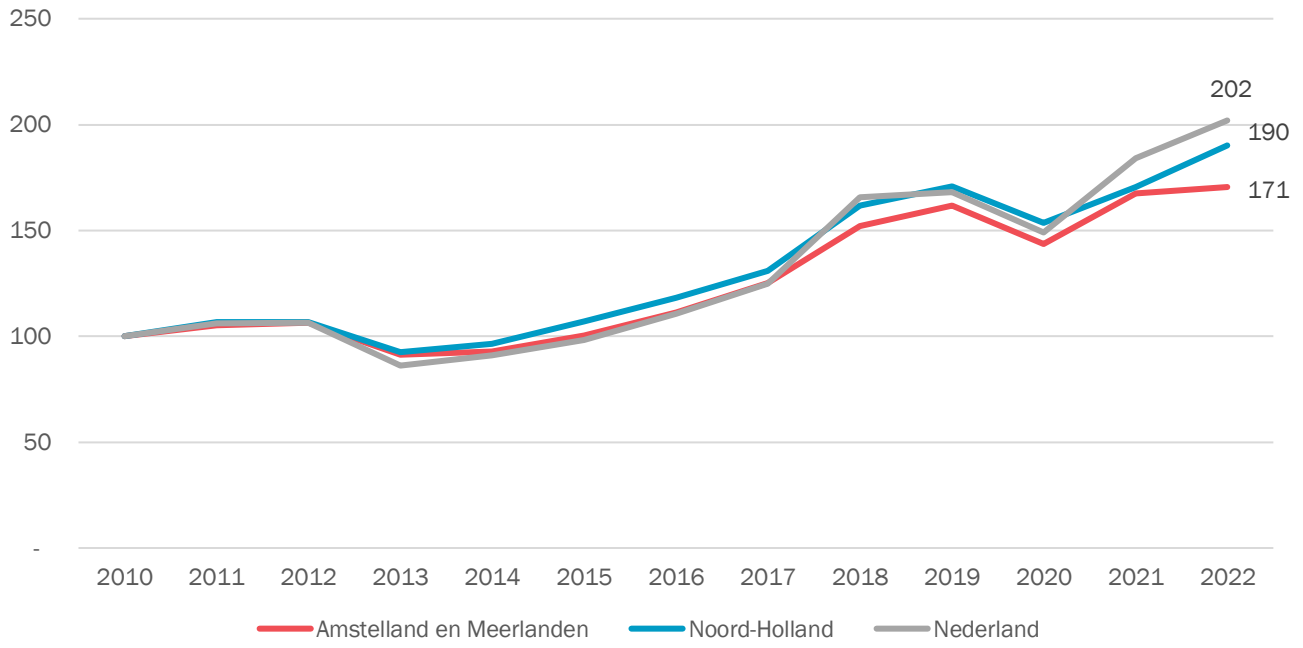
Vergelijking met provinciale en Nederlandse ontwikkeling
De indexcijfers in de figuur geven de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden weer ten opzichte van het provinciaal en landelijk niveau.

Tussen 2010 en 2022 kende de provincie Noord-Holland een gemiddelde groei van 5,5% per jaar tot 145.655 arbeidsmigranten in 2022. In diezelfde periode nam het aantal arbeidsmigranten in Nederland jaarlijks toe met 6,0% tot een aantal van 741.125 in 2022. De gemiddelde jaarlijkse groei van 4,5% van Amstelland en Meerlanden lag dus lager dan de groei van de provincie Noord-Holland en Nederland.

Zowel Amstelland en Meerlanden als Noord-Holland en Nederland ervaarden een dip in het aantal arbeidsmigranten in 2020. Dit kan verklaard worden door de coronacrisis. Er is echter in alle drie de regio's een herstel te zien waarbij het aantal arbeidsmigranten in 2022 hoger ligt dan voor de coronacrisis.

Tot slot is de groei in het aantal arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden aanzienlijk groter dan de groei in banen. Tussen 2010 en 2022 groeide het aantal banen binnen de regio met 1,3%[2], dit wijst erop dat arbeidsmigranten een grotere rol krijgen binnen de arbeidsmarkt in Amstelland en Meerlanden.

Ontwikkeling aantal internationale arbeidsmigranten (geïndexeerd basisjaar[1] = 2010), 2010 - 2022

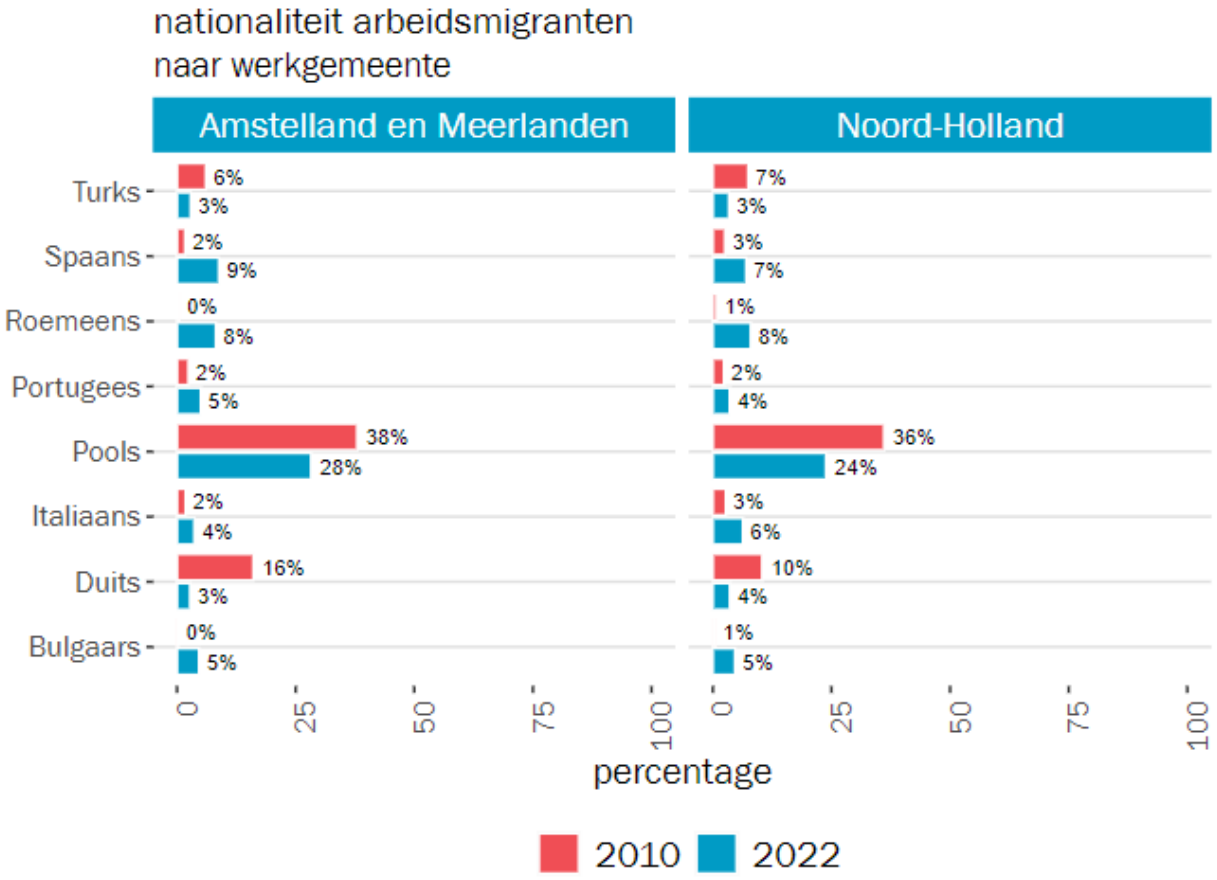
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata
[1] Cijfers zijn geïndexeerd om de jaarlijkse ontwikkeling tussen regio's onderling te kunnen vergelijken
[2] Bron CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?dl=A295E

Meeste arbeidsmigranten afkomstig uit Polen, vooral aantal Roemenen neemt toe

De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden zijn Polen (28%) en Spanje (9%) in 2022.

De herkomstlanden met een relatief grote toename tussen 2010 en 2022 zijn Roemenië en Spanje. Het aandeel Polen, Turken en Duitsers is daarentegen afgenomen.

De herkomstlanden van arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden komen overeen met het provinciaal en landelijk beeld. Ook landelijk is de grootste groep arbeidsmigranten van Poolse afkomst, en is het aandeel van Roemenen het sterkst toegenomen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

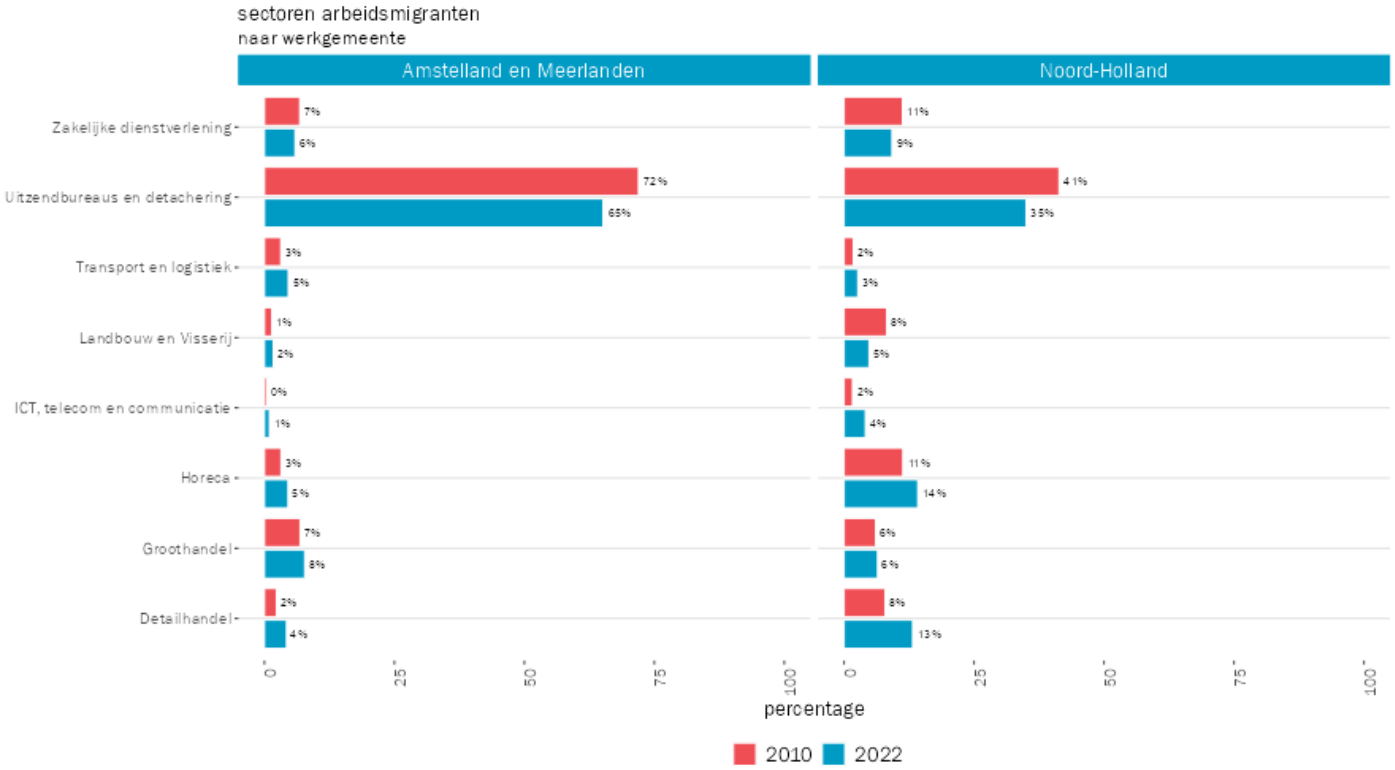
KENMERKEN

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Groothandel en zakelijke dienstverlening grootste sectoren
Rechts op de pagina staat een grafiek met de top-8 werksectoren in 2010 en 2022.

In Amstelland en Meerlanden werkte in 2022 8% van de arbeidsmigranten in groothandel en nog eens 6% in zakelijke dienstverlening. Bijna tweederde van de arbeidsmigranten (65%) werkte in 2022 via een uitzendbureau of detachering. Van deze arbeidsmigranten is helaas niet bekend in welke sector zij daadwerkelijk werken.

Het percentage arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau of detachering werkt is in Amstelland en Meerlanden hoger dan in Noord-Holland (35%) en Nederland (53%)

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering

Rechts op de pagina staat een tabel met het aandeel arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau en/of detachering werkte in de periode 2018-2022.

Gemeenten met een (aanzienlijk) hoger aandeel werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering dan het provinciaal gemiddelde vervullen waarschijnlijk/mogelijk (voor een deel) een regiofunctie waarin arbeidsmigranten in een andere gemeente werken; in de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden.

Arbeidsmigranten die in Nederland via een uitzendbureau en/of detachering werkten, waren in de periode juni 2022 tot juni 2023 vooral actief in de logistiek (37%), tuinbouw (21%), voedingsindustrie (18%) en metaalindustrie (8%). De verdeling op regioniveau is niet bekend (ABU, 2024).

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering, 2018 - 2022

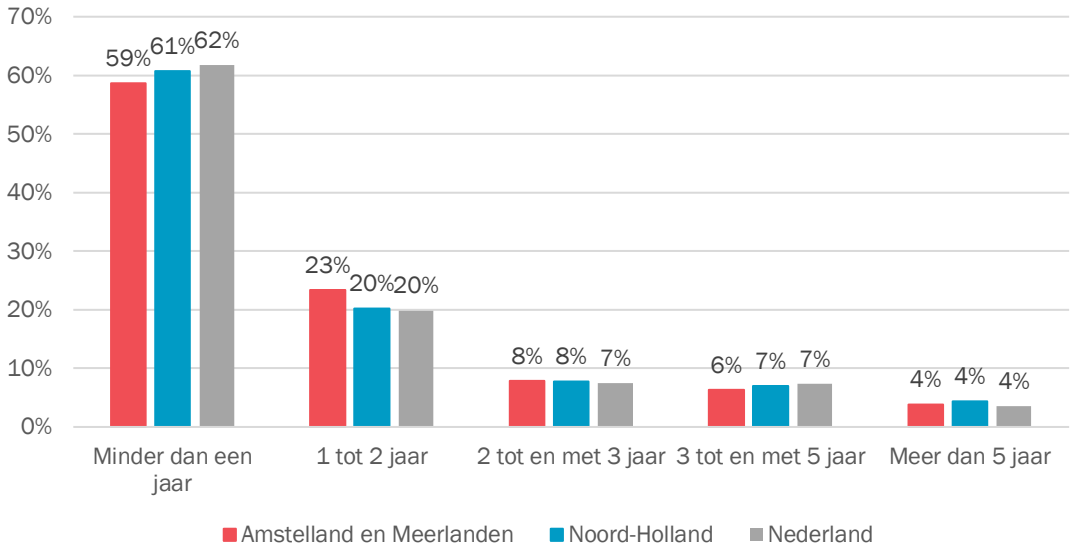
Gemeente	Aandeel 2018	Aandeel 2019	Aandeel 2020	Aandeel 2021	Aandeel 2022
Aalsmeer	51%	49%	40%	45%	51%
Amstelveen	8%	10%	7%	9%	7%
Diemen	97%	97%	97%	97%	96%
Haarlemmermeer	51%	55%	54%	59%	50%
Ouder-Amstel	7%	6%	3%	2%	2%
Uithoorn	1%	7%	4%	5%	2%
Noord-Holland	**37%**	**36%**	**33%**	**33%**	**35%**

NB: aantallen werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering lager dan 10 dienen conform de (privacy)regels van het CBS afgerond te worden naar nul. Dit resulteert voor verschillende gemeenten in de provincie in een aandeel dat gelijk is aan nul procent. Percentages zijn verder afgerond op gehelen.

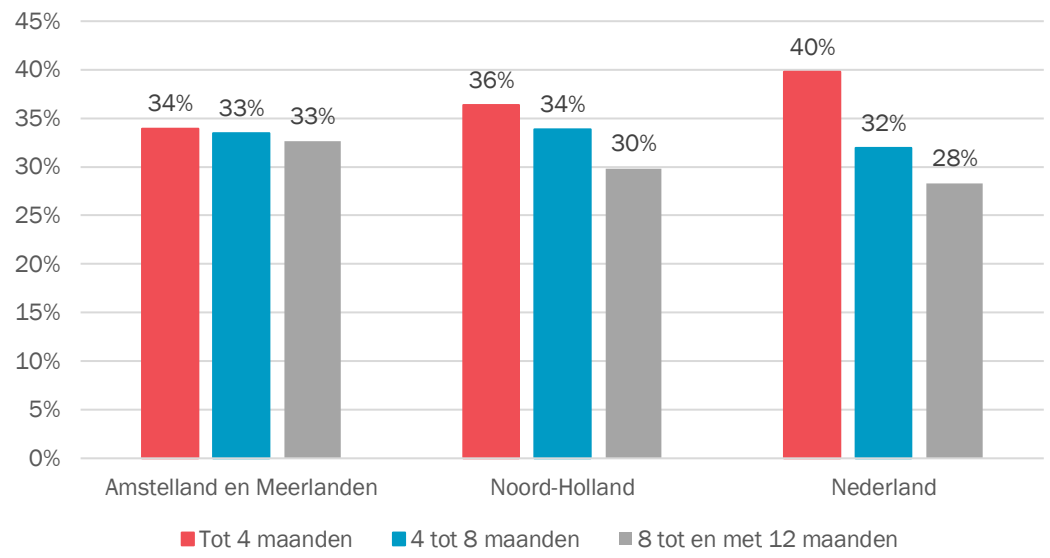
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

KENMERKEN

Verblijfsduur arbeidsmigranten, 2022

Verblijfsduur arbeidsmigranten korter dan een jaar, 2022

6 op de 10 arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Amstelland en Meerlanden

59% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Amstelland en Meerlanden; 41% werkt langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Bij het kenmerk verblijfsduur gaat het om een momentopname. Dat wil zeggen dat op het moment van meten (2022) arbeidsmigranten bovenstaande verblijfsduur hebben. Het kan echter zo zijn dat deze groep in Nederland blijft en hun uiteindelijke verblijfsduur langer wordt.

Een derde van de arbeidsmigranten werkt korter dan 4 maanden in Amstelland en Meerlanden

Van de arbeidsmigranten die minder dan een jaar in Amstelland en Meerlanden verblijven verblijft een derde tot 4 maanden. Nog eens een derde verblijft 4 tot 8 maanden en nog eens een derde verblijft 8 tot en met 12 maanden. Deze groepen zijn dus vrij evenwichtig verdeelt. In Noord-Holland en Nederland is de groep ‘tot 4 maanden’ het grootst.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

10.765 geregistreerd woonachtige arbeidsmigranten

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 10.765 arbeidsmigranten geregistreerd woonachtig in Amstelland en Meerlanden. Dit is naar verwachting een onderschatting van het daadwerkelijke aantal[1].

In 2020, het belangrijkste coronajaar, is er een lichte daling te zien van het aantal arbeidsmigranten. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 zat het aantal arbeidsmigranten op een niveau die hoger was dan voor de coronacrisis.

Een derde van de BRP-geregistreerde arbeidsmigranten woont in Haarlemmermeer

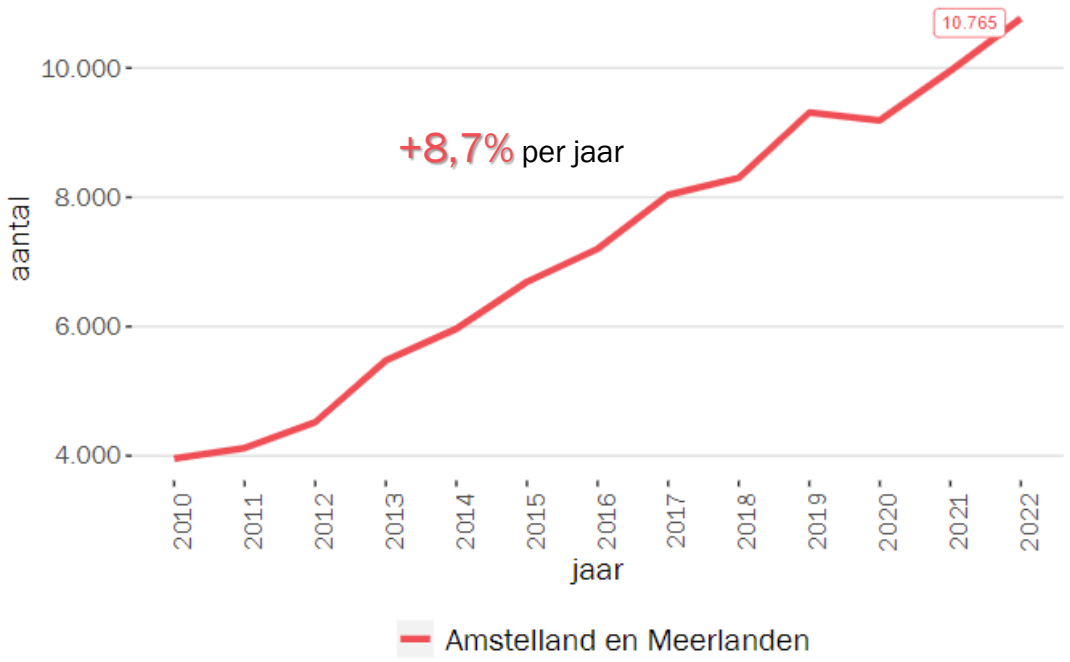
De grootste groep arbeidsmigranten woont in Haarlemmermeer (34%); in absolute aantallen gaat dit om 3.645 arbeidsmigranten. Andere belangrijke woongemeenten voor arbeidsmigranten zijn Amstelveen (3.225 arbeidsmigranten) en Aalsmeer (1.400 arbeidsmigranten).

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden tussen 2010 en 2022 zien we dat Ouder-Amstel de grootste groei heeft doorgemaakt (11%). In absolute aantallen heeft Amstelveen de grootste groei doorgemaakt (+2.135 arbeidsmigranten).

[1]Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.

aantal arbeidsmigranten naar woongemeente

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

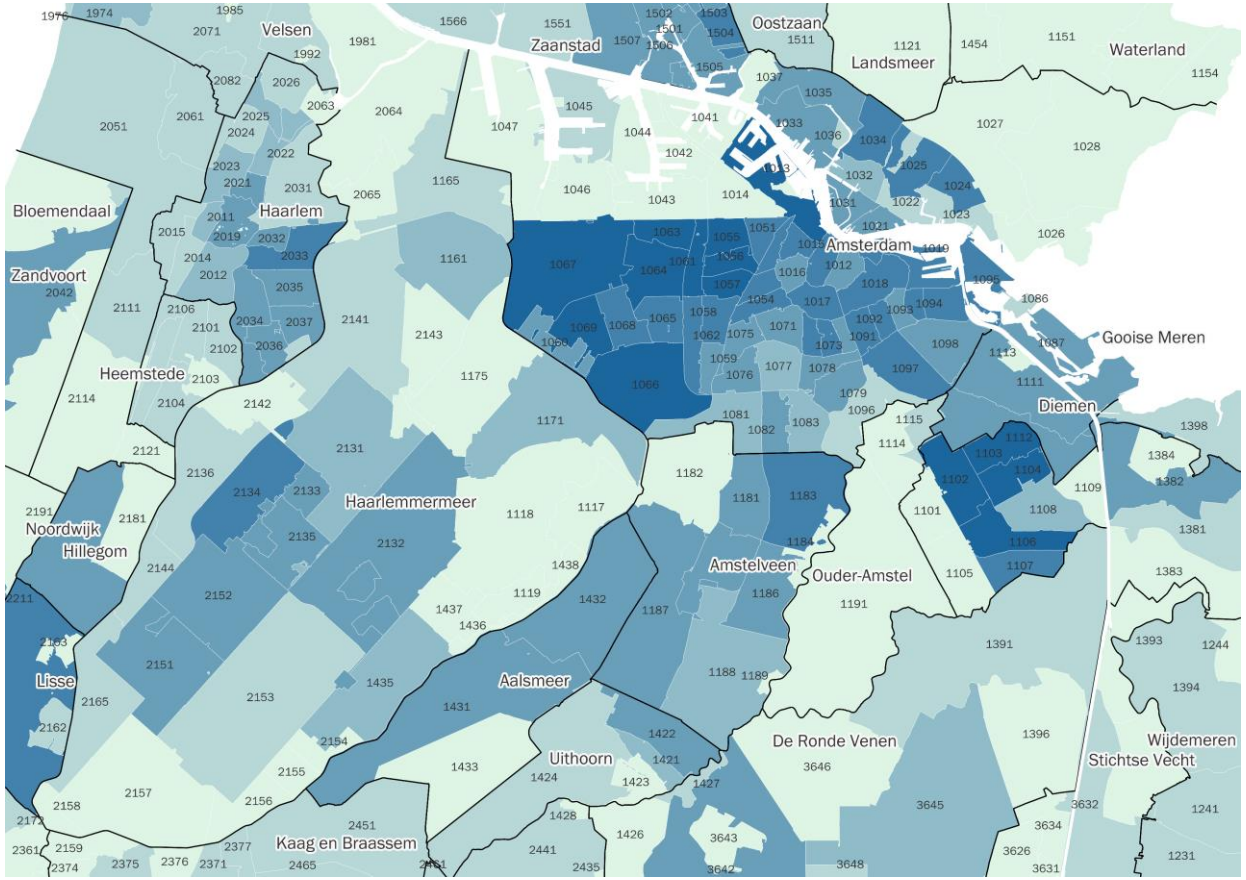

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2010-2019	Ontwikkeling 2019-2022	Aantal werkende in 2022
Aalsmeer	485	930	1.400	8%	15%	3.455
Amstelveen	1.090	2.950	3.225	12%	3%	2.865
Diemen	380	1.070	1.255	12%	5%	20.350
Haarlemmermeer	1.555	3.290	3.645	9%	3%	14.250
Ouder-Amstel	70	215	235	13%	3%	1.805
Uithoorn	375	855	1.005	10%	6%	1.460
Amstelland en Meerlanden	**3.955**	**9.310**	**10.765**	**10,0%**	**5,0%**	**44.185**

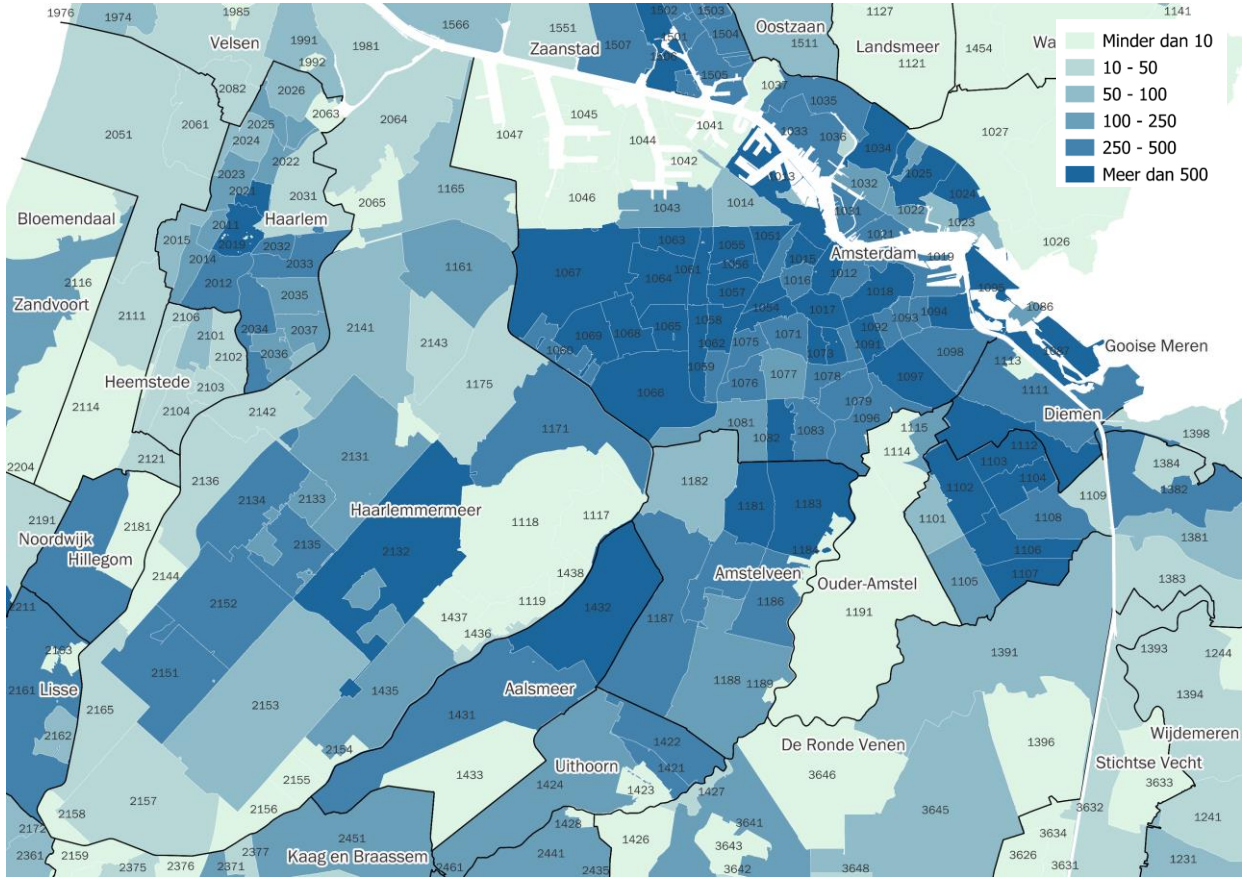
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Wonende arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden naar PC4-gebied (en directe omgeving), **2010**

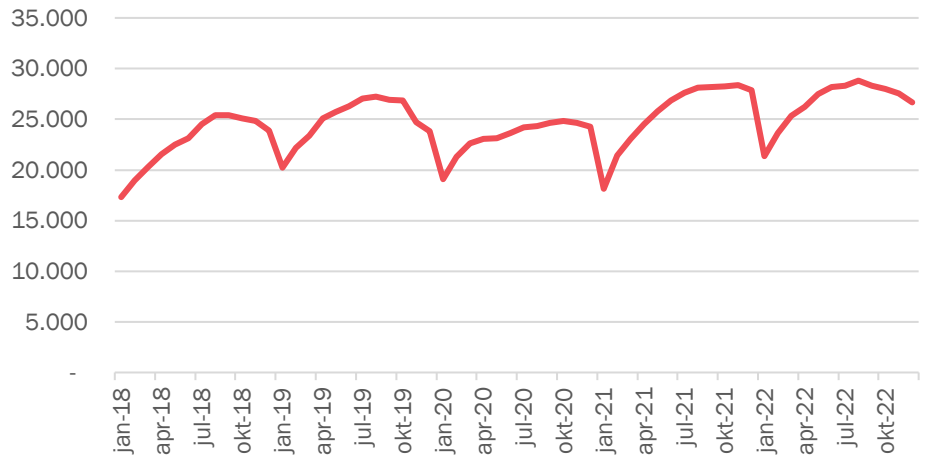
Wonende arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden naar PC4-gebied (en directe omgeving), **2022**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

SEIZOENSPIEKEN

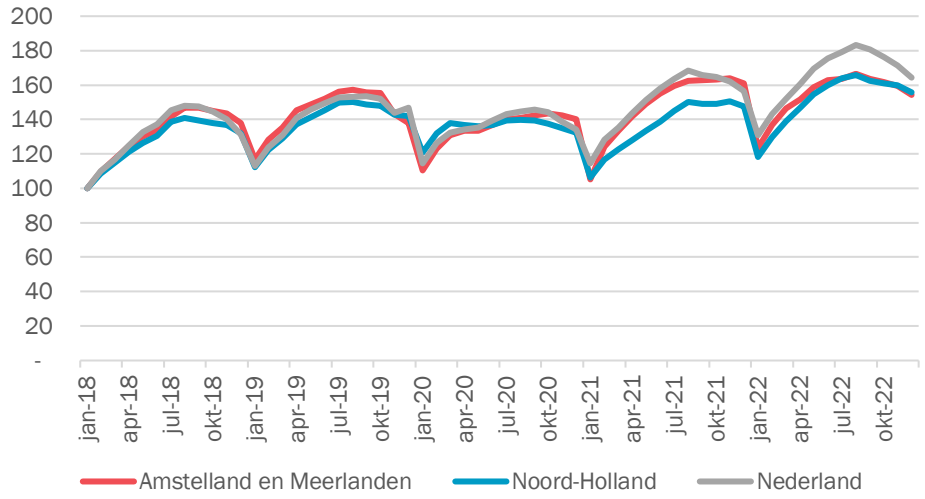
Seizoenspieken arbeidsmigranten Amstelland en Meerlanden, 2018 - 2022

Einde zomer piek arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden

Het aantal werkzame arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden piekt aan het einde van de zomer (rond september). Richting het einde van het jaar daalt het aantal arbeidsmigranten weer. Dit illustreert dat de inzet van arbeidsmigranten seizoensgebonden is. Dit kan mogelijk verklaard worden door het relatief grote aandeel arbeidsmigranten die in de sector horeca werken.

Seizoenspieken arbeidsmigranten (geïndexeerd, basisjaar = 100), 2018 - 2022

Vergelijkbare seizoentrend als met Noord-Holland

De seizoenpieken in Amstelland en Meerlanden zijn vergelijkbaar met Noord-Holland en Nederland. In Noord-Holland en Nederland zien we ook een geleidelijke stijging van het aantal arbeidsmigranten door het jaar heen met een piek aan het einde van de zomer. Daarna neemt het aantal arbeidsmigranten af. Het terugkerende dal rond de jaarwisselingen valt deels te verklaren doordat 31 december een gangbare einddatum van contracten is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

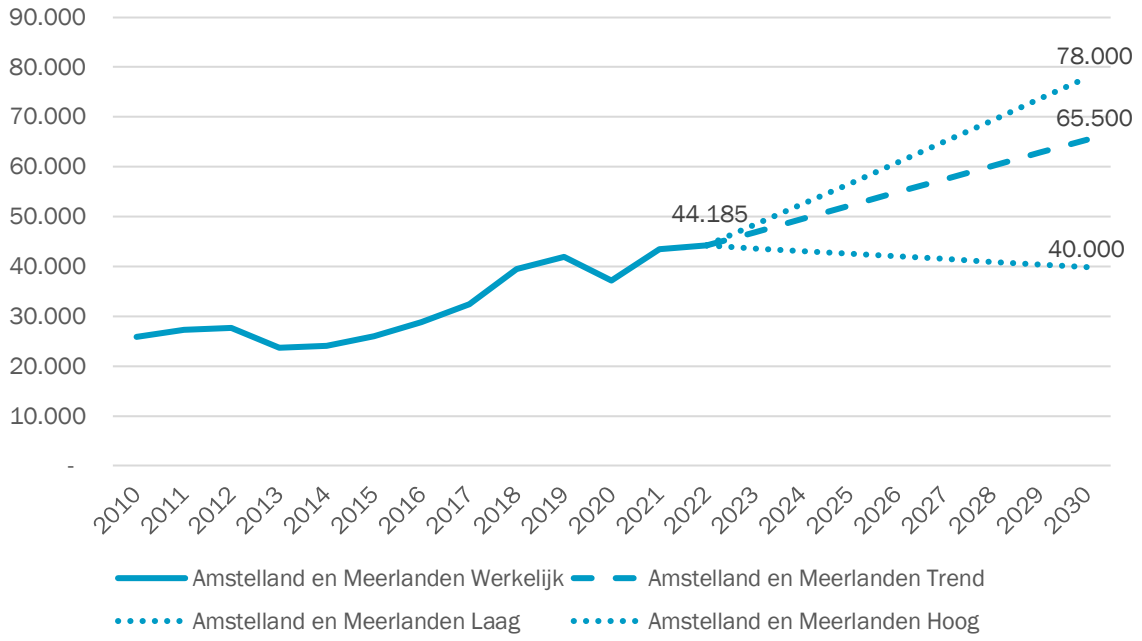
Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030

Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 40.000 tot 78.000 arbeidsmigranten in 2030

Uit de prognosescenario's blijkt voor Amstelland en Meerlanden dat het aantal werkende arbeidsmigranten zowel kan toe- als afnemen. De populatie is naar schatting 40.000 tot 78.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van -1 tot 7 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten Amstelland en Meerlanden

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

WLO-hoog: toename short-stay +1.280 tot en met 2025, +3.420 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in Amstelland en Meerlanden het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 1.280 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 3.420 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 lager dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten Amstelland en Meerlanden

Aantal in Amstelland en Meerlanden wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	10.765	19.500	34.000
Prognose: conform trend Amstelland en Meerlanden 2010-2022	10.765	15.500	23.500
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	8.735	23.235
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	4.735	12.735
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	15%	1.280	3.420
Mid (1 tot 3 jaar)	32%	2.830	7.520
Long (3 jaar of langer)	53%	4.620	12.290
Totaal	**100%**	**8.730**	**23.230**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	15%	700	1.870
Mid (1 tot 3 jaar)	32%	1.530	4.120
Long (3 jaar of langer)	53%	2.510	6.740
Totaal	**100%**	**4.740**	**12.730**

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

AMSTERDAM

KERNCIJFERS AMSTERDAM

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In Amsterdam werkten in 2022 59.840 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 8,5%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werksectoren voor arbeidsmigranten in Amsterdam zijn horeca en detailhandel. Daarnaast werkte in 2022 14% van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau of detachering.

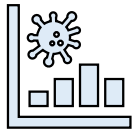
60% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 korter dan een jaar in Amsterdam; 40% werkte langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Het belangrijkste herkomstland van arbeidsmigranten in Amsterdam is Italië. 10% van de in Amsterdam werkzame arbeidsmigranten is van Italiaanse afkomst. Sinds 2010 is vooral het aandeel Italiaanse arbeidsmigranten toegenomen.

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 39.815 arbeidsmigranten geregistreerd in Amsterdam. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 5,1% toe.

Voor Amsterdam onderscheiden we geen zomerpiek als het gaat om werkzame arbeidsmigranten. Het aantal werkzame arbeidsmigranten neemt door het jaar heen wel toe.

Uit de prognosescenario's blijkt voor Amsterdam dat het aantal werkende arbeidsmigranten zowel kan toe- als afnemen. De populatie is naar schatting 57.000 tot 129.500 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van -1 tot 10 procent.

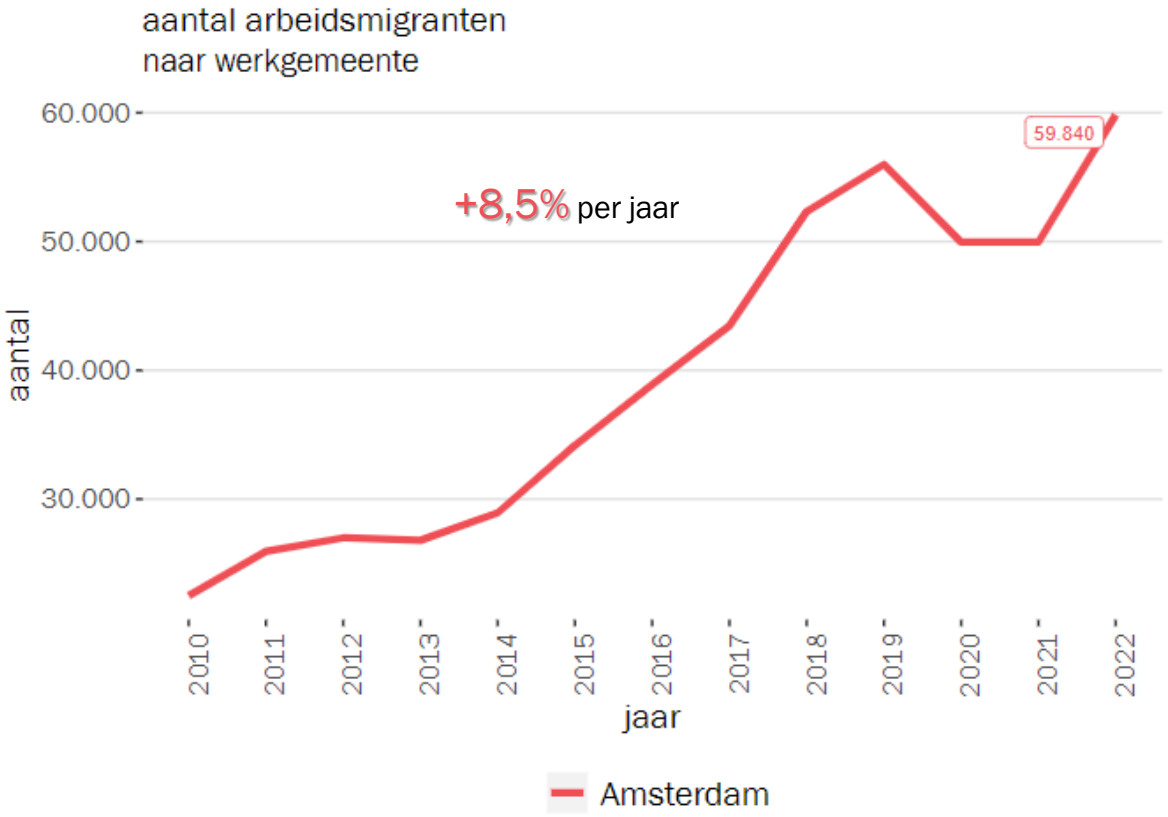
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

60 duizend werkende arbeidsmigranten in Amsterdam
In 2022 werkten in Amsterdam 59.840 arbeidsmigranten[1]. Tussen 2010 en 2022 is het aantal in de regio werkzame arbeidsmigranten gegroeid met een gemiddelde jaarlijkse groei van 8,5%.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten. Er was een afname van 6.045 arbeidsmigranten ten opzichte van 2019. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2022 lag het aantal arbeidsmigranten op een niveau dat hoger was dan voor de coronacrisis.

In 2022 werkten in Amsterdam 59.840 internationale arbeidsmigranten. Ondanks covid-19 groeide het aantal met 3.850 arbeidsmigranten tussen 2019 en 2022.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2019	Jaarlijkse ontwikkeling 2019-2022
Amsterdam	22.490	55.990	59.840	8,5%	10,7%	2,2%

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

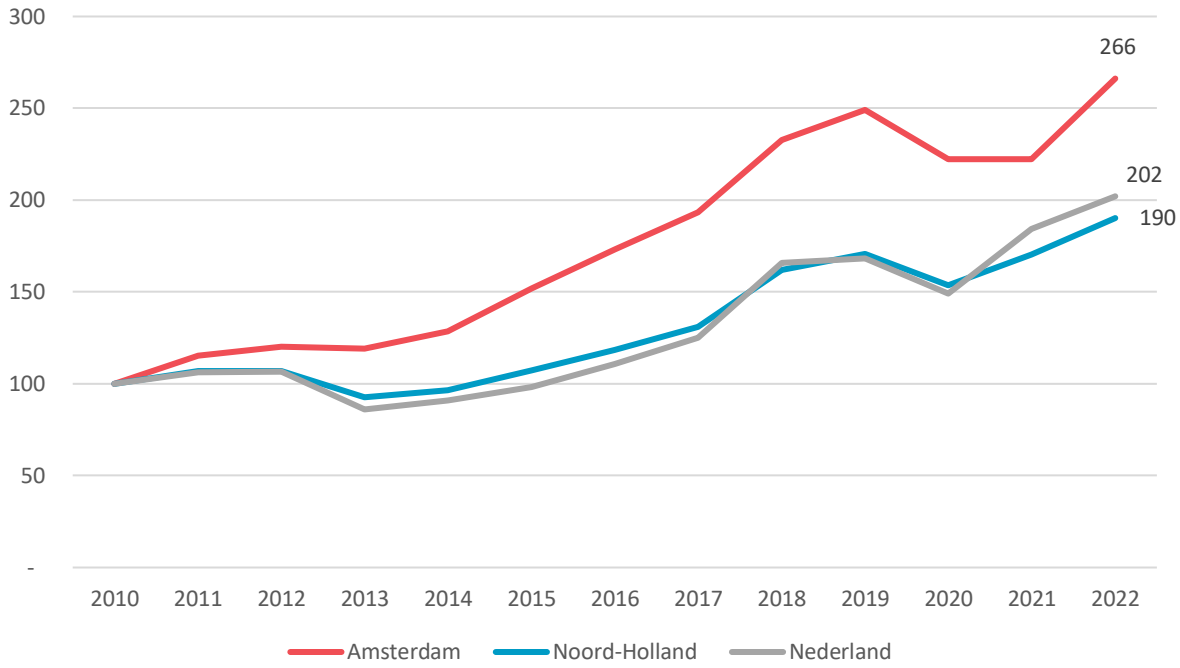
Vergelijking met provinciale en Nederlandse ontwikkeling
De indexcijfers in de figuur geven de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in Amsterdam weer ten opzichte van het provinciaal en landelijk niveau.

Tussen 2010 en 2022 kent de provincie Noord-Holland een gemiddelde groei van 5,5% per jaar tot 145.655 arbeidsmigranten in 2022. In diezelfde periode nam het aantal arbeidsmigranten in Nederland jaarlijks toe met 6,0% tot een aantal van 741.125 in 2022. De gemiddelde jaarlijkse groei van 8,5% van Amsterdam ligt dus hoger dan de groei van de provincie Noord-Holland en Nederland.

Zowel Amsterdam als Noord-Holland en Nederland ervaarden een dip in het aantal arbeidsmigranten in 2020. Dit kan verklaard worden door de coronacrisis. Er is echter in alle drie de regio's een herstel te zien waarbij het aantal arbeidsmigranten in 2022 hoger ligt dan voor de coronacrisis.

Tot slot is de groei in het aantal arbeidsmigranten in Amsterdam aanzienlijk groter dan de groei in banen. Tussen 2010 en 2022 groeide het aantal banen binnen de regio met 2,2%[2], dit wijst erop dat arbeidsmigranten een grotere rol krijgen binnen de arbeidsmarkt in Amsterdam.

Ontwikkeling aantal internationale arbeidsmigranten (geïndexeerd basisjaar[1] = 2010), 2010 - 2022

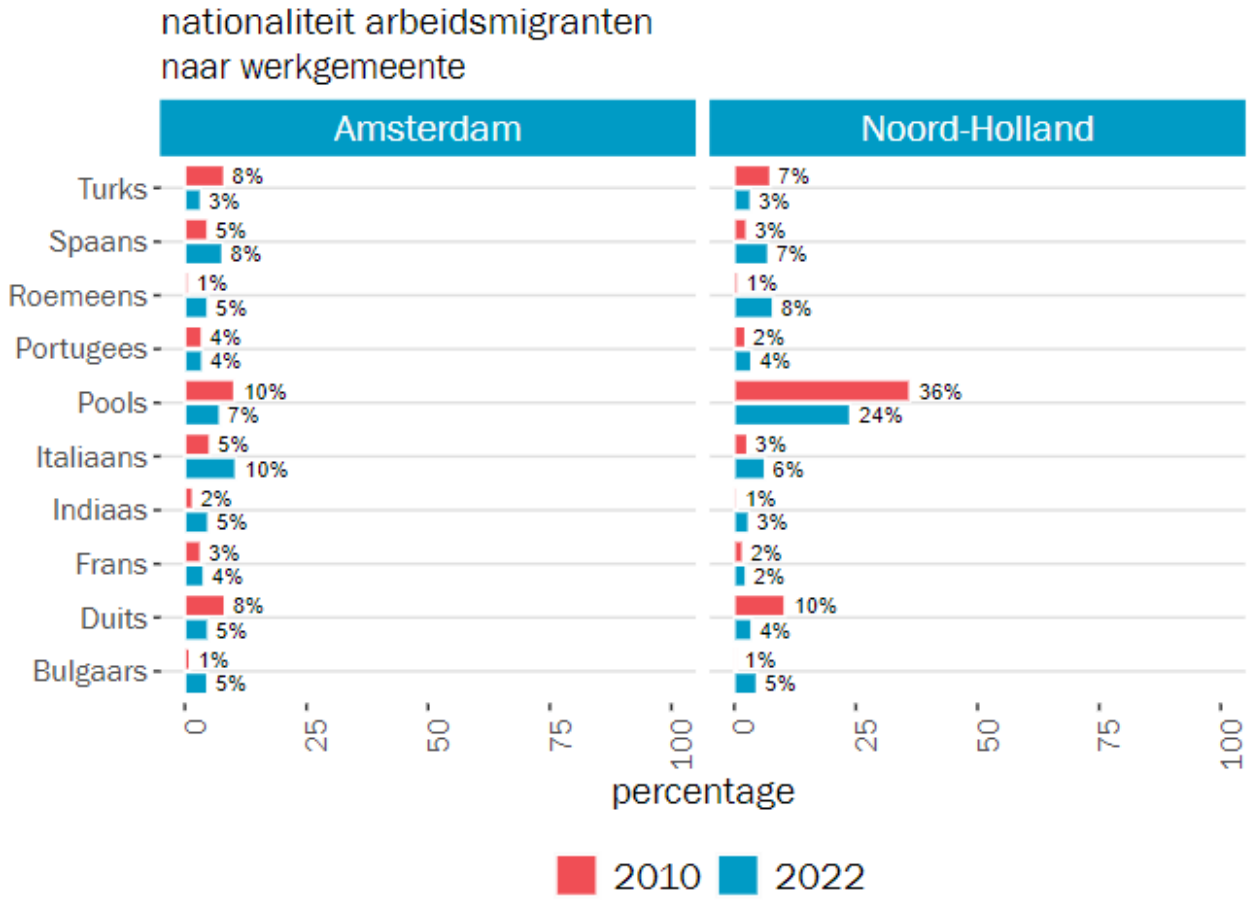
Bron: Decisio (2022), via CBS Microdata
[1] Cijfers zijn geïndexeerd om de jaarlijkse ontwikkeling tussen regio's onderling te kunnen vergelijken
[2] Bron CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?dl=A295E

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Meeste arbeidsmigranten afkomstig uit Italië
De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in Amsterdam zijn Italië (10%) en Spanje (8%) in 2022.

Het herkomstland met een relatief grote toename tussen 2010 en 2022 is Italië. Het aandeel Turken, Duitsers en Polen is daarentegen afgenomen.

De herkomstlanden van arbeidsmigranten in de Amsterdam verschillen van het provinciaal en landelijk beeld. Provinciaal en landelijk is er een relatief grote groep arbeidsmigranten uit Polen. Deze nationaliteit is in Amsterdam minder prominent aanwezig.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

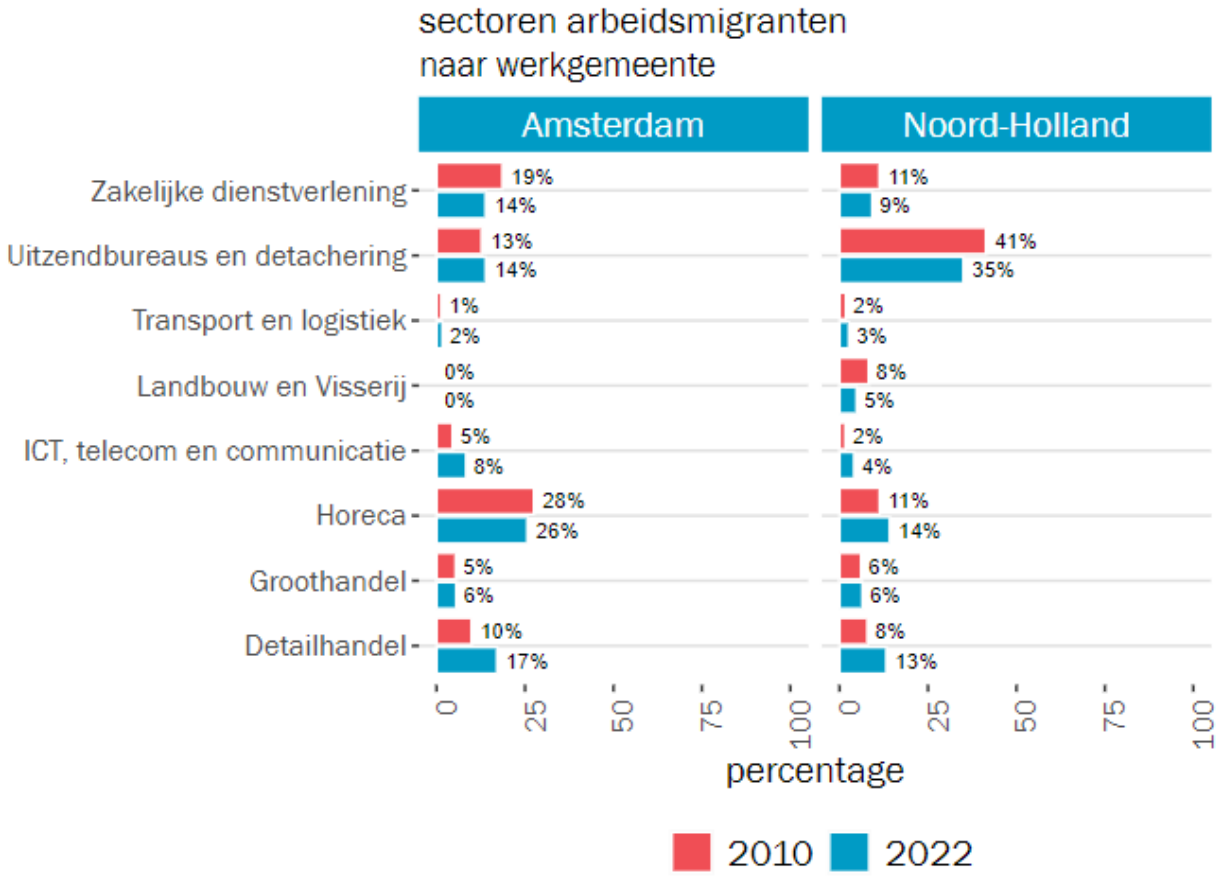
KENMERKEN

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Horeca en detailhandel grootste sectoren
Rechts op de pagina staat een grafiek met de top-8 werksectoren in 2010 en 2022.

In Amsterdam werkte in 2022 26% van de arbeidsmigranten in de horeca en nog eens 17% in detailhandel. Daarnaast werkte 14% van de arbeidsmigranten in 2022 via een uitzendbureau of detachering. Van deze arbeidsmigranten is helaas niet bekend in welke sector zij daadwerkelijk werken.

Het percentage arbeidsmigranten die via een uitzendbureau of detachering werkt is in Amsterdam lager dan in Noord-Holland (35%) en Nederland (53%)

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering

Rechts op de pagina staat een tabel met het aandeel arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau en/of detachering werkte in de periode 2018-2022.

Gemeenten met een (aanzienlijk) hoger aandeel werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering dan het provinciaal gemiddelde vervullen waarschijnlijk/mogelijk (voor een deel) een regiofunctie waarin arbeidsmigranten in een andere gemeente werken; in de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden.

Arbeidsmigranten die in Nederland via een uitzendbureau en/of detachering werkten, waren in de periode juni 2022 tot juni 2023 vooral actief in de logistiek (37%), tuinbouw (21%), voedingsindustrie (18%) en metaalindustrie (8%). De verdeling op regioniveau is niet bekend (ABU, 2024).

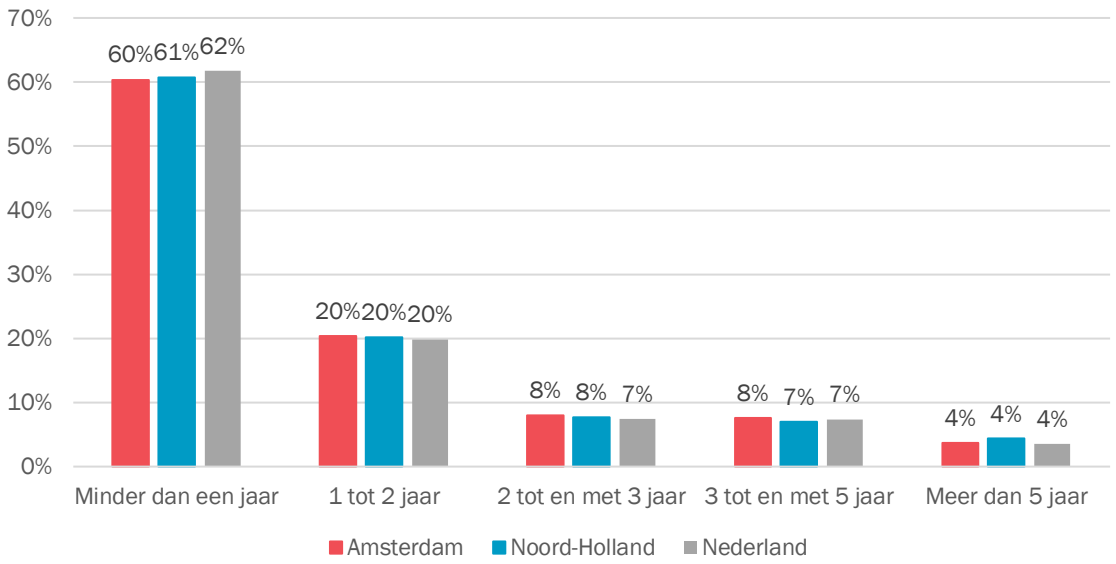
Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering, 2018 - 2022

Gemeente	Aandeel 2018	Aandeel 2019	Aandeel 2020	Aandeel 2021	Aandeel 2022
Amsterdam	13%	12%	11%	11%	14%
Noord-Holland	37%	36%	33%	33%	35%

NB: aantallen werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering lager dan 10 dienen conform de (privacy)regels van het CBS afgerond te worden naar nul. Dit resulteert voor verschillende gemeenten in de provincie in een aandeel dat gelijk is aan nul procent. Percentages zijn verder afgerond op gehelen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Verblijfsduur arbeidsmigranten, 2022

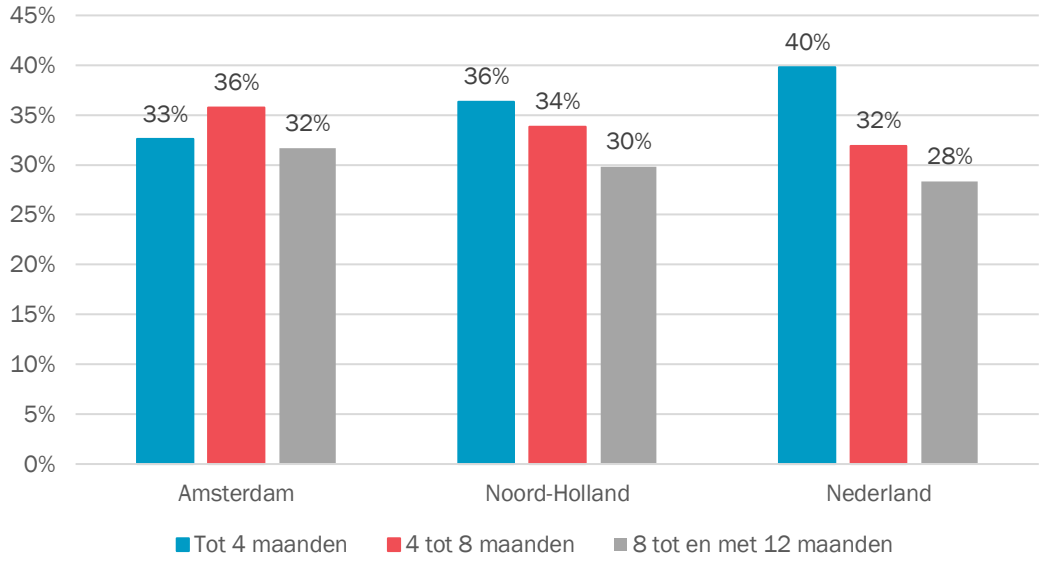

6 op de 10 arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Amsterdam

60% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Amsterdam; 40% werkt langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Bij het kenmerk verblijfsduur gaat het om een momentopname. Dat wil zeggen dat op het moment van meten (2022) arbeidsmigranten bovenstaande verblijfsduur hebben. Het kan echter zo zijn dat deze groep in Nederland blijft en hun uiteindelijke verblijfsduur langer wordt.

Verblijfsduur arbeidsmigranten korter dan een jaar, 2022

Een derde van de arbeidsmigranten werkt korter dan 4 maanden in Amsterdam

Van de arbeidsmigranten die minder dan een jaar in Amsterdam verblijven verblijft een derde tot 4 maanden. 36% verblijft 4 tot 8 maanden en nog eens 32% verblijft 8 tot en met 12 maanden. In Noord-Holland en Nederland is de groep ‘tot 4 maanden’ het grootst terwijl dit in Amsterdam de groep ‘4 tot 8 maanden’ is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

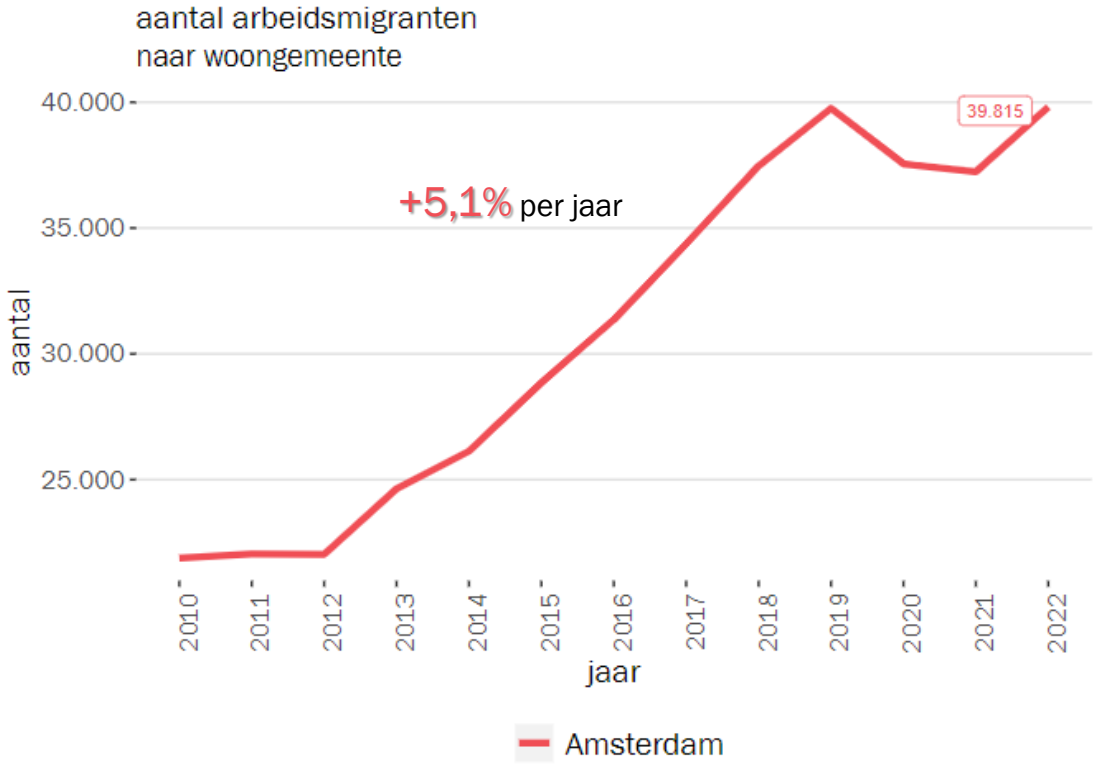
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

39.815 geregistreerd woonachtige arbeidsmigranten

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 39.815 arbeidsmigranten geregistreerd woonachtig in Amsterdam. Dit is naar verwachting een onderschatting van het daadwerkelijke aantal[1].

In 2020, het belangrijkste coronajaar, is er een daling te zien van het aantal arbeidsmigranten. Deze daling houdt aan in 2021. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2022 was het aantal arbeidsmigranten op een niveau die hoger was dan voor de coronacrisis.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

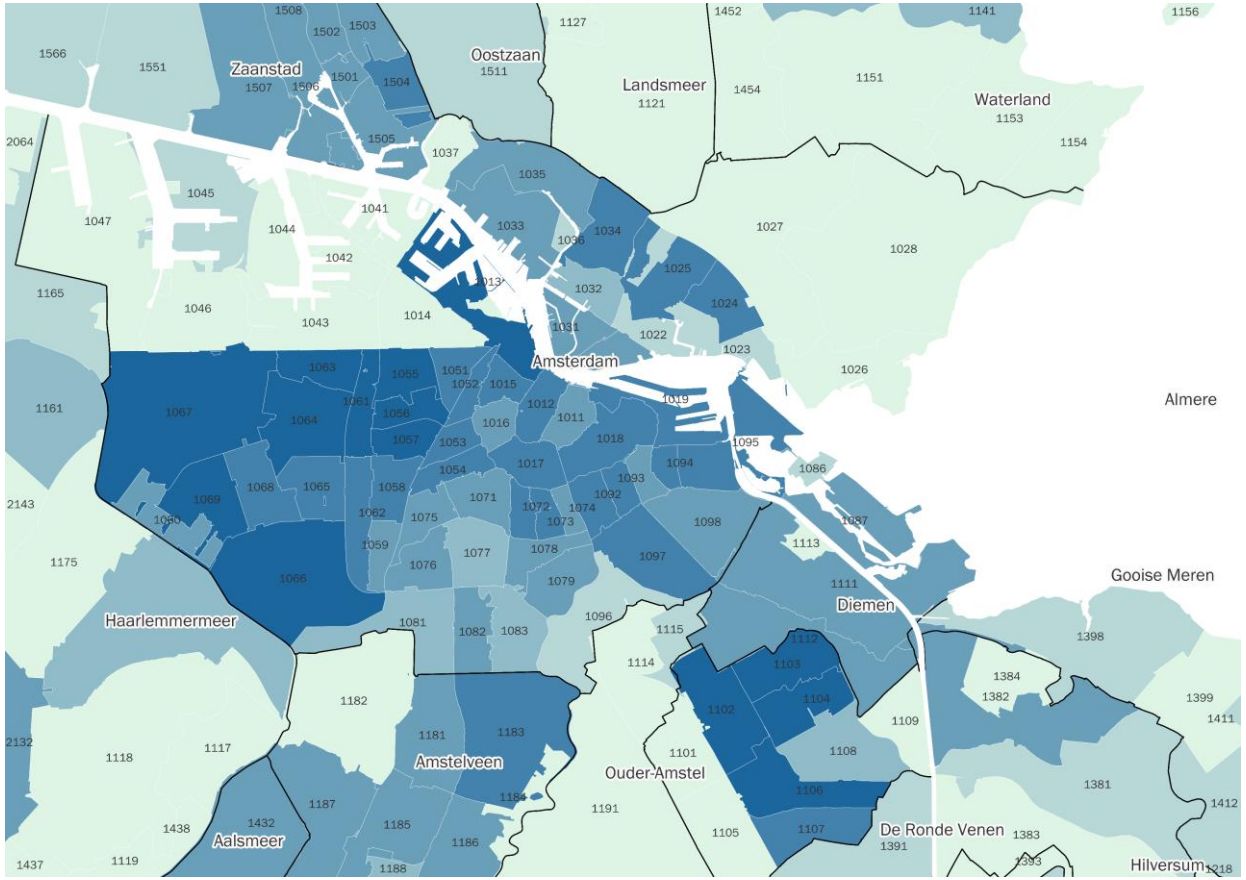
Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2010-2019	Ontwikkeling 2019-2022	Aantal werkende in 2022
Amsterdam	21.880	39.750	39.815	6,9%	0,1%	59.840

[1]*Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.*

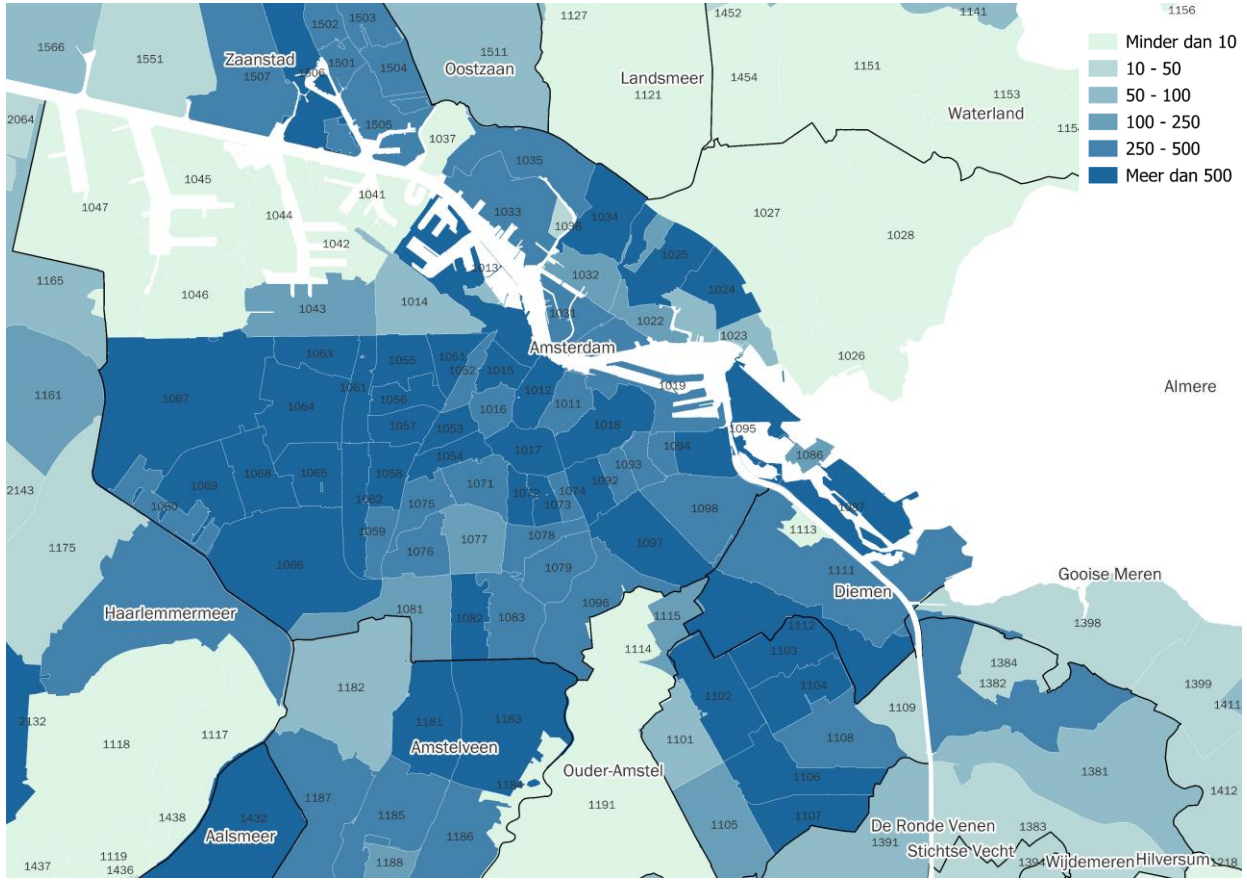
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aantal wonende arbeidsmigranten in Amsterdam naar PC4-gebied (en directe omgeving), **2010**

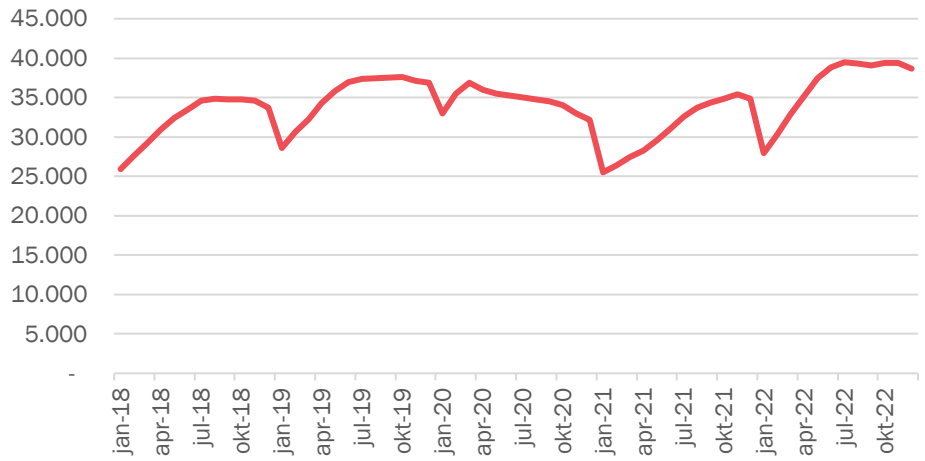
Aantal wonende arbeidsmigranten in Amsterdam naar PC4-gebied (en directe omgeving), **2022**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

SEIZOENSPIEKEN

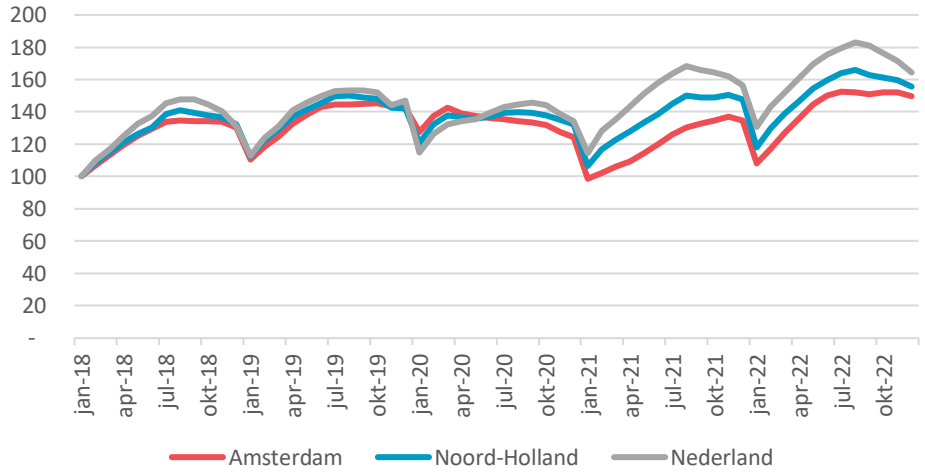
Seizoenspieken arbeidsmigranten Amsterdam, 2018 - 2022

Geen duidelijke zomerpiek in Amsterdam

Het aantal werkzame arbeidsmigranten in Amsterdam kent geen duidelijke zomerpiek. In 2018 tot en met 2022 (behalve 2020) stijgt het aantal arbeidsmigranten door het jaar heen. Elk jaar heeft echter een eigen 'piek' waarbij het aantal arbeidsmigranten het hoogst ligt.

Seizoenspieken arbeidsmigranten (geïndexeerd, basisjaar = 100), 2018 - 2022

Noord-Holland en Nederland ervaren seizoenspiek

In Noord-Holland en Nederland zien we een geleidelijke stijging van het aantal arbeidsmigranten door het jaar heen met een piek aan het einde van de zomer. Daarna neemt het aantal arbeidsmigranten af. Het terugkerende dal rond de jaarwisselingen valt deels te verklaren doordat 31 december een gangbare einddatum van contracten is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in Amsterdam zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

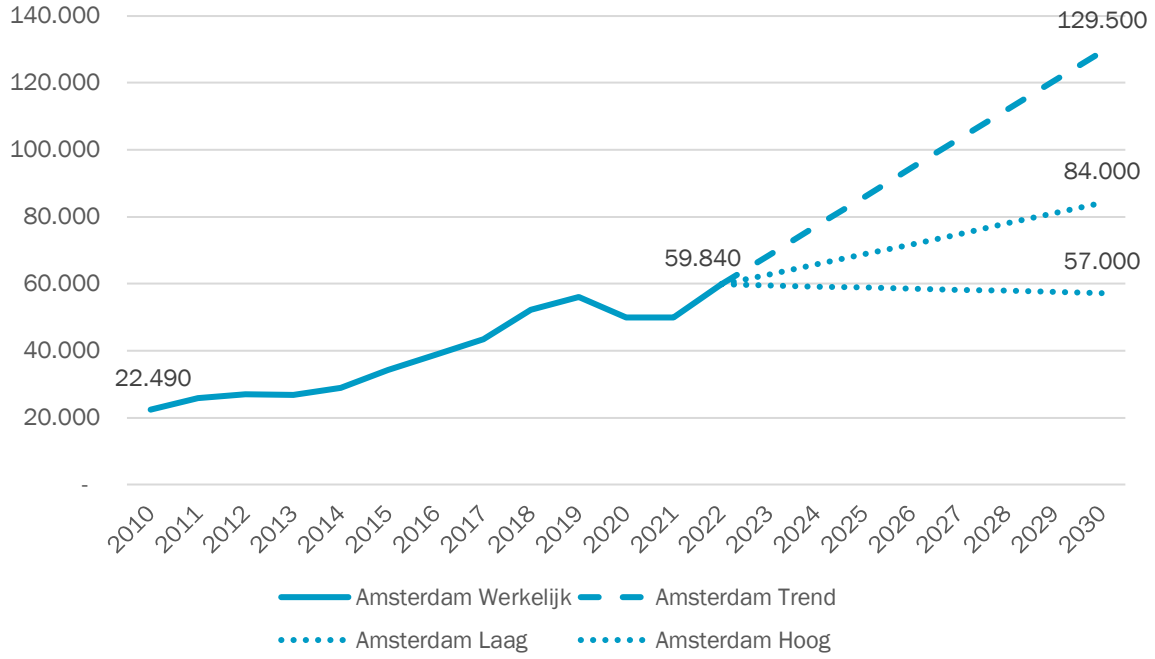
Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030

Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 57.000 tot 129.500 arbeidsmigranten in 2030

Uit de prognosescenario's blijkt voor Amsterdam dat het aantal werkende arbeidsmigranten zowel kan toe- als afnemen. De populatie is naar schatting 57.000 tot 129.500 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van -1 tot 10 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten Amsterdam

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

WLO-hoog: toename short-stay +1.500 tot en met 2025, +4.190 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in Amsterdam betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in Amsterdam het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 1.500 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 4.190 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 lager dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten Amsterdam

Aantal in Amsterdam wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	39.815	49.000	65.500
Prognose: conform trend Amsterdam 2010-2022	39.815	48.000	62.000
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	9.185	25.685
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	8.185	22.185
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	16%	1.500	4.190
Mid (1 tot 3 jaar)	34%	3.160	8.840
Long (3 jaar of langer)	49%	4.520	12.650
Totaal	**100%**	**9.180**	**25.680**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	16%	1.340	3.620
Mid (1 tot 3 jaar)	34%	2.820	7.640
Long (3 jaar of langer)	49%	4.030	10.930
Totaal	**100%**	**8.190**	**22.190**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

GOOI EN VECHTSTREEK

KERNCIJFERS GOOI EN VECHTSTREEK

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In Gooi en Vechtstreek werkten in 2022 3.760 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 3,1%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werkgemeenten voor Gooi en Vechtstreek zijn Hilversum en Huizen. 75% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 in een van deze gemeenten.

De belangrijkste werksectoren voor arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek zijn detailhandel en groothandel. Daarnaast werkt 4% van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau of detachering.

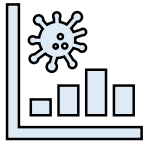
48% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 korter dan een jaar in Gooi en Vechtstreek; 52% werkte langer dan een jaar. In vergelijking met Noord-Holland en Nederland verblijven de arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek langer in de regio.

De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek zijn Polen en Turkije. 19% van de in Gooi en Vechtstreek werkzame arbeidsmigranten is van Poolse afkomst. Sinds 2010 is vooral het aandeel Italiaanse en Roemeense arbeidsmigranten toegenomen.

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 3.515 arbeidsmigranten geregistreerd in Gooi en Vechtstreek. Ongeveer tweederde daarvan woont in gemeente Hilversum. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 6,4% toe.

Voor Gooi en Vechtstreek onderscheiden we een piek aan het einde van de zomer als het gaat om werkzame arbeidsmigranten. De piek in Gooi en Vechtstreek is goed vergelijkbaar met de seizoenpieken van de provincie Noord-Holland en Nederland.

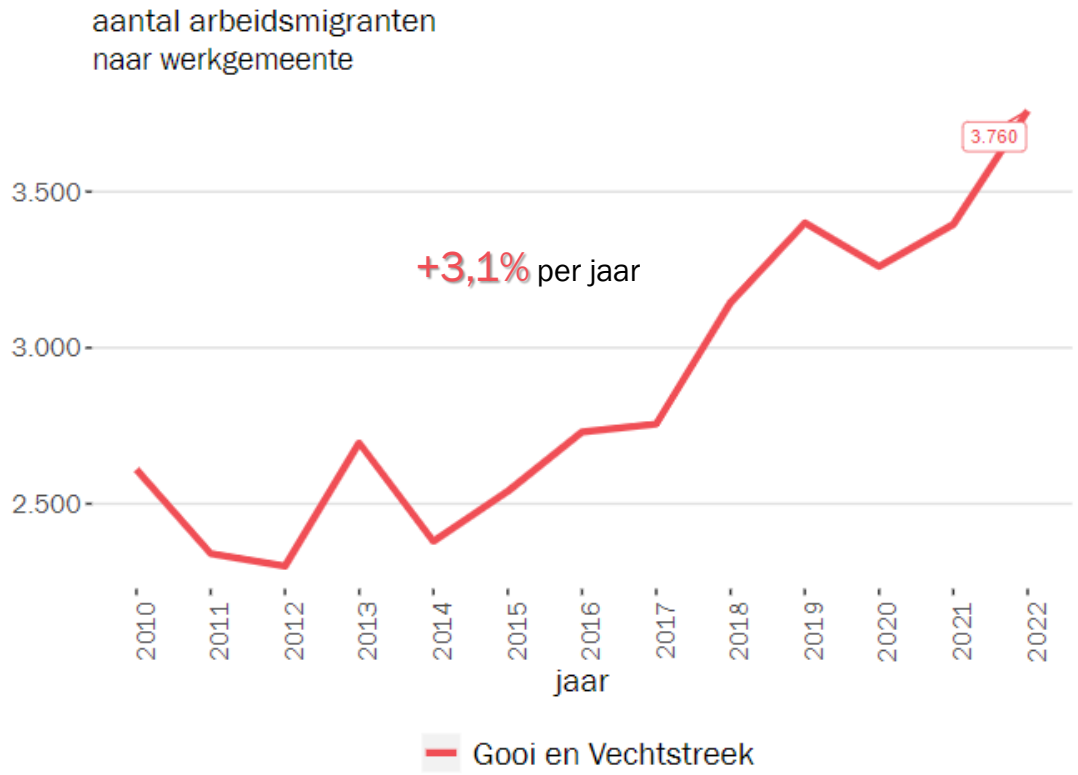
Uit de prognosescenario's blijkt voor Gooi en Vechtstreek dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 4.800 tot 7.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 3 tot 8 procent.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

4 duizend werkende arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek
In 2022 werkten in Gooi en Vechtstreek 3.760 arbeidsmigranten[1]. Tussen 2010 en 2022 is het aantal in de regio werkzame arbeidsmigranten gegroeid met een gemiddelde jaarlijkse groei van 3,1%.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten. Er was een afname van 140 arbeidsmigranten ten opzichte van 2019. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2022 lag het aantal arbeidsmigranten op een niveau dat hoger was dan voor de coronacrisis.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

In 2022 werkten in Gooi en Vechtstreek 3.760 internationale arbeidsmigranten. Ondanks covid-19 groeide het aantal met 360 arbeidsmigranten tussen 2019 en 2022.

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

De helft van de arbeidsmigranten werkte in Hilversum
51% van de arbeidsmigranten was in 2022 werkzaam in de gemeente Hilversum; in absolute zin gaat dit om 1.905 arbeidsmigranten. Andere belangrijke werkgemeenten voor arbeidsmigranten waren Huizen (930 arbeidsmigranten), Gooise Meren (395 arbeidsmigranten) en Wijdemeren (395 arbeidsmigranten). De gemeente met de minste werkende arbeidsmigranten in 2022 was Blaricum met 55 arbeidsmigranten.

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek tussen 2010 en 2022, valt op dat Wijdemeren en Blaricum de grootste procentuele groei hebben doorgemaakt, namelijk 8% en 7% respectievelijk. De gemeente met de grootste absolute stijging tussen 2010 en 2022 is Hilversum (+640 arbeidsmigranten).

Tussen 2019 en 2022 stijgt het aantal arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek met 3%. Dit komt voornamelijk door de relatief grote groei in het aantal arbeidsmigranten in 2022. Gooise Meren en Laren herstellen niet volledig van de coronadip: in 2022 ligt het aantal arbeidsmigranten lager dan voor de coronacrisis (2019).

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2019	Jaarlijkse ontwikkeling 2019-2022
Blaricum	25	40	55	7%	5%	11%
Gooise Meren	400	430	395	0%	1%	-3%
Hilversum	1.265	1.865	1.905	3%	4%	1%
Huizen	710	725	930	2%	0%	9%
Laren (N.H.)	45	90	80	5%	8%	-4%
Wijdemeren	165	250	395	8%	5%	16%
Gooi en Vechtstreek	**2.610**	**3.400**	**3.760**	**3,1%**	**3,0%**	**3,4%**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

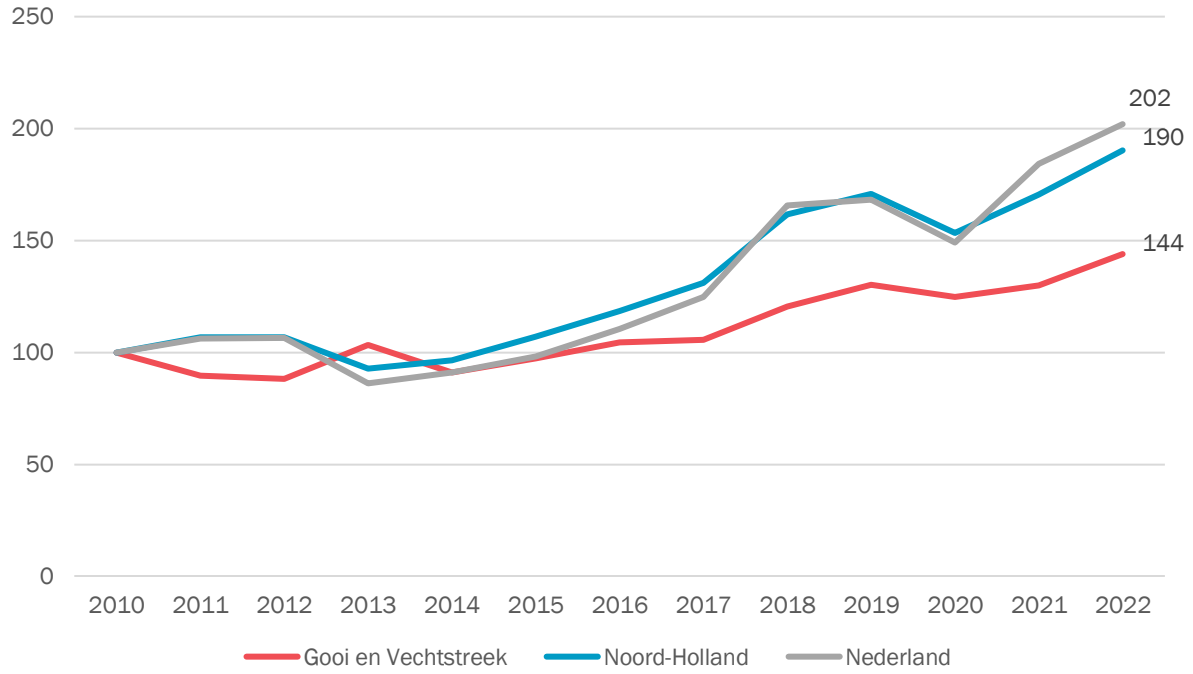
Vergelijking met provinciale en Nederlandse ontwikkeling
De indexcijfers in de figuur geven de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek weer ten opzichte van het provinciaal en landelijk niveau.

Tussen 2010 en 2022 kent de provincie Noord-Holland een gemiddelde groei van 5,5% per jaar tot 145.655 arbeidsmigranten in 2022. In diezelfde periode nam het aantal arbeidsmigranten in Nederland jaarlijks toe met 6,0% tot een aantal van 741.125 in 2022. De gemiddelde jaarlijkse groei van 3,1% van Gooi en Vechtstreek ligt dus lager dan de groei van de provincie Noord-Holland en Nederland.

Zowel Gooi en Vechtstreek als Noord-Holland en Nederland ervaarden een dip in het aantal arbeidsmigranten in 2020. Dit kan verklaard worden door de coronacrisis. Er is echter in alle drie de regio's een herstel te zien waarbij het aantal arbeidsmigranten in 2022 hoger ligt dan voor de coronacrisis.

Tot slot is de groei in het aantal arbeidsmigranten in de Gooi en Vechtstreek aanzienlijk groter dan de groei in banen. Tussen 2010 en 2022 groeide het aantal banen binnen de regio met 0,3%[2], dit wijst erop dat arbeidsmigranten een grotere rol krijgen binnen de arbeidsmarkt in Gooi en Vechtstreek.

Ontwikkeling aantal internationale arbeidsmigranten (geïndexeerd basisjaar[1] = 2010), 2010 - 2022

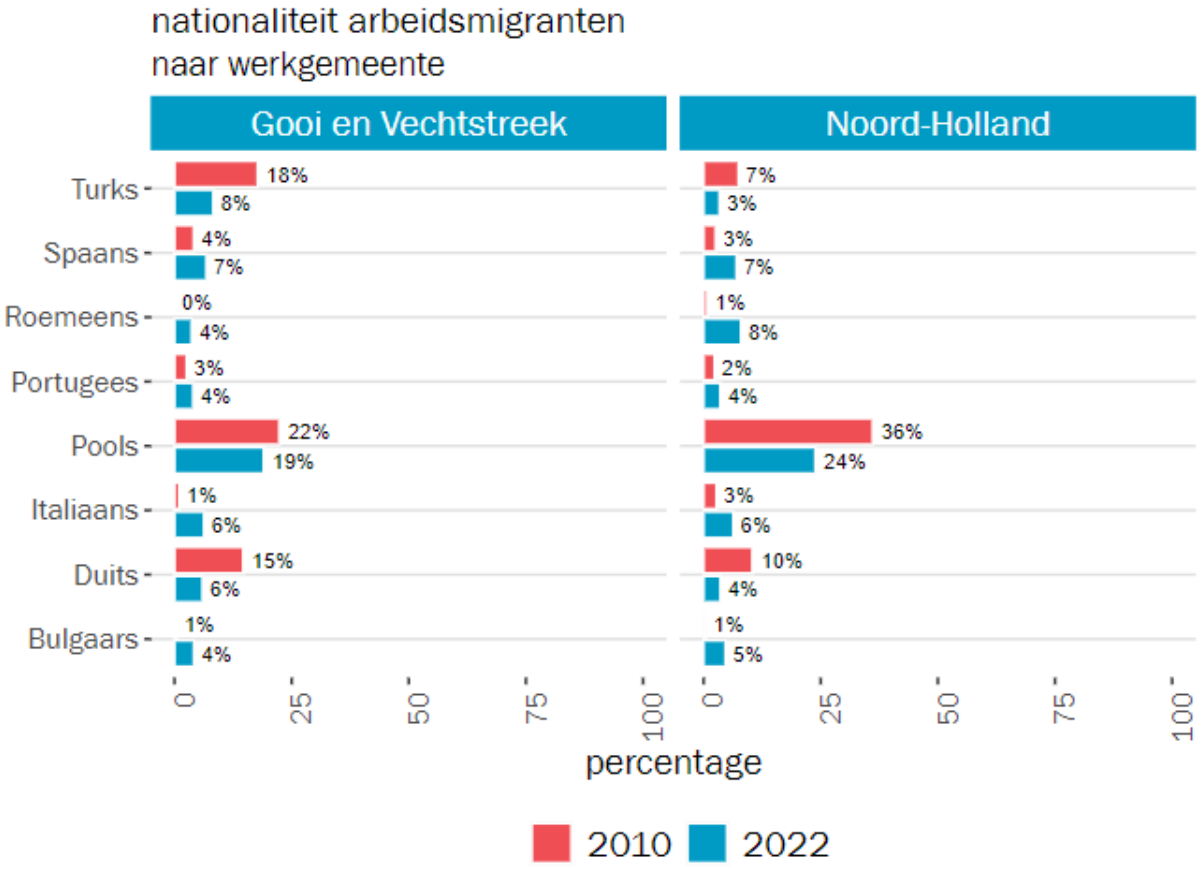
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata
[1] Cijfers zijn geïndexeerd om de jaarlijkse ontwikkeling tussen regio's onderling te kunnen vergelijken
[2] Bron CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?dl=A295E

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Meeste arbeidsmigranten afkomstig uit Polen
De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek zijn Polen (19%) en Turkije (8%) in 2022.

De herkomstlanden met een relatief grote toename tussen 2010 en 2022 zijn Italië en Roemenië. Het aandeel Turken en Duitsers is daarentegen afgenomen.

De herkomstlanden van arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek komen overeen met het provinciaal en landelijk beeld. Ook landelijk is de grootste groep arbeidsmigranten van Poolse afkomst, en is het aandeel Roemenen relatief sterk toegenomen.

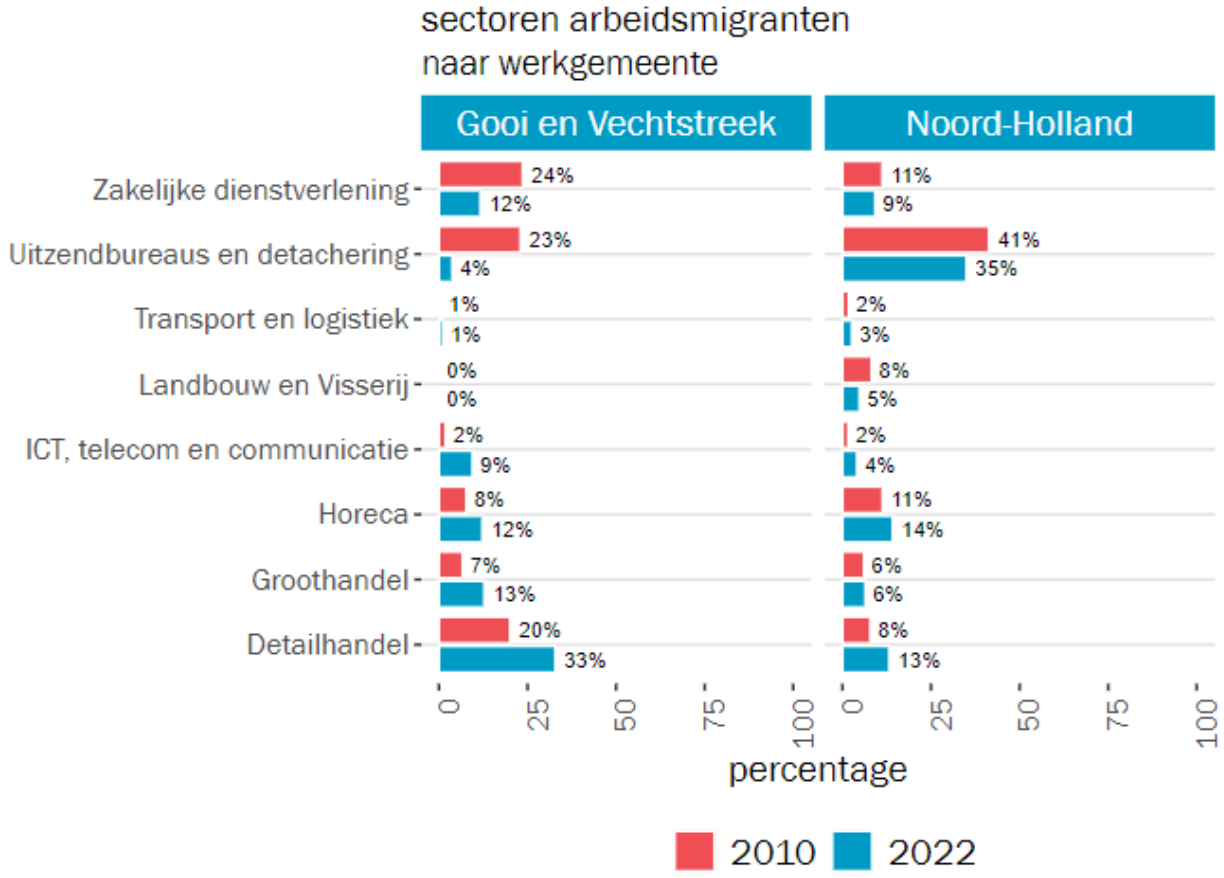
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Detailhandel en groothandel grootste sectoren
Rechts op de pagina staat een grafiek met de top-8 werksectoren in 2010 en 2022.

In Gooi en Vechtstreek werkte in 2022 33% van de arbeidsmigranten in detailhandel en nog eens 13% in groothandel. Een relatief klein percentage arbeidsmigranten werkte in 2022 via een uitzendbureau of detachering (4%). Van deze arbeidsmigranten is helaas niet bekend in welke sector zij daadwerkelijk werken.

Het percentage arbeidsmigranten die via een uitzendbureau of detachering werkt is in Gooi en Vechtstreek lager dan in Noord-Holland (35%) en Nederland (53%)

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering

Rechts op de pagina staat een tabel met het aandeel arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau en/of detachering werkte in de periode 2018-2022.

Gemeenten met een (aanzienlijk) hoger aandeel werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering dan het provinciaal gemiddelde vervullen waarschijnlijk/mogelijk (voor een deel) een regiofunctie waarin arbeidsmigranten in een andere gemeente werken; in de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden.

Arbeidsmigranten die in Nederland via een uitzendbureau en/of detachering werkten, waren in de periode juni 2022 tot juni 2023 vooral actief in de logistiek (37%), tuinbouw (21%), voedingsindustrie (18%) en metaalindustrie (8%). De verdeling op regioniveau is niet bekend (ABU, 2024).

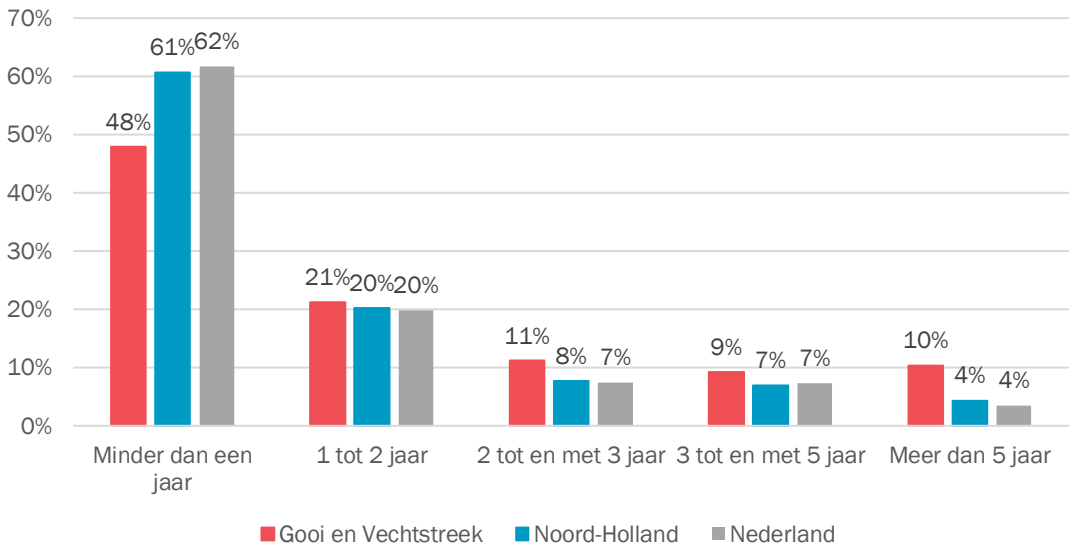
Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering, 2018 - 2022

Gemeente	Aandeel 2018	Aandeel 2019	Aandeel 2020	Aandeel 2021	Aandeel 2022
Blaricum	0%	0%	0%	0%	0%
Gooise Meren	16%	20%	22%	15%	11%
Hilversum	17%	15%	3%	2%	4%
Huizen	8%	7%	4%	3%	0%
Laren (N.H.)	0%	0%	0%	0%	0%
Wijdemeren	0%	0%	0%	0%	3%
Noord-Holland	**37%**	**36%**	**33%**	**33%**	**35%**

NB: aantallen werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering lager dan 10 dienen conform de (privacy)regels van het CBS afgerond te worden naar nul. Dit resulteert voor verschillende gemeenten in de provincie in een aandeel dat gelijk is aan nul procent. Percentages zijn verder afgerond op gehelen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Verblijfsduur arbeidsmigranten, 2022

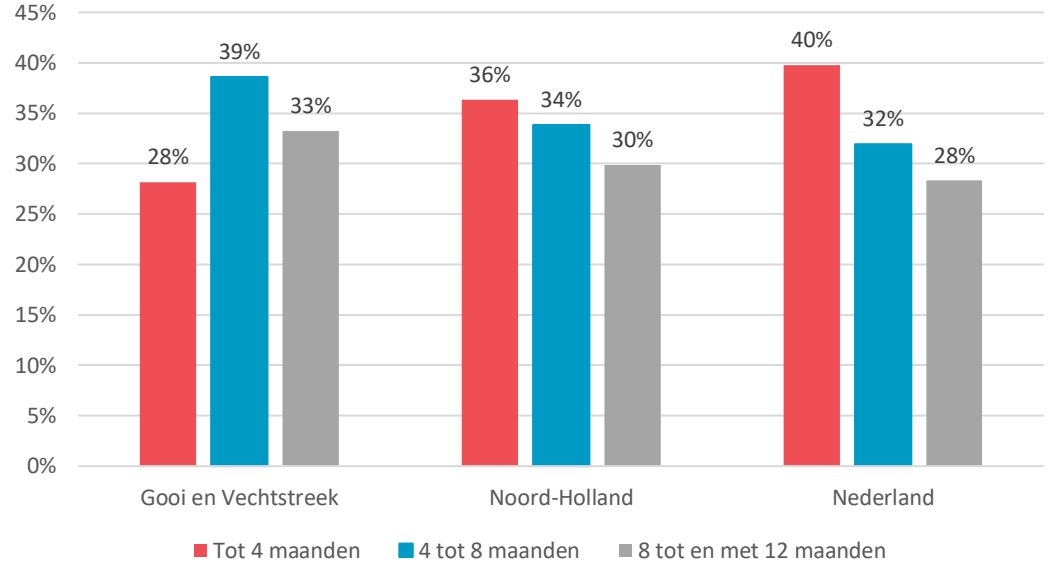
De helft van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Gooi en Vechtstreek

48% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Gooi en Vechtstreek; 52% werkt langer dan een jaar. In vergelijking met Noord-Holland en Nederland verblijven de arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek langer in de regio.

Bij het kenmerk verblijfsduur gaat het om een momentopname. Dat wil zeggen dat op het moment van meten (2022) arbeidsmigranten bovenstaande verblijfsduur hebben. Het kan echter zo zijn dat deze groep in Nederland blijft en hun uiteindelijke verblijfsduur langer wordt.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Verblijfsduur arbeidsmigranten korter dan een jaar, 2022

4 op de 10 arbeidsmigranten werkt 4 tot 8 maanden in Gooi en Vechtstreek

Van de arbeidsmigranten die minder dan een jaar in Gooi en Vechtstreek verblijven verblijft 39% 4 tot 8 maanden. Nog eens een derde verblijft 8 tot en met 12 maanden en 28% verblijft tot 4 maanden. In vergelijking met Noord-Holland en Nederland verblijven arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek langer in de regio.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

3.515 geregistreerd woonachtige arbeidsmigranten

Op basis van BRP-registraties staan in 2022 3.515 arbeidsmigranten geregistreerd woonachtig in Gooi en Vechtstreek. Dit is naar verwachting een onderschatting van het daadwerkelijke aantal[1].

In 2020, het belangrijkste coronajaar, is er een lichte daling te zien van het aantal arbeidsmigranten. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 zat het aantal arbeidsmigranten op een niveau die hoger was dan voor de coronacrisis.

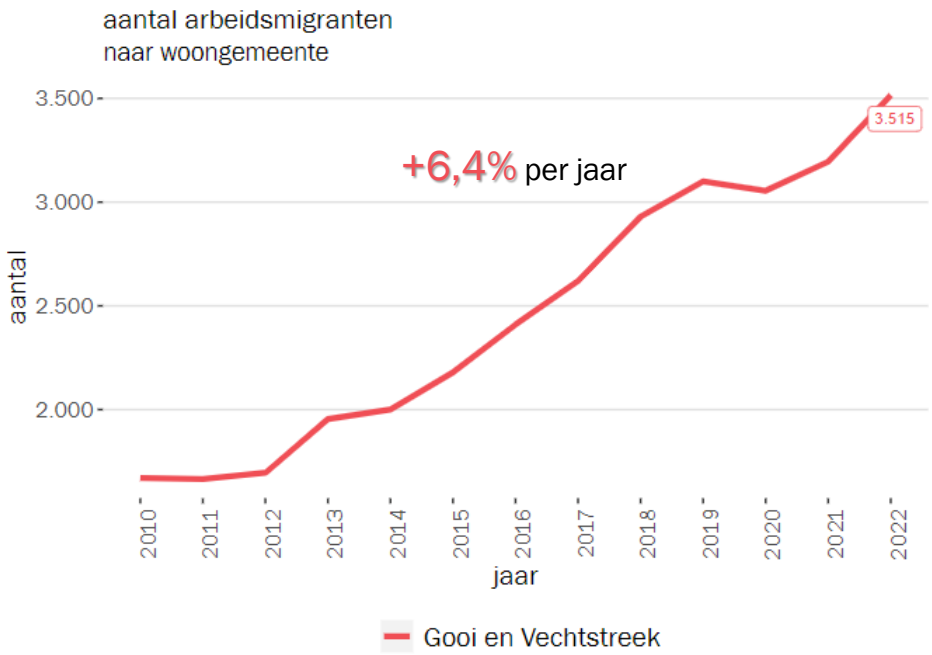
6 op de 10 BRP-geregistreerde arbeidsmigranten woont in Hilversum

De grootste groep arbeidsmigranten woont in Hilversum (63%); in absolute aantallen gaat dit om 2.215 arbeidsmigranten. Andere belangrijke woongemeenten voor arbeidsmigranten zijn Gooise Meren (680 arbeidsmigranten) en Huizen (320 arbeidsmigranten).

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek tussen 2010 en 2022 zien we dat Gooise Meren, Blaricum en Hilversum de grootste groei hebben doorgemaakt (allemaal 7%). In absolute aantallen heeft Hilversum de grootste groei doorgemaakt (+1.205 arbeidsmigranten).

[1]*Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.*

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

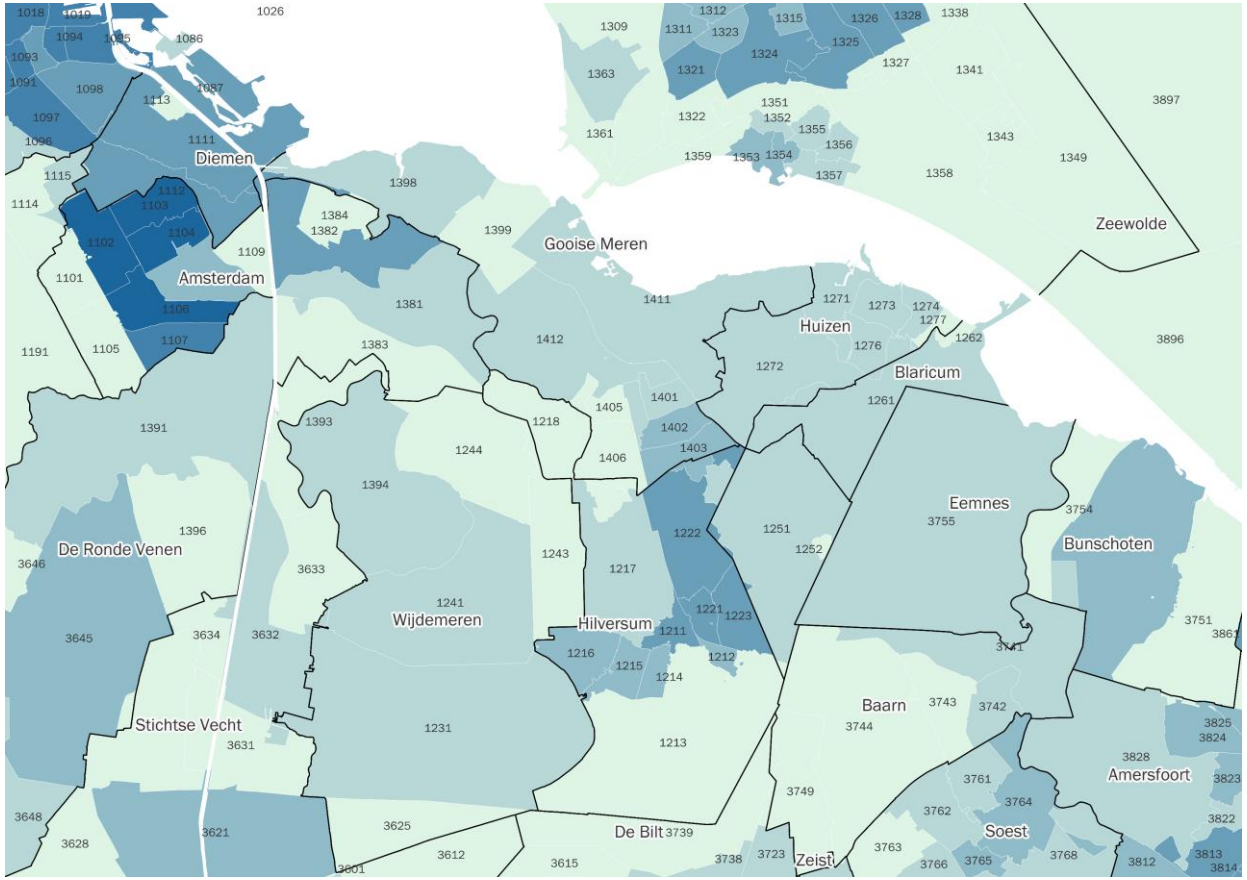

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2010-2019	Ontwikkeling 2019-2022	Aantal werkende in 2022
Blaricum	30	55	70	7%	8%	55
Gooise Meren	290	575	680	8%	6%	395
Hilversum	1.010	1.950	2.215	8%	4%	1.905
Huizen	205	295	320	4%	3%	930
Laren (NH.)	40	55	55	4%	0%	80
Wijdemeren	95	170	175	7%	1%	395
Gooi en Vechtstreek	**1.670**	**3.100**	**3.515**	**7,1%**	**4,3%**	**3.760**

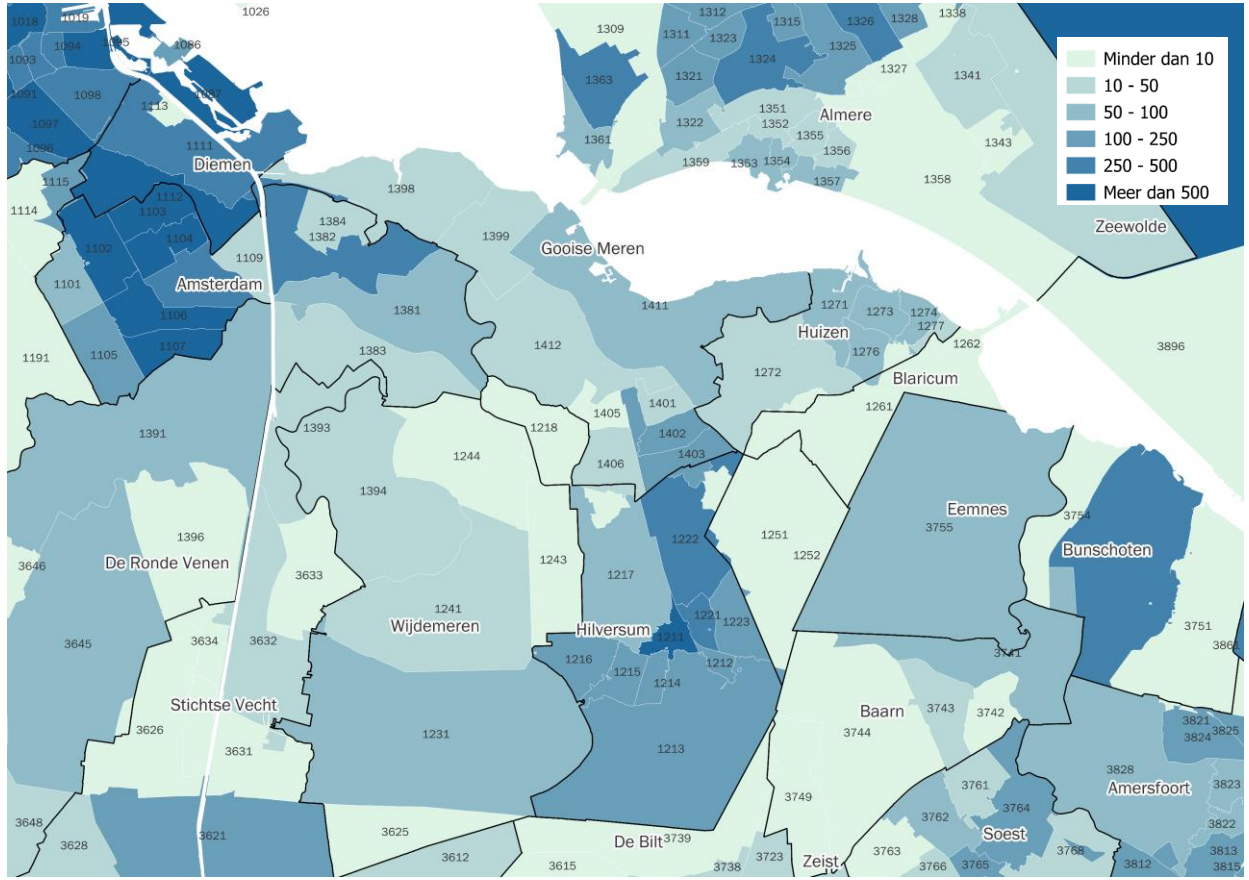
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Wonende arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreken (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2010**

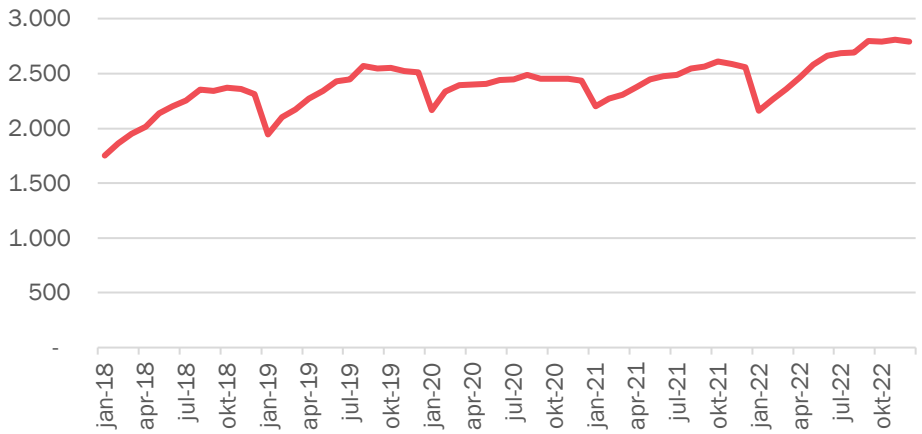
Wonende arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreken (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2022**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

SEIZOENSPIEKEN

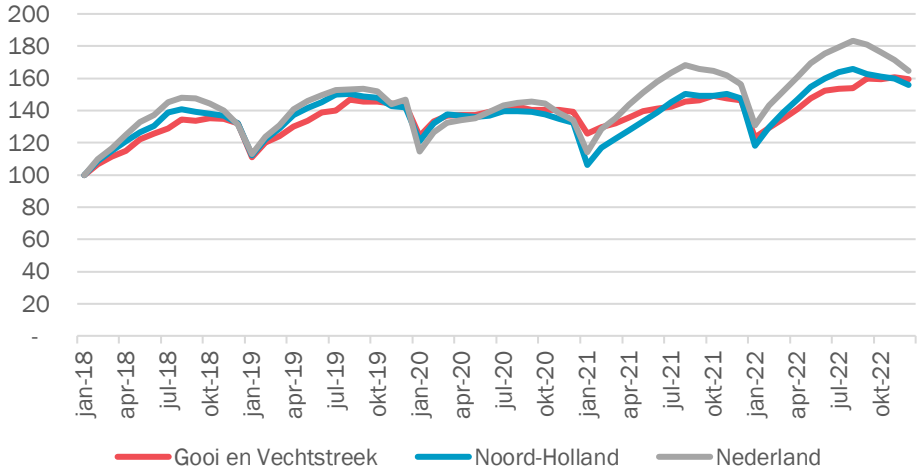
Seizoenspieken arbeidsmigranten Gooi en Vechtstreek, 2018 - 2022

Piek arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek

Het aantal werkzame arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek piekt aan het einde van de zomer (rond augustus/september). Richting het einde van het jaar daalt het aantal arbeidsmigranten weer. Dit illustreert dat de inzet van arbeidsmigranten seizoensgebonden is. Dit kan mogelijk verklaard worden door het relatief grote aandeel arbeidsmigranten die in de sector horeca werken.

Seizoenspieken arbeidsmigranten (geïndexeerd, basisjaar = 100), 2018 - 2022

Vergelijkbare seizoentrend als met Noord-Holland en Nederland

De seizoenpieken in de Gooi en Vechtstreek zijn vergelijkbaar met Noord-Holland en Nederland. In Noord-Holland en Nederland zien we ook een geleidelijke stijging van het aantal arbeidsmigranten door het jaar heen met een piek aan het einde van de zomer. Deze piek ligt bij Gooi en Vechtstreek iets later dan in Noord-Holland en Nederland. Daarna neemt het aantal arbeidsmigranten af. Het terugkerende dal rond de jaarwisselingen valt deels te verklaren doordat 31 december een gangbare einddatum van contracten is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

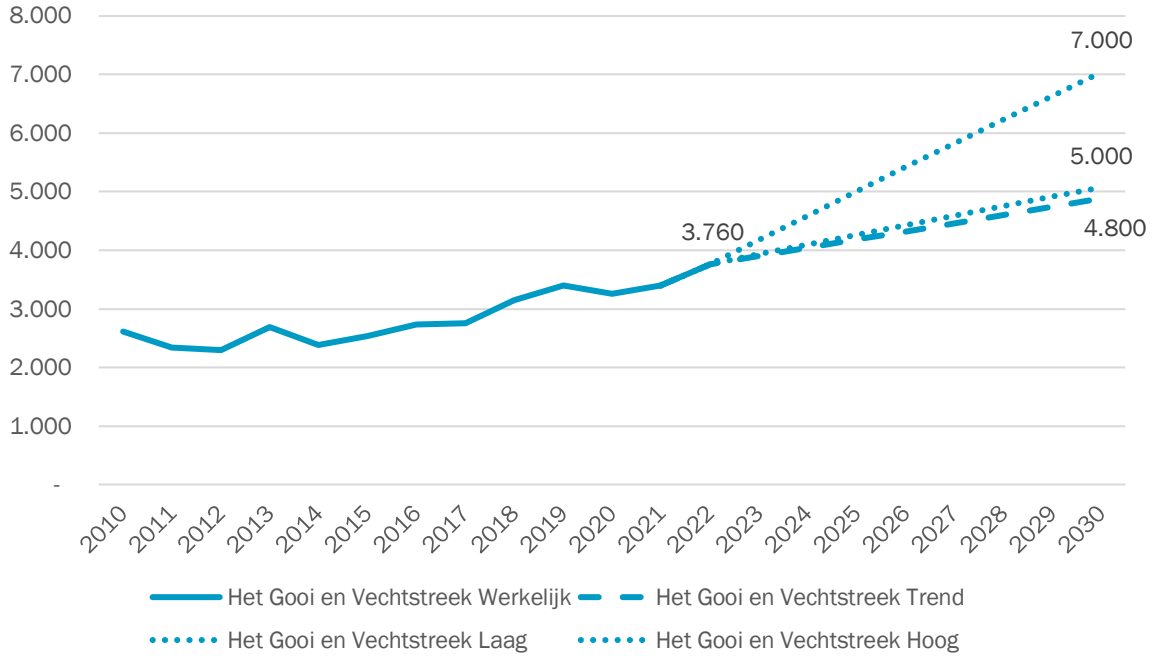
Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030

Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 4.800 tot 7.000 arbeidsmigranten in 2030

Uit de prognosescenario's blijkt voor Gooi en Vechtstreek dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 4.800 tot 7.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 3 tot 8 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten Amsterdam

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

WLO-hoog: toename short-stay +160 tot en met 2025, +370 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in Gooi en Vechtstreek het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 160 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 370 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 lager dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten Gooi en Vechtstreek

Aantal in Gooi en Vechtstreek wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	3.515	5.000	7.000
Prognose: conform trend Gooi en Vechtstreek 2010-2022	3.515	4.500	6.000
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	1.485	3.485
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	985	2.485
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	11%	160	370
Mid (1 tot 3 jaar)	29%	430	1.000
Long (3 jaar of langer)	61%	900	2.120
Totaal	**100%**	**1.490**	**3.490**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	11%	100	260
Mid (1 tot 3 jaar)	29%	280	710
Long (3 jaar of langer)	61%	600	1.510
Totaal	**100%**	**980**	**2.480**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

KOP VAN NOORD-HOLLAND

KERNCIJFERS KOP VAN NOORD-HOLLAND

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In de Kop van Noord-Holland werkten in 2022 6.630 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 0,6%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werkgemeenten voor de Kop van Noord-Holland zijn Hollands Kroon en Schagen. 80% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 in een van deze gemeenten.

De belangrijkste werksector voor arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland is landbouw en visserij (30%). Daarnaast werkt 50% van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau of detachering.

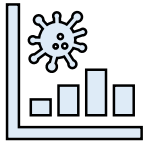
73% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in de Kop van Noord-Holland; 27% werkt langer dan een jaar. In vergelijking met Noord-Holland en Nederland verblijven de arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland korter in de regio.

De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland zijn Polen en Roemenië. 61% van de in de Kop van Noord-Holland werkzame arbeidsmigranten is van Poolse afkomst. Sinds 2010 is vooral het aandeel Roemeense arbeidsmigranten toegenomen.

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 3.605 arbeidsmigranten geregistreerd in de Kop van Noord-Holland. Ruim 50% daarvan woont in gemeente Hollands Kroon. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 9,6% toe.

Er zijn twee pieken in aantal werkzame arbeidsmigranten te onderscheiden bij de regio Kop van Noord-Holland. Daarmee verschilt het seizoenpatroon van deze regio met die van de provincie Noord-Holland en Nederland.

Uit de prognosescenario's blijkt voor de Kop van Noord-Holland dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 7.000 tot 17.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 1 tot 12 procent.

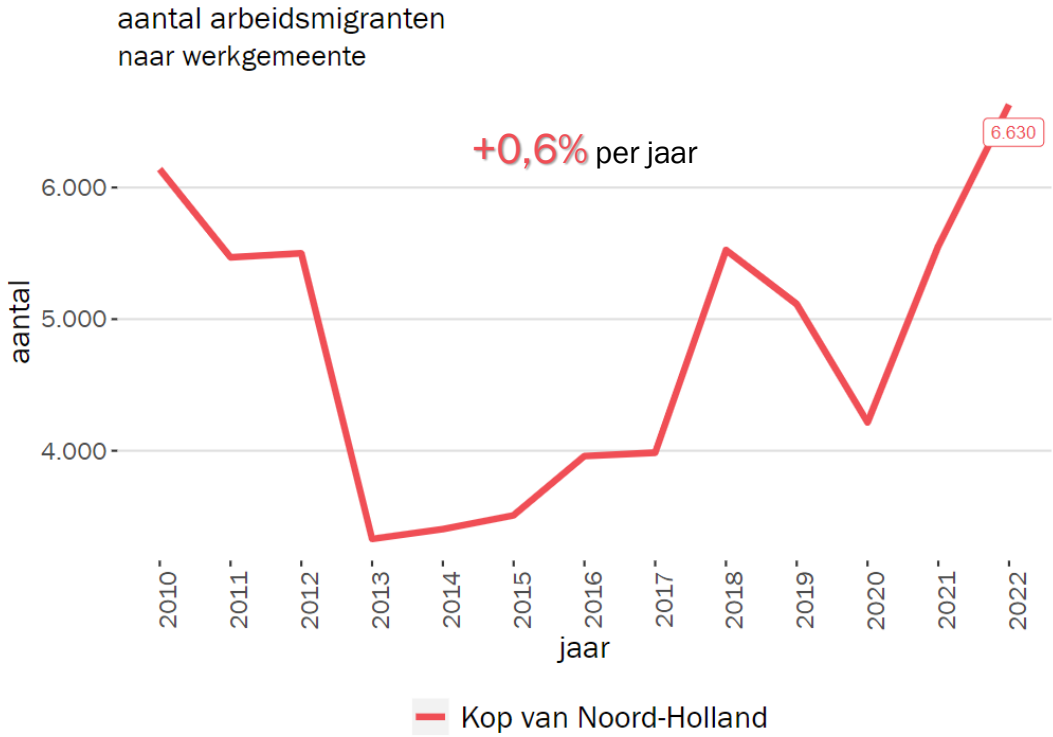
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

6.630 werkende arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland
In 2022 werkten er in de Kop van Noord-Holland 6.630 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal in de regio werkzame arbeidsmigranten gegroeid met een gemiddelde jaarlijkse groei van 0,6%. Zoals te zien is in het figuur is er relatief veel fluctuatie in het aantal arbeidsmigranten door de jaren heen.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten. Er was een afname van 900 arbeidsmigranten ten opzichte van 2019. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 lag het aantal arbeidsmigranten op een niveau dat hoger was dan voor de coronacrisis.

In 2022 werkten in de Kop van Noord-Holland 6.630 internationale arbeidsmigranten. Ondanks covid-19 groeide het aantal met 1.515 arbeidsmigranten tussen 2019 en 2022.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

80% van de arbeidsmigranten werkt in Hollands Kroon of Schagen

80% van de arbeidsmigranten was in 2022 werkzaam in de gemeenten Hollands Kroon of Schagen; in absolute zin gaat dit om 2.650 arbeidsmigranten in Schagen en 2.620 arbeidsmigranten in Hollands Kroon. De gemeente met de minste werkende arbeidsmigranten in 2022 was Texel met 635 arbeidsmigranten.

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland tussen 2010 en 2022, valt op dat Texel de grootste procentuele groei heeft doorgemaakt, namelijk 10%. De gemeente met de grootste absolute stijging tussen 2010 en 2022 is ook Texel (+440 arbeidsmigranten).

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2019	Jaarlijkse ontwikkeling 2019-2022
Den Helder	1.170	540	725	-4%	-8%	10%
Hollands Kroon	2.310	2.260	2.620	1%	0%	5%
Schagen	2.465	2.085	2.650	1%	-2%	8%
Texel	195	230	635	10%	2%	40%
Kop van Noord-Holland	**6.140**	**5.115**	**6.630**	**0,6%**	**-2,0%**	**9,0%**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

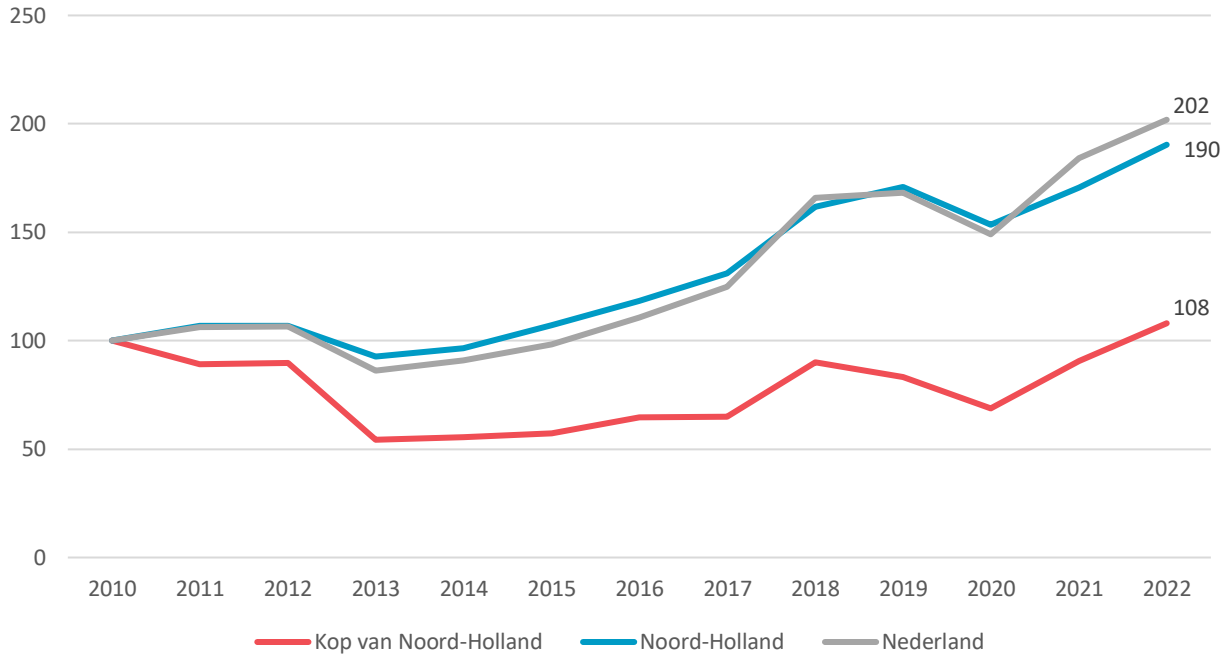
Vergelijking met provinciale en Nederlandse ontwikkeling
De indexcijfers in de figuur geven de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland weer ten opzichte van het provinciaal en landelijk niveau.

Tussen 2010 en 2022 kent de provincie Noord-Holland een gemiddelde groei van 5,5% per jaar tot 145.655 arbeidsmigranten in 2022. In diezelfde periode nam het aantal arbeidsmigranten in Nederland jaarlijks toe met 6,0% tot een aantal van 741.125 in 2022. De gemiddelde jaarlijkse groei van 0,6% van de Kop van Noord-Holland ligt dus lager dan de groei van de provincie Noord-Holland en Nederland.

Zowel de Kop van Noord-Holland als Noord-Holland en Nederland ervaarden een dip in het aantal arbeidsmigranten in 2020. Dit kan verklaard worden door de coronacrisis. Er is echter in alle drie de regio's een herstel te zien waarbij het aantal arbeidsmigranten in 2022 hoger ligt dan voor de coronacrisis.

Tot slot is de groei in het aantal arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland kleiner dan de groei in banen. Tussen 2010 en 2022 groeide het aantal banen binnen de regio met 0,7%[2,] Het aandeel arbeidsmigranten lijkt dus geen grotere rol te krijgen in de Kop van Noord-Holland.

Ontwikkeling aantal internationale arbeidsmigranten (geïndexeerd basisjaar[1] = 2010), 2010 - 2022

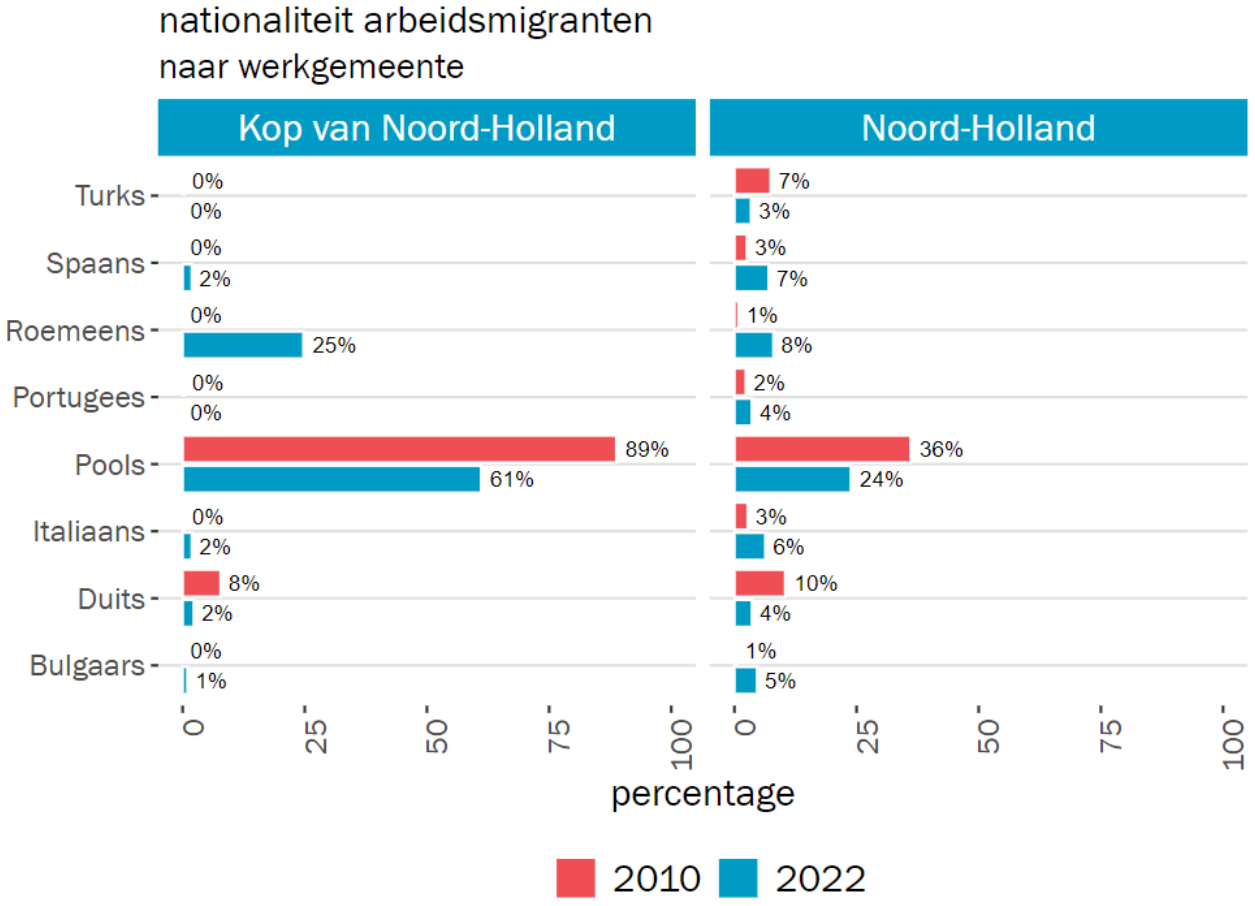
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata
[1] Cijfers zijn geïndexeerd om de jaarlijkse ontwikkeling tussen regio's onderling te kunnen vergelijken
[2] Bron CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?dl=A295E

Meeste arbeidsmigranten afkomstig uit Polen, vooral aantal Roemenen neemt toe

De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland zijn Polen (61%) en Roemenië (25%) in 2022.

Het herkomstland met een relatief grote toename tussen 2010 en 2022 is Roemenië. Het aandeel Polen is daarentegen afgenomen.

De herkomstlanden van arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland komen overeen met het provinciaal en landelijk beeld. Ook landelijk is de grootste groep arbeidsmigranten van Poolse afkomst, en is het aandeel Roemenen het sterkst toegenomen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

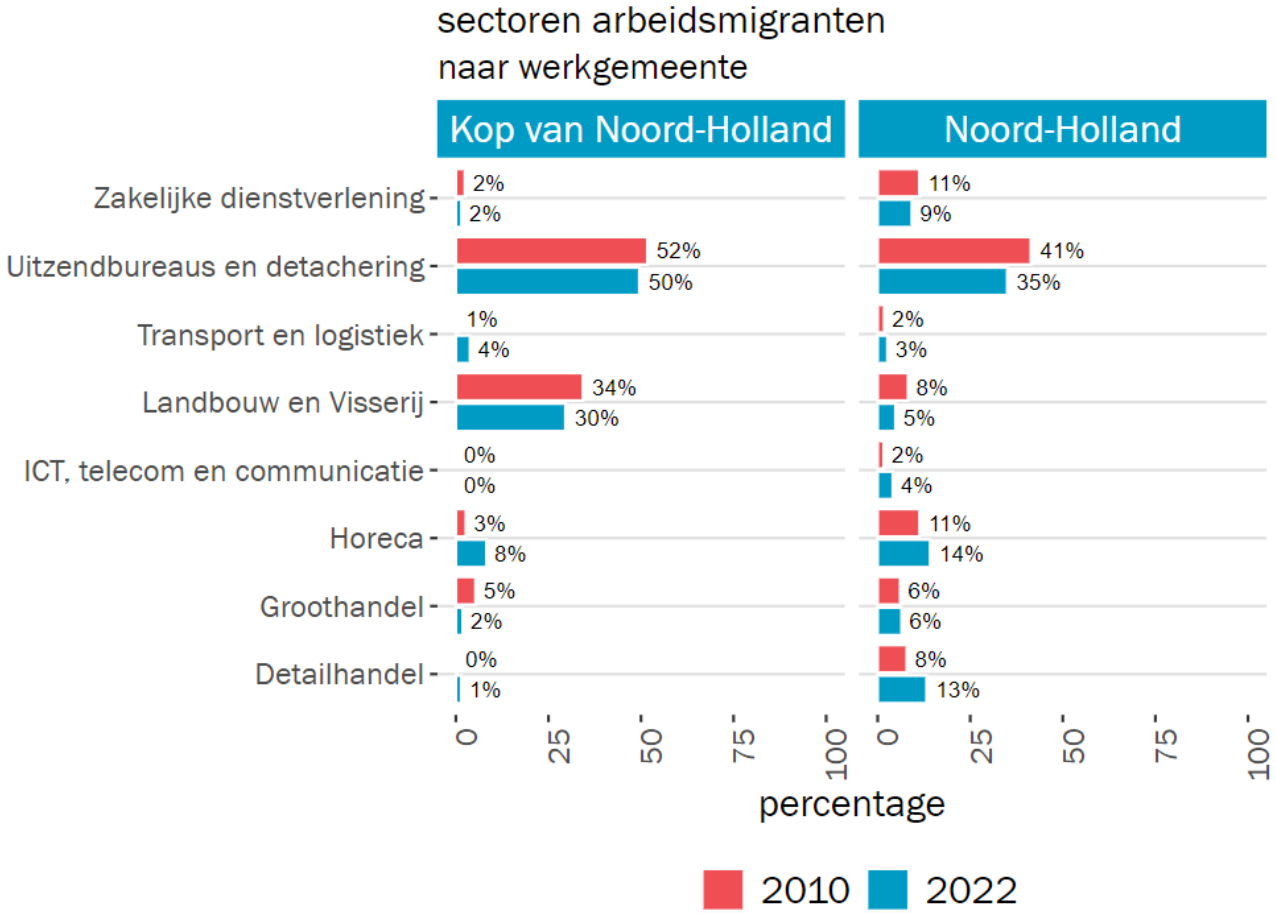
DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Landbouw en visserij grootste sector
Rechts op de pagina staat een grafiek met de top-8 werksectoren in 2010 en 2022.

In de Kop van Noord-Holland werkte in 2022 30% van de arbeidsmigranten in landbouw en visserij. Daarnaast werkte de helft van de arbeidsmigranten (50%) via een uitzendbureau of detachering. Van deze arbeidsmigranten is helaas niet bekend in welke sector zij daadwerkelijk werken.

De sector landbouw en visserij ervaarde tussen 2010 en 2022 een afname in het percentage arbeidsmigranten. Deze afname is ook in Noord-Holland en Nederland te zien.

Het percentage arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau of detachering werkt is in de Kop van Noord-Holland hoger dan in Noord-Holland (35%), maar lager dan in Nederland (53%)

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering

Rechts op de pagina staat een tabel met het aandeel arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau en/of detachering werkte in de periode 2018-2022.

Gemeenten met een (aanzienlijk) hoger aandeel werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering dan het provinciaal gemiddelde vervullen waarschijnlijk/mogelijk (voor een deel) een regiofunctie waarin arbeidsmigranten in een andere gemeente werken; in de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden.

Arbeidsmigranten die in Nederland via een uitzendbureau en/of detachering werkten, waren in de periode juni 2022 tot juni 2023 vooral actief in de logistiek (37%), tuinbouw (21%), voedingsindustrie (18%) en metaalindustrie (8%). De verdeling op regioniveau is niet bekend (ABU, 2024).

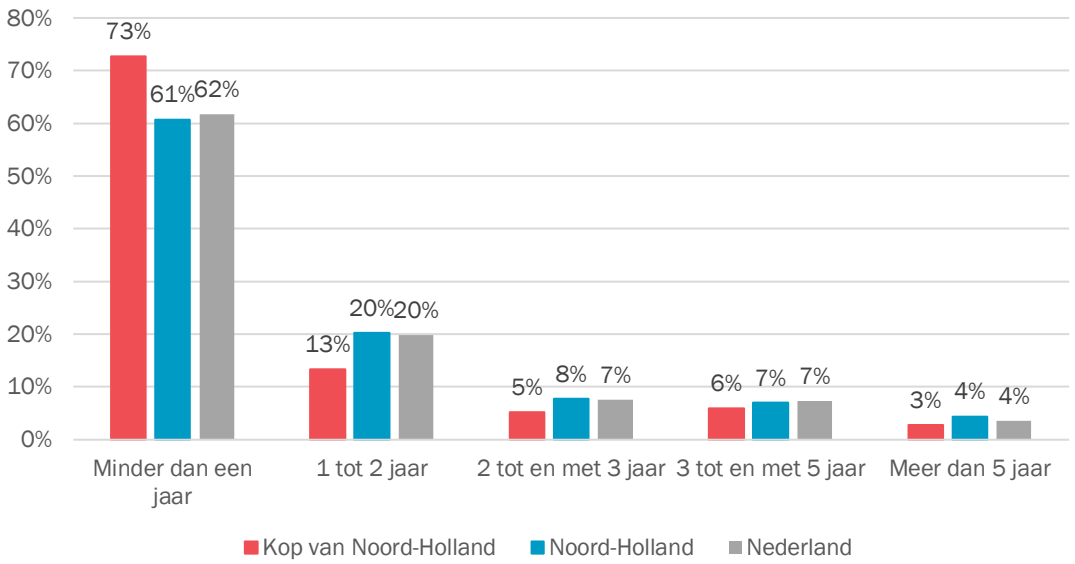
Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering, 2018 - 2022

Gemeente	Aandeel 2018	Aandeel 2019	Aandeel 2020	Aandeel 2021	Aandeel 2022
Den Helder	48%	42%	27%	31%	38%
Hollands Kroon	59%	60%	53%	53%	60%
Schagen	59%	58%	48%	54%	54%
Texel	0%	0%	0%	0%	0%
Noord-Holland	**37%**	**36%**	**33%**	**33%**	**35%**

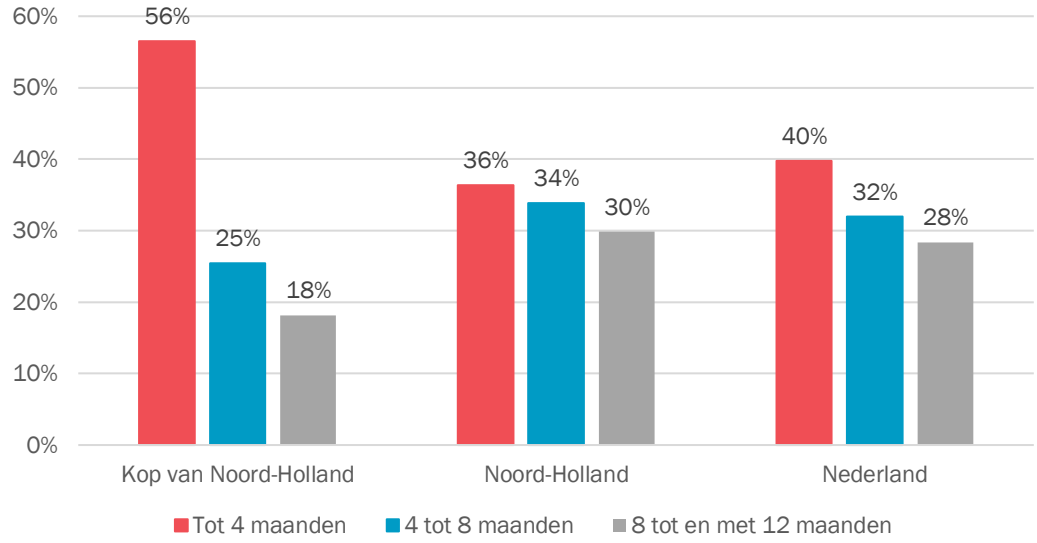
NB: aantallen werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering lager dan 10 dienen conform de (privacy)regels van het CBS afgerond te worden naar nul. Dit resulteert voor verschillende gemeenten in de provincie in een aandeel dat gelijk is aan nul procent. Percentages zijn verder afgerond op gehelen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Verblijfsduur arbeidsmigranten, 2022

Verblijfsduur arbeidsmigranten korter dan een jaar, 2022

7 op de 10 arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in de Kop van Noord-Holland

73% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in de Kop van Noord-Holland; 27% werkt langer dan een jaar. In vergelijking met Noord-Holland en Nederland verblijven de arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland korter in de regio.

Bij het kenmerk verblijfsduur gaat het om een momentopname. Dat wil zeggen dat op het moment van meten (2022) arbeidsmigranten bovenstaande verblijfsduur hebben. Het kan echter zo zijn dat deze groep in Nederland blijft en hun uiteindelijke verblijfsduur langer wordt.

Relatief grote groep die korter dan 4 maanden in Kop van Noord-Holland verblijft

Van de arbeidsmigranten die minder dan een jaar in Kop van Noord-Holland verblijven verblijft de grootste groep (56%) tot 4 maanden. Nog eens 25% van deze arbeidsmigranten verblijft 4 tot 8 maanden. In Noord-Holland en Nederland is de groep ‘tot 4 maanden’ ook het grootst.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

3.605 geregistreerd woonachtige arbeidsmigranten

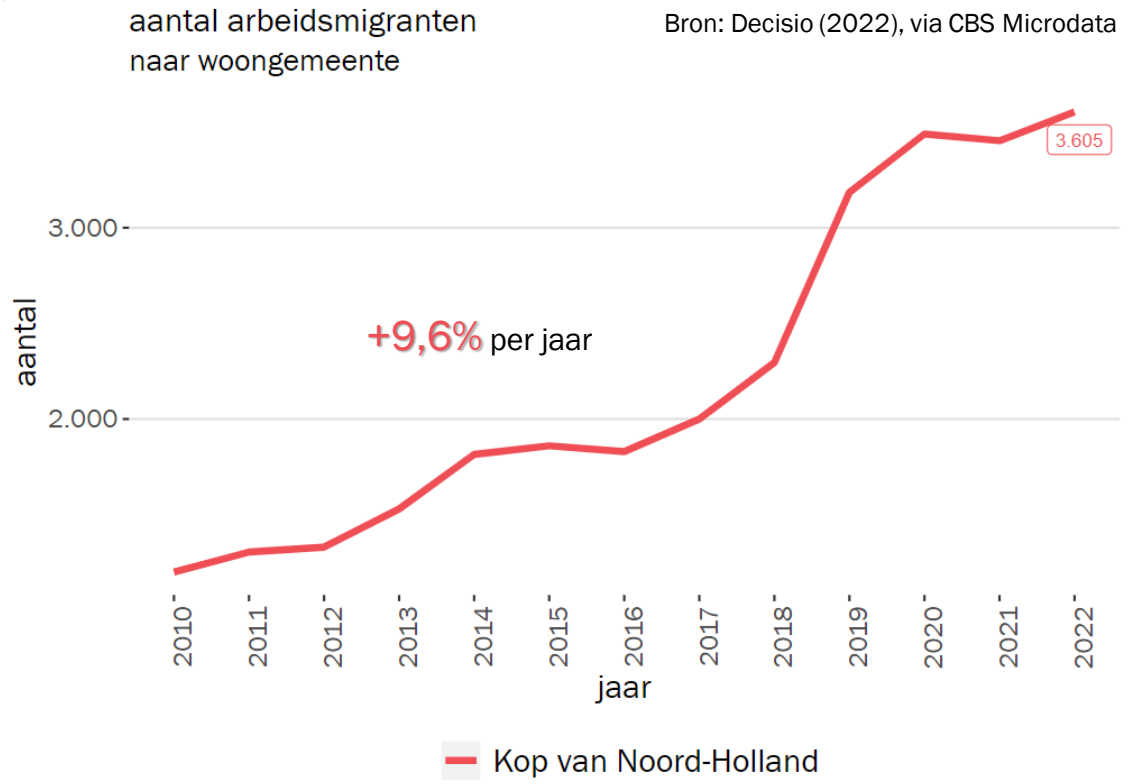
Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 3.605 arbeidsmigranten geregistreerd woonachtig in de Kop van Noord-Holland. Dit is naar verwachting een onderschatting van het daadwerkelijke aantal[1].

In 2020, het belangrijkste coronajaar, is er een stijging te zien in het aantal arbeidsmigranten. In 2020 was er een groei van 305 arbeidsmigranten ten opzichte van 2019. In 2021 was er echter een lichte daling in het aantal. Het ging om een tijdelijke dip, want in 2022 steeg het aantal weer naar een niveau die hoger lag dan in 2020.

Ruim 50% van de BRP-geregistreerde arbeidsmigranten woont in Hollands Kroon

De grootste groep arbeidsmigranten woont in de gemeente Hollands Kroon (56%); in absolute aantallen gaat dit om 2.020 arbeidsmigranten. Andere belangrijke woongemeenten voor arbeidsmigranten zijn Den Helder (715 arbeidsmigranten) en Schagen (575 arbeidsmigranten).

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Kop van Noord-Holland tussen 2010 en 2022 zien we dat Hollands Kroon de grootste groei heeft doorgemaakt (16%). Ook in absolute aantallen heeft Hollands Kroon de grootste groei doorgemaakt (+1.690 arbeidsmigranten).

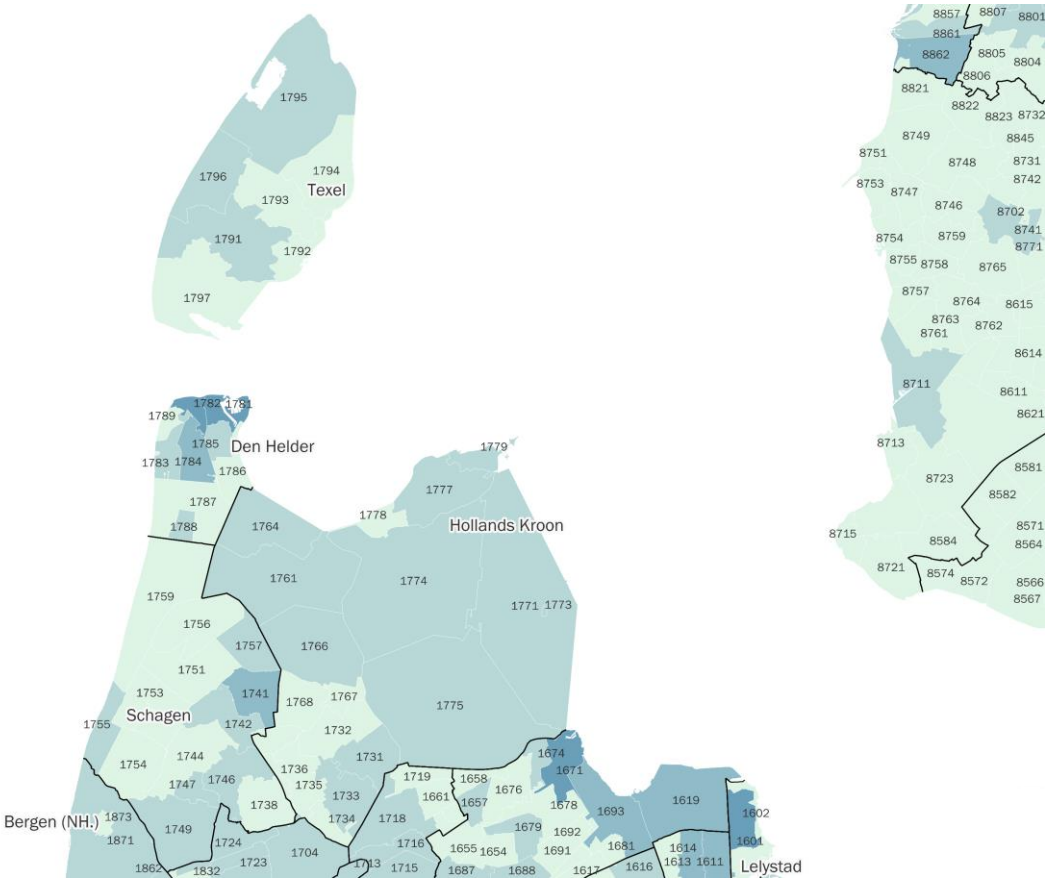
Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2010-2019	Ontwikkeling 2019-2022	Aandeel werkende in 2022
Den Helder	460	635	715	4%	4%	725
Hollands Kroon	330	1.880	2.020	21%	2%	2.620
Schagen	295	510	575	6%	4%	2.650
Texel	115	160	295	4%	23%	635
Kop van Noord-Holland	**1.200**	**3.185**	**3.605**	**11,5%**	**4,2%**	**6.630**

[1]Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.

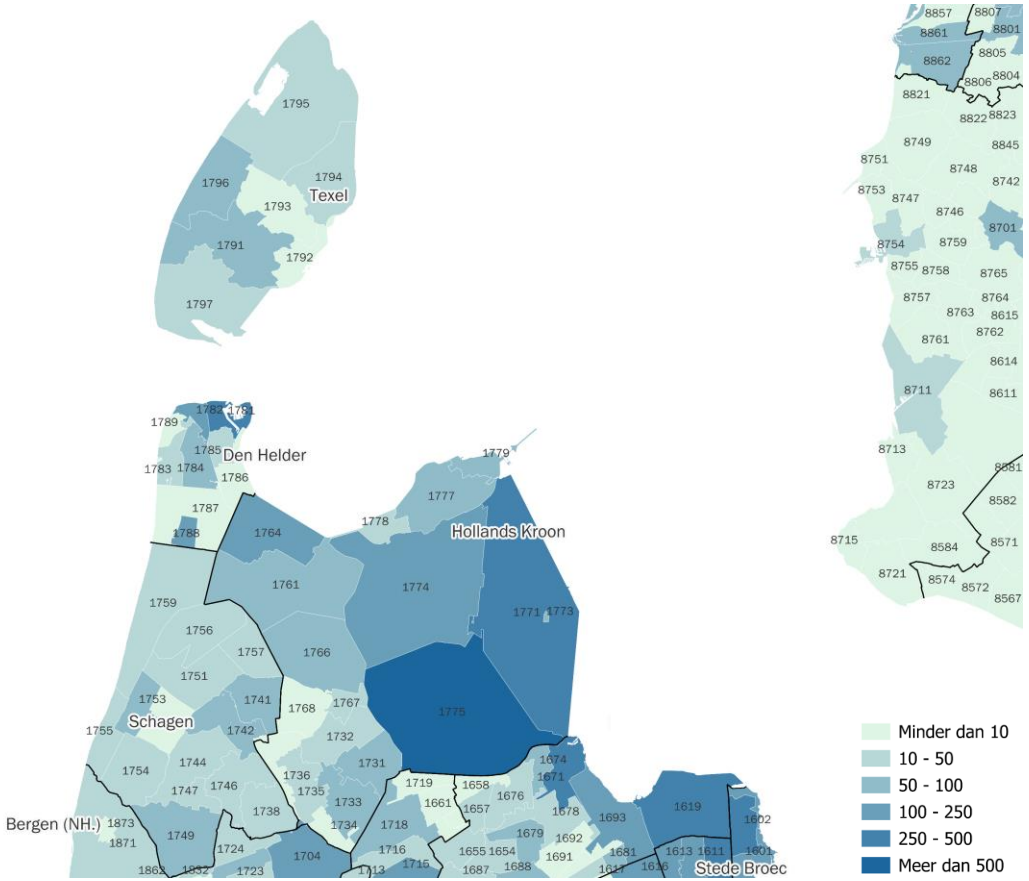
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Wonende arbeidsmigranten in Kop van Noord-Holland (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2010**

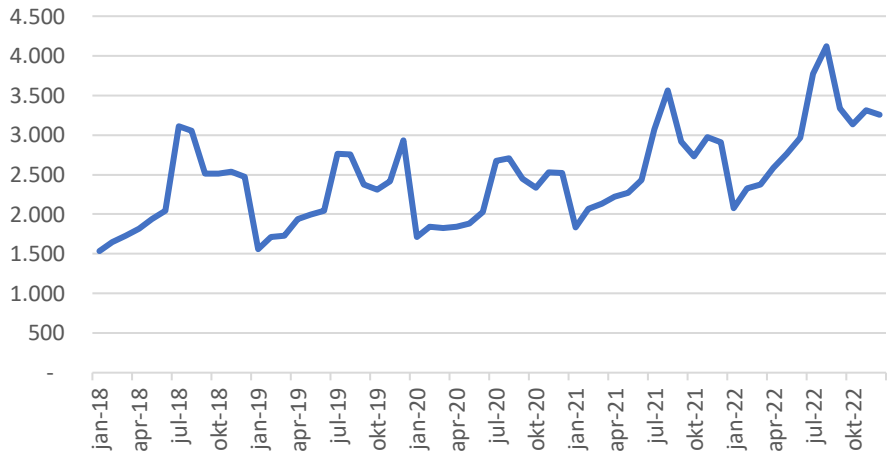
Wonende arbeidsmigranten in Kop van Noord-Holland (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2022**

Bron: Decisio (2022), via CBS Microdata

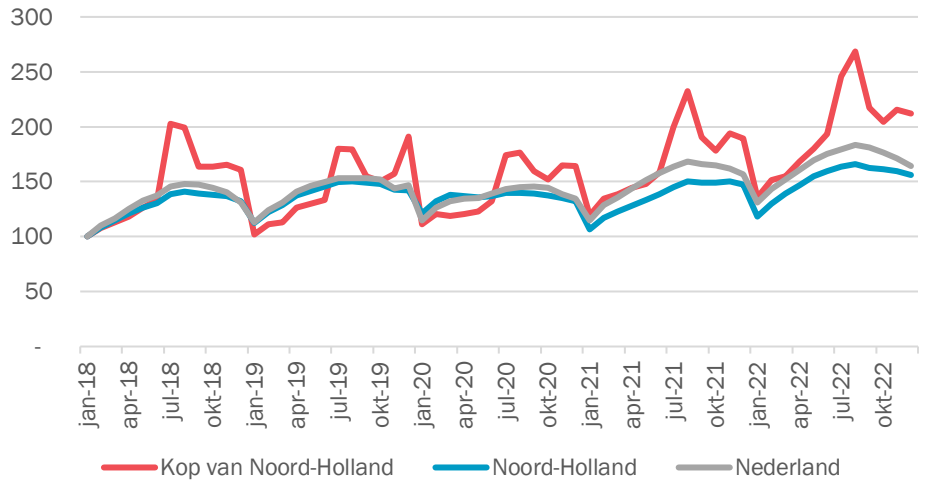
SEIZOENSPIEKEN

Seizoenspieken arbeidsmigranten Kop van Noord-Holland, 2018 - 2022

Spitse zomerse piek in arbeidsmigranten in de regio Kop van Noord-Holland
Het aantal werkzame arbeidsmigranten in de regio Kop van Noord-Holland piekt met name in de zomer. Richting de wintermaanden daalt het aantal arbeidsmigranten weer met januari meestal als dieptepunt. Dit illustreert dat de inzet van arbeidsmigranten seizoensgebonden is. Dit zit hem bijvoorbeeld in de sector landbouw en visserij.

Seizoenspieken arbeidsmigranten (geïndexeerd, basisjaar = 100), 2018 - 2022

Kop van Noord-Holland kent hoge pieken en dalen
Het aantal arbeidsmigranten in de regio Kop van Noord-Holland is zeer seizoensgebonden. Er zijn in de regio twee pieken te onderscheiden. Een vindt plaats rond juli en de ander later rond oktober/november. Daarmee verschilt het patroon van de Kop van Noord-Holland met die van Noord-Holland en Nederland. Noord-Holland en Nederland kennen een meer geleidelijk patroon in pieken van aantal arbeidsmigranten. Het dal rond de jaarwisselingen valt deels te verklaren doordat 31 december een gangbare einddatum van contracten is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in Kop van Noord-Holland zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

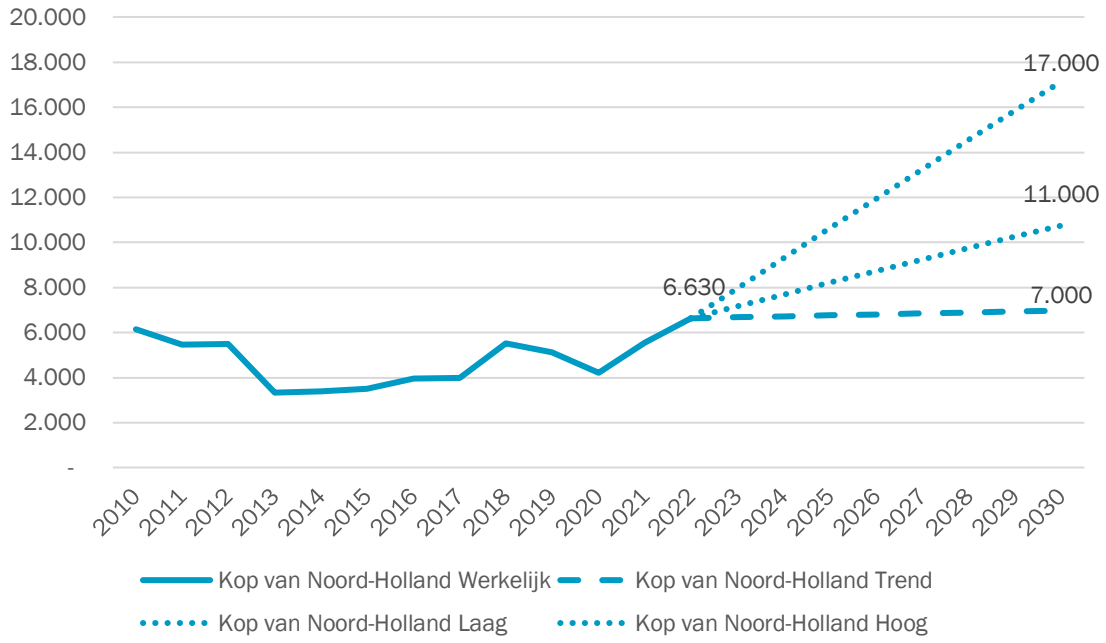
Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030

Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 7.000 tot 17.000 arbeidsmigranten in 2030

Uit de prognosescenario's blijkt voor de Kop van Noord-Holland dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 7.000 tot 17.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 1 tot 12 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten Kop van Noord-Holland

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

WLO-hoog: toename short-stay +520 tot en met 2025, +1.440 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 520 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 1.440 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 lager dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten Kop van Noord-Holland

Aantal in Kop van Noord-Holland wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	3.605	7.000	13.000
Prognose: conform trend Kop van Noord-Holland 2010-2022	3.605	5.500	8.700
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	3.395	9.395
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	1.895	5.095
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	15%	520	1.440
Mid (1 tot 3 jaar)	34%	1.160	3.210
Long (3 jaar of langer)	51%	1.710	4.740
Totaal	**100%**	**3.390**	**9.390**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	15%	290	780
Mid (1 tot 3 jaar)	34%	650	1.740
Long (3 jaar of langer)	51%	960	2.570
Totaal	**100%**	**1.900**	**5.090**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

WEST-FRIESLAND

KERNCIJFERS WEST-FRIESLAND

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In West-Friesland werkten in 2022 10.030 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 2,1%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werkgemeenten voor West-Friesland waren Medemblik en Koggenlang. Circa 60% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 in deze gemeente.

De belangrijkste werksector voor arbeidsmigranten in West-Friesland is landbouw en visserij. Daarnaast werkt 25% van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau of detachering.

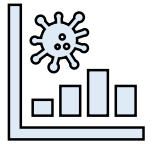
71% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in West-Friesland; 29% werkt langer dan een jaar. In vergelijking met Noord-Holland en Nederland verblijven de arbeidsmigranten in de West-Friesland korter in de regio.

Het belangrijkste herkomstland van arbeidsmigranten in West-Friesland is Polen. 70% van de in West-Friesland werkzame arbeidsmigranten is van Poolse afkomst. Sinds 2010 is vooral het aandeel Bulgaarse en Roemeense arbeidsmigranten toegenomen.

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 5.425 arbeidsmigranten geregistreerd in West-Friesland. 33% daarvan woont in gemeente Hoorn. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 8,6% toe.

Voor West-Friesland onderscheiden we een piek in de zomer als het gaat om werkzame arbeidsmigranten. Deze piek is spitser dan de seizoenspieken van Noord-Holland en Nederland. Daarmee verschilt het seizoenpatroon van deze regio met die van de provincie Noord-Holland en Nederland.

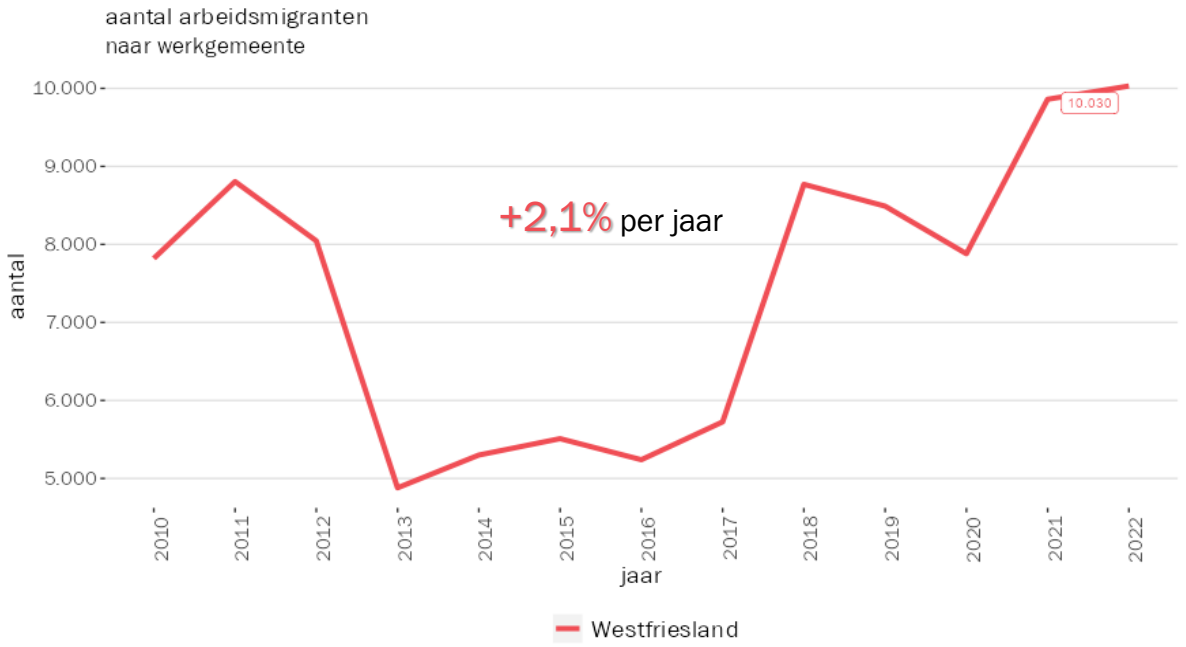
Uit de prognosescenario's blijkt voor West-Friesland dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 12.000 tot 20.500 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 2 tot 9 procent.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

10.030 werkende arbeidsmigranten in de West-Friesland
In 2022 werkten in West-Friesland 10.030 arbeidsmigranten. In de periode 2010-2022 nam het aantal werkzame arbeidsmigranten in de regio jaarlijks gemiddeld met 2,1% toe. De regio West-Friesland kende door de jaren heen relatief veel fluctuaties in het aantal werkende arbeidsmigranten.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten. Er was een afname van 610 arbeidsmigranten ten opzichte van 2019. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 lag het aantal arbeidsmigranten op een niveau dat hoger was dan voor de coronacrisis.

In 2022 werkten in West-Friesland 10.030 internationale arbeidsmigranten. Ondanks covid-19 groeide het aantal met 1.540 arbeidsmigranten tussen 2019 en 2022.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Een derde van de arbeidsmigranten werkte in Medemblik
36% van de arbeidsmigranten was in 2022 werkzaam in de gemeente Medemblik; in absolute zin gaat dit om 3.600 arbeidsmigranten. Andere belangrijke werkgemeenten voor arbeidsmigranten waren Koggenland (2.605 arbeidsmigranten) en Drechterland (1.465 arbeidsmigranten). De gemeente met de minste werkende arbeidsmigranten in 2022 was Opmeer met 420 arbeidsmigranten.

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in West-Friesland tussen 2010 en 2022, valt op dat Opmeer en Medemblik de grootste procentuele groei hebben doorgemaakt, namelijk 9% en 7% respectievelijk. De gemeente met de grootste absolute stijging tussen 2010 en 2022 is Medemblik (+2.005 arbeidsmigranten).

Tussen 2019 en 2022 stijgt het aantal arbeidsmigranten in West-Friesland met 6%. Dit komt voornamelijk door de relatief grote groei in het aantal arbeidsmigranten in 2021. Hoorn en Stede Broec herstellen niet volledig van de coronadip: in 2022 ligt het aantal arbeidsmigranten lager dan voor de coronacrisis (2019).

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2019	Jaarlijkse ontwikkeling 2019-2022
Drechterland	1.305	1.055	1.465	1%	-2%	12%
Enkhuizen	275	300	430	4%	1%	13%
Hoorn	1.685	930	775	-6%	-6%	-6%
Koggenland	2.250	2.210	2.605	1%	0%	6%
Medemblik	1.595	2.850	3.600	7%	7%	8%
Opmeer	155	360	420	9%	10%	5%
Stede Broec	555	785	735	2%	4%	-2%
West-Friesland	**7.820**	**8.490**	**10.030**	**2,1%**	**0,9%**	**5,7%**

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

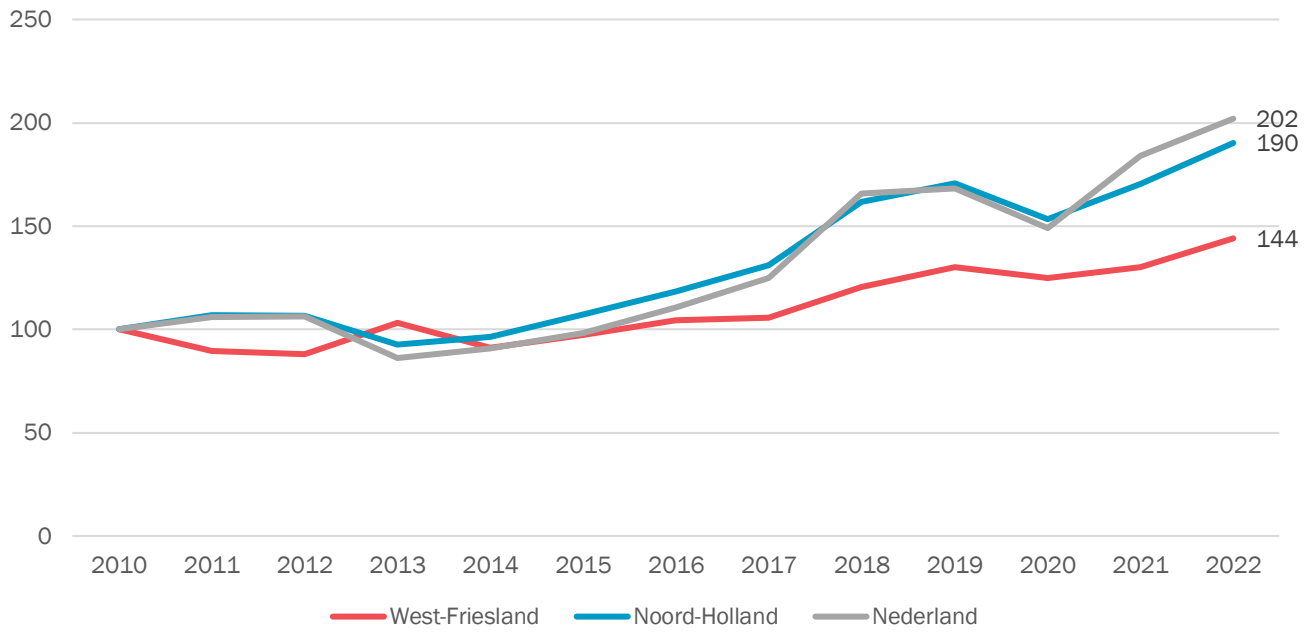
Vergelijking met provinciale en Nederlandse ontwikkeling
De indexcijfers in de figuur geven de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in West-Friesland weer ten opzichte van het provinciaal en landelijk niveau.

In de periode 2010-2022 kende de provincie Noord-Holland een gemiddelde groei van 5,5% per jaar tot 145.655 arbeidsmigranten in 20202. Gedurende deze periode nam het aantal arbeidsmigranten in Nederland jaarlijks toe met 6,0% tot 741.125 in 2022. De gemiddelde jaarlijkse groei van 2,1% van de regio West-Friesland lag lager dan de jaarlijkse groei in Noord-Holland en Nederland.

Het aantal werkende arbeidsmigranten daalde zowel in West-Friesland, als in Noord-Holland en Nederland. Dit als gevolg van de coronacrisis. In alle regio's herstelde het aantal werkzame arbeidsmigranten.

Tot slot is de groei in het aantal arbeidsmigranten in West-Friesland groter dan de groei in banen. Tussen 2010 en 2022 groeide het aantal banen binnen de regio met 1,5%[2],dit wijst erop dat arbeidsmigranten een grotere rol krijgen binnen de arbeidsmarkt in West-Friesland.

Ontwikkeling aantal internationale arbeidsmigranten (geïndexeerd basisjaar[1] = 2010), 2010 - 2022

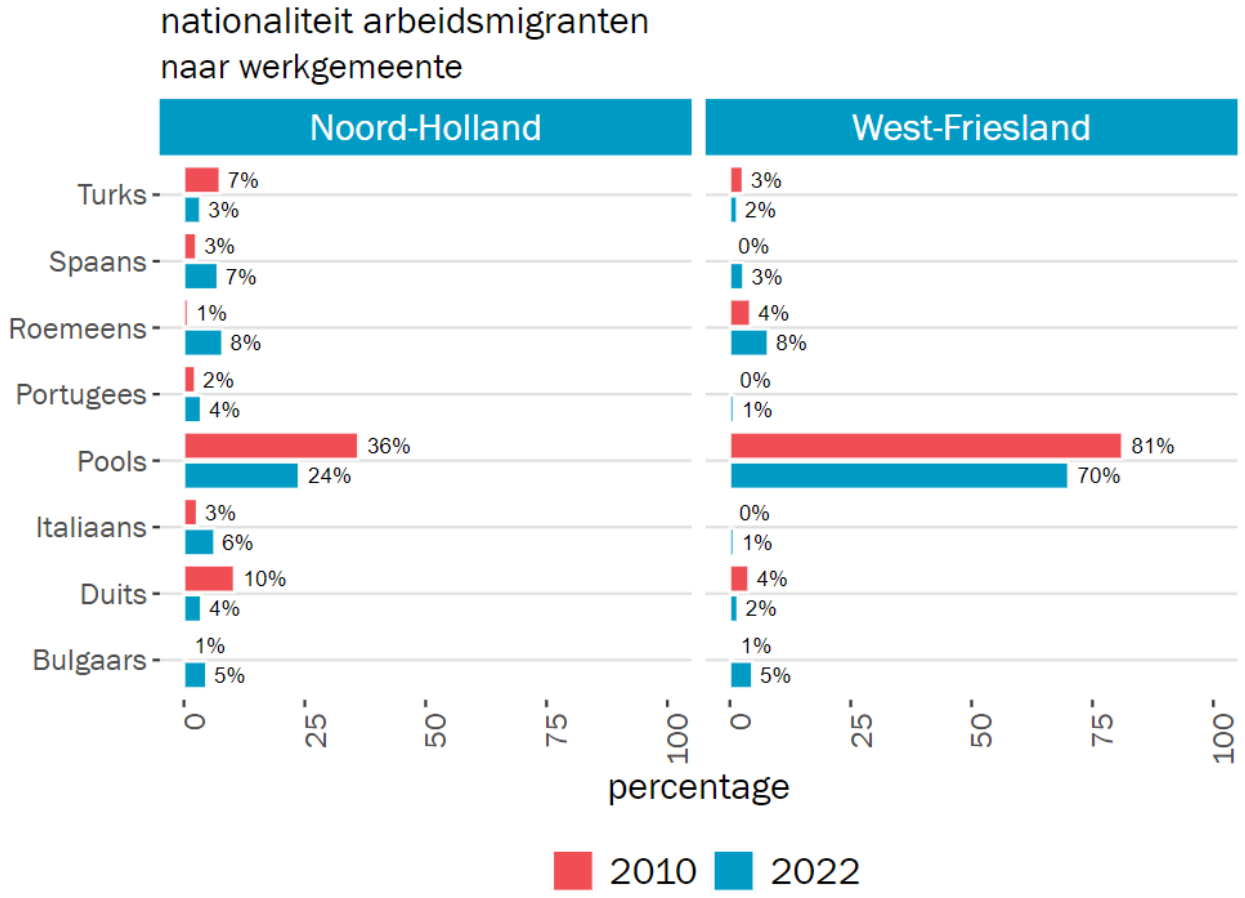

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata
[1] Cijfers zijn geïndexeerd om de jaarlijkse ontwikkeling tussen regio's onderling te kunnen vergelijken
[2] Bron CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?dl=A295E

Meeste arbeidsmigranten afkomstig uit Polen
De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in West-Friesland waren Polen (70%) en Roemenië (8%) in 2022.

De herkomstlanden met een relatief grote toename tussen 2010 en 2022 zijn Bulgarije en Roemenië. Het aandeel Polen is redelijk sterk afgenomen.

De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in West-Friesland komen overeen met het provinciaal en landelijk beeld. Ook landelijk is de grootste groep arbeidsmigranten van Poolse afkomst, en is het aandeel Roemenen relatief sterk toegenomen.

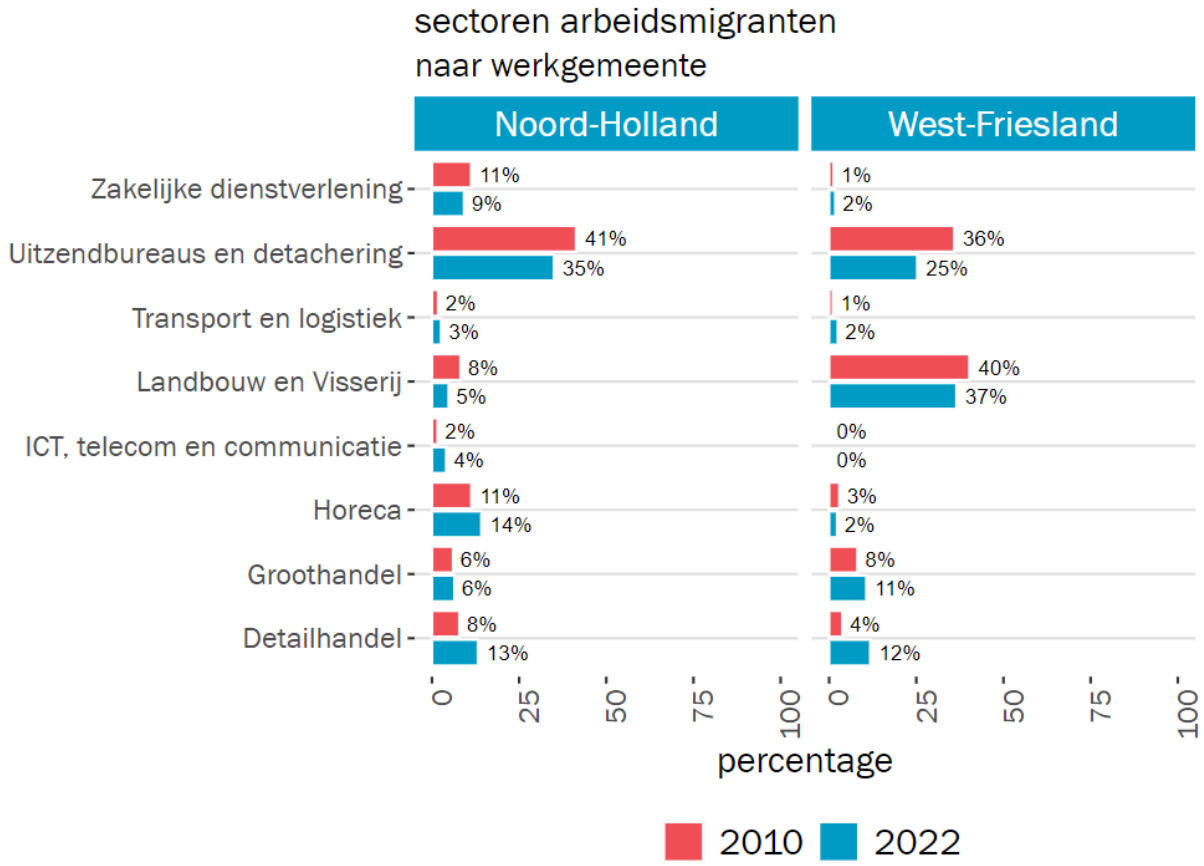
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Landbouw en visserij grootste sector
Rechts op de pagina staat een grafiek met de top-8 werksectoren in 2010 en 2022.

In de regio West-Friesland werkte in 2022 37% van de arbeidsmigranten in landbouw en vissserij. 25% van de arbeidsmigranten werkte via uitzendbureaus en detachering. Het is onbekend in welke sector zij daadwerkelijk werkzaam waren.

Ten opzichte van 2010 bleef het aandeel arbeidsmigranten werkzaam in de landbouw en visserij vrij constant. Het percentage arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau of detachering werkt is in West-Friesland lager dan in Noord-Holland (35%) en in Nederland (53%).

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering

Rechts op de pagina staat een tabel met het aandeel arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau en/of detachering werkte in de periode 2018-2022.

Gemeenten met een (aanzienlijk) hoger aandeel werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering dan het provinciaal gemiddelde vervullen waarschijnlijk/mogelijk (voor een deel) een regiofunctie waarin arbeidsmigranten in een andere gemeente werken; in de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden.

Arbeidsmigranten die in Nederland via een uitzendbureau en/of detachering werkten, waren in de periode juni 2022 tot juni 2023 vooral actief in de logistiek (37%), tuinbouw (21%), voedingsindustrie (18%) en metaalindustrie (8%). De verdeling op regioniveau is niet bekend (ABU, 2024).

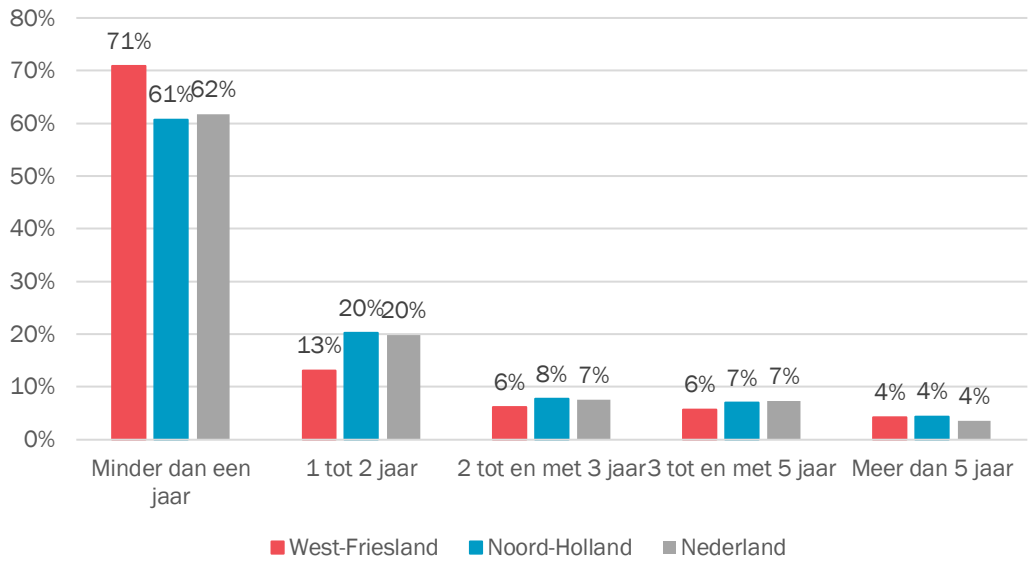
Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering, 2018 - 2022

Gemeente	Aandeel 2018	Aandeel 2019	Aandeel 2020	Aandeel 2021	Aandeel 2022
Drechterland	12%	15%	17%	14%	16%
Enkhuizen	0%	0%	0%	0%	0%
Hoorn	4%	4%	4%	4%	5%
Koggenland	78%	79%	78%	78%	76%
Medemblik	1%	2%	1%	2%	1%
Opmeer	72%	67%	67%	70%	64%
Stede Broec	10%	8%	1%	1%	0%
Noord-Holland	**37%**	**36%**	**33%**	**33%**	**35%**

NB: aantallen werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering lager dan 10 dienen conform de (privacy)regels van het CBS afgerond te worden naar nul. Dit resulteert voor verschillende gemeenten in de provincie in een aandeel dat gelijk is aan nul procent. Percentages zijn verder afgerond op gehelen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Verblijfsduur arbeidsmigranten, 2022

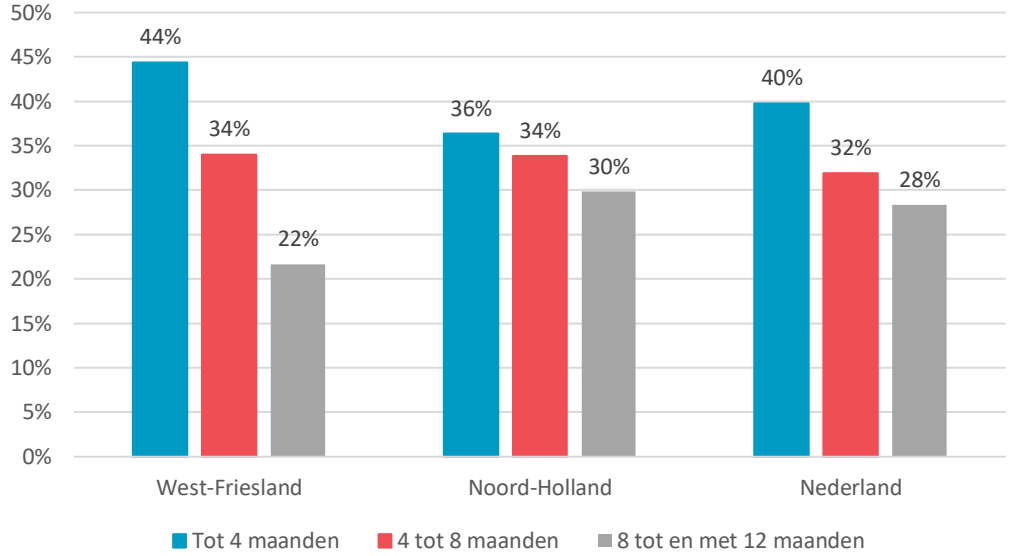

7 op de 10 arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in de West-Friesland

71% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in West-Friesland; 29% werkt langer dan een jaar. In vergelijking met Noord-Holland en Nederland verblijven de arbeidsmigranten in de West-Friesland korter in de regio.

Bij het kenmerk verblijfsduur gaat het om een momentopname. Dat wil zeggen dat op het moment van meten (2022) arbeidsmigranten bovenstaande verblijfsduur hebben. Het kan echter zo zijn dat deze groep in Nederland blijft en hun uiteindelijke verblijfsduur langer wordt.

Verblijfsduur arbeidsmigranten korter dan een jaar, 2022

Relatief grote groep die korter dan 4 maanden in West-Friesland verblijft

Van de arbeidsmigranten die minder dan een jaar in West-Friesland verblijven verblijft de grootste groep (44%) tot 4 maanden. Nog eens 34% van deze arbeidsmigranten verblijft 4 tot 8 maanden. In Noord-Holland en Nederland is de groep ‘tot 4 maanden’ ook het grootst.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

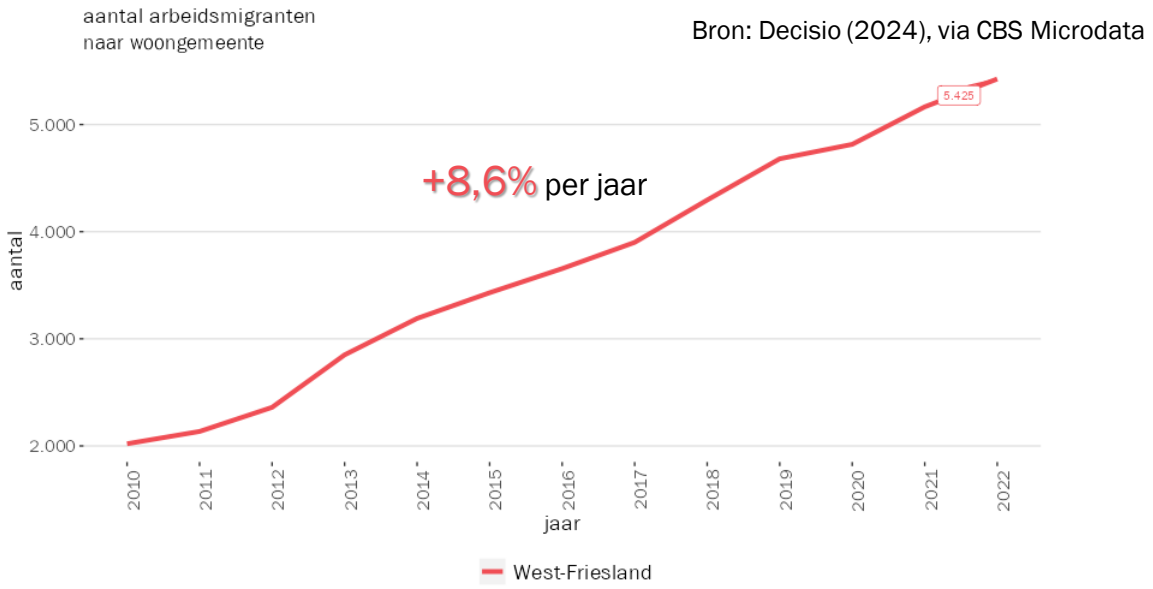
DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

5.425 geregistreerde woonachtige arbeidsmigranten in West-Friesland
Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 5.425 arbeidsmigranten in West-Friesland geregistreerd. Naar verwachting is dit een onderschatting van het daadwerkelijk aantal wonende arbeidsmigranten in de regio[1].

Het coronajaar 2020 veroorzaakte geen daling in het aantal wonende arbeidsmigranten in West-Friesland. Het aantal arbeidsmigranten lag in 2021 7,3% hoger in vergelijking met 2020.

Een derde van de BRP-geregistreerde arbeidsmigranten woont in Hoorn
De grootste groep arbeidsmigranten woont in de gemeente Hoorn (33%); in absolute aantallen gaat dit om 1.785 arbeidsmigranten. Andere belangrijke woongemeenten voor arbeidsmigranten zijn Medemblik (1.375 arbeidsmigranten) en Stede Broec (630 arbeidsmigranten).

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Kop van Noord-Holland tussen 2010 en 2022 zien we dat Opmeer de grootste groei heeft doorgemaakt (15%). In absolute aantallen heeft Hoorn de grootste groei doorgemaakt (+1.040 arbeidsmigranten).

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

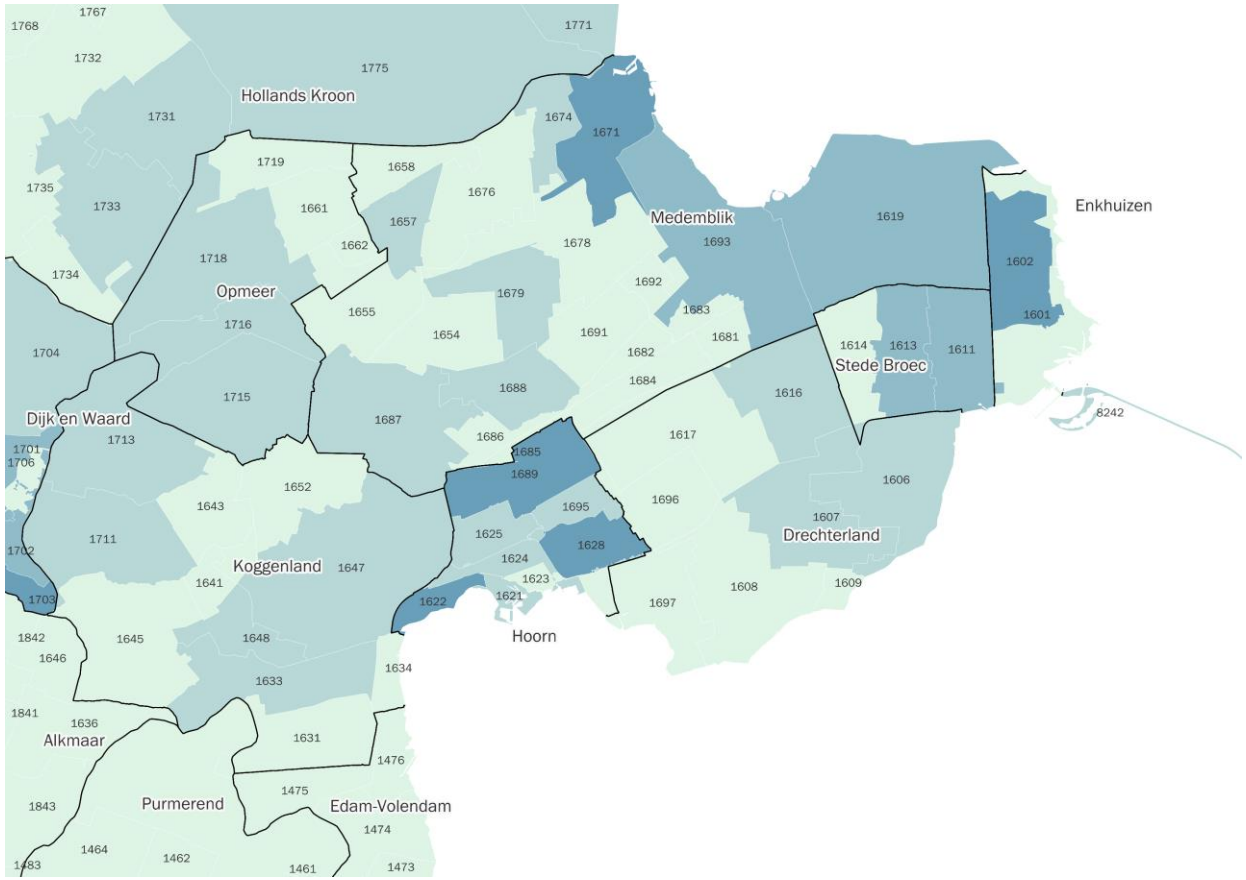
Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2010-2019	Ontwikkeling 2019-2022	Aandeel werkende in 2022
Drechterland	160	395	520	11%	10%	1.465
Enkhuizen	235	465	530	8%	4%	430
Hoorn	745	1.520	1.785	8%	6%	775
Koggenland	130	195	220	5%	4%	2.605
Medemblik	450	1.185	1.375	11%	5%	3.600
Opmeer	70	405	365	22%	-3%	420
Stede Broec	230	515	630	9%	7%	735
West-Friesland	**2.020**	**4.680**	**5.425**	9,8%	5,0%	**10.030**

[1]*Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.*

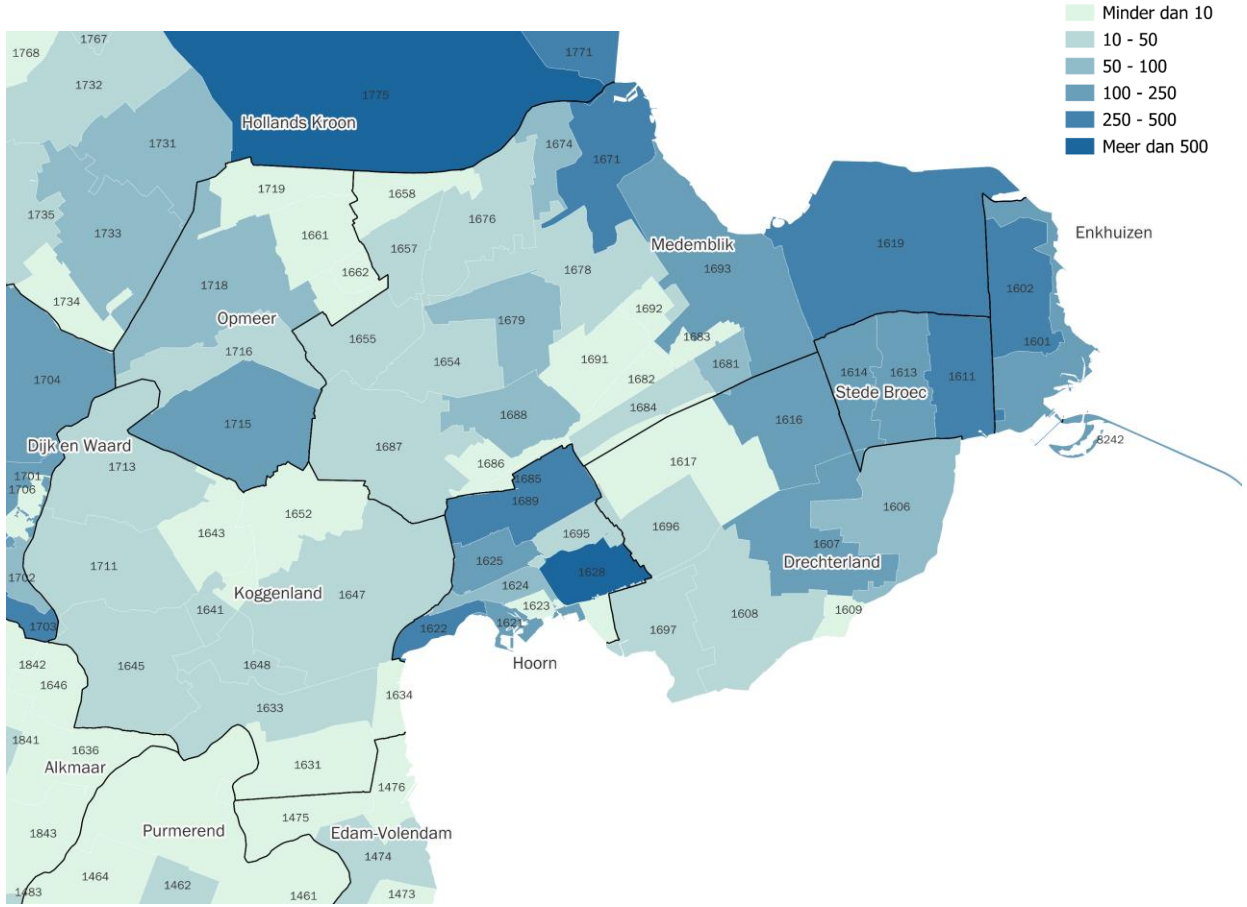
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Wonende arbeidsmigranten in West-Friesland (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2010**

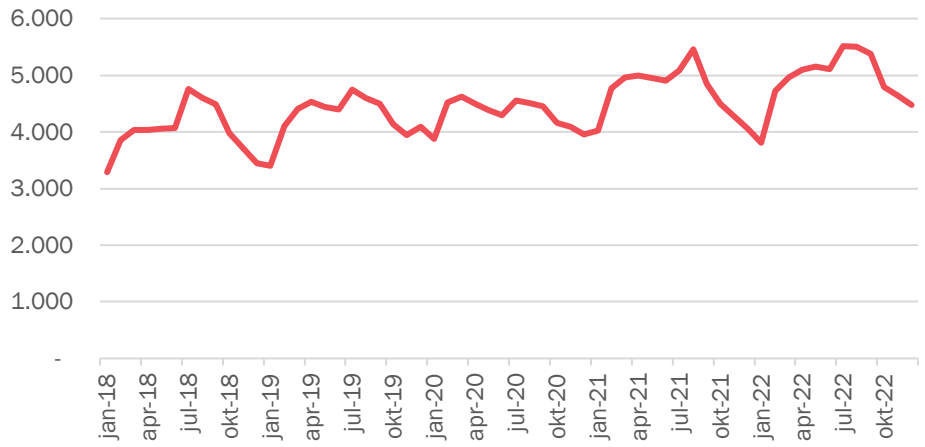
Wonende arbeidsmigranten in West-Friesland (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2022**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

SEIZOENSPIEKEN

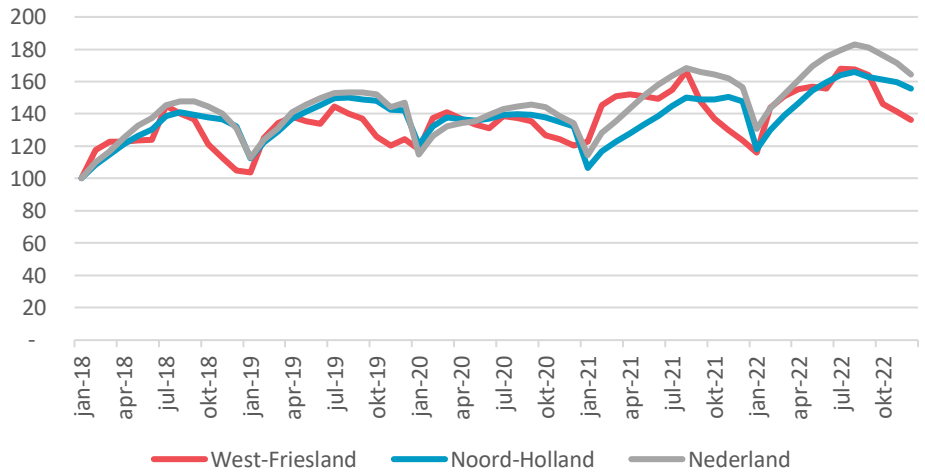
Seizoenspieken arbeidsmigranten West-Friesland, 2018 - 2022

Spitse zomerse piek in arbeidsmigranten in de regio West-Friesland

Het aantal werkzame arbeidsmigranten in de regio West-Friesland piekt met name in de zomer. Over de periode van 2018 tot en met 2022 laat de figuur structureel een piek zien rond juli. Richting de wintermaanden daalt het aantal arbeidsmigranten weer met januari meestal als dieptepunt. Dit illustreert dat de inzet van arbeidsmigranten seizoensgebonden is. Dit zit hem bijvoorbeeld in de sector landbouw en visserij.

Seizoenspieken arbeidsmigranten (geïndexeerd, basisjaar = 100), 2018 - 2022

West-Friesland kent hoge pieken en dalen

Het aantal arbeidsmigranten in de regio West-Friesland is zeer seizoensgebonden. Daarmee verschilt het patroon van West-Friesland met die van Noord-Holland en Nederland. Noord-Holland en Nederland kennen een meer geleidelijk patroon in pieken van aantal arbeidsmigranten. Het dal rond de jaarwisselingen valt deels te verklaren doordat 31 december een gangbare einddatum van contracten is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in West-Friesland zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

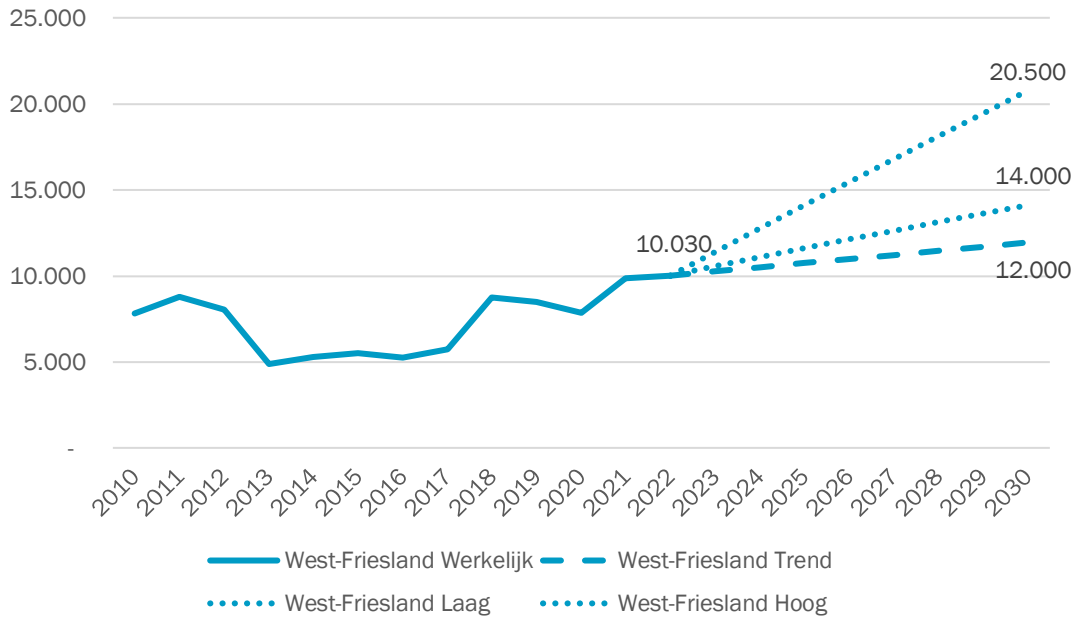
Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030

Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 12.000 tot 20.500 arbeidsmigranten in 2030

Uit de prognosescenario's blijkt voor West-Friesland dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 12.000 tot 20.500 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 2 tot 9 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten West-Friesland

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

WLO-hoog: toename short-stay +390 tot en met 2025, +1.060 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in West-Friesland betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in West-Friesland het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 390 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 1.060 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 lager dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten West-Friesland

Aantal in West-Friesland wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	5.425	9.000	15.000
Prognose: conform trend West-Friesland 2010-2022	5.425	8.000	12.000
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	3.575	9.575
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	2.575	6.575
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	11%	390	1.060
Mid (1 tot 3 jaar)	30%	1.070	2.860
Long (3 jaar of langer)	59%	2.110	5.660
Totaal	**100%**	**3.570**	**9.580**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	11%	280	730
Mid (1 tot 3 jaar)	30%	770	1.960
Long (3 jaar of langer)	59%	1.520	3.890
Totaal	**100%**	**2.570**	**6.580**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

ZAANSTREEK WATERLAND

KERNCIJFERS ZAANSTREEK WATERLAND

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In Zaanstreek Waterland werkten in 2022 6.455 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 4,0%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werkgemeente voor Zaanstreek Waterland was Zaanstad. Bijna 80% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 in deze gemeente.

De belangrijkste werksectoren voor arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland zijn detailhandel en zakelijke dienstverlening. Daarnaast werkt 14% van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau of detachering.

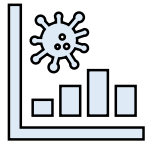
57% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Zaanstreek Waterland; 43% werkt langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Het belangrijkste herkomstland van arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland is Polen. 19% van de in Zaanstreek Waterland werkzame arbeidsmigranten is van Poolse afkomst. Sinds 2010 is vooral het aandeel Bulgaarse en Poolse arbeidsmigranten toegenomen.

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 6.995 arbeidsmigranten geregistreerd in Zaanstreek Waterland. 71% daarvan woont in gemeente Zaanstad. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 7,2% toe.

Voor Zaanstreek Waterland onderscheiden we een piek richting het einde van het jaar als het gaat om werkzame arbeidsmigranten. De piek in Zaanstreek Waterland is goed vergelijkbaar met de seizoenpieken van de provincie Noord-Holland en Nederland.

Uit de prognosescenario's blijkt voor Zaanstreek Waterland dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 7.000 tot 9.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 1 tot 4 procent.

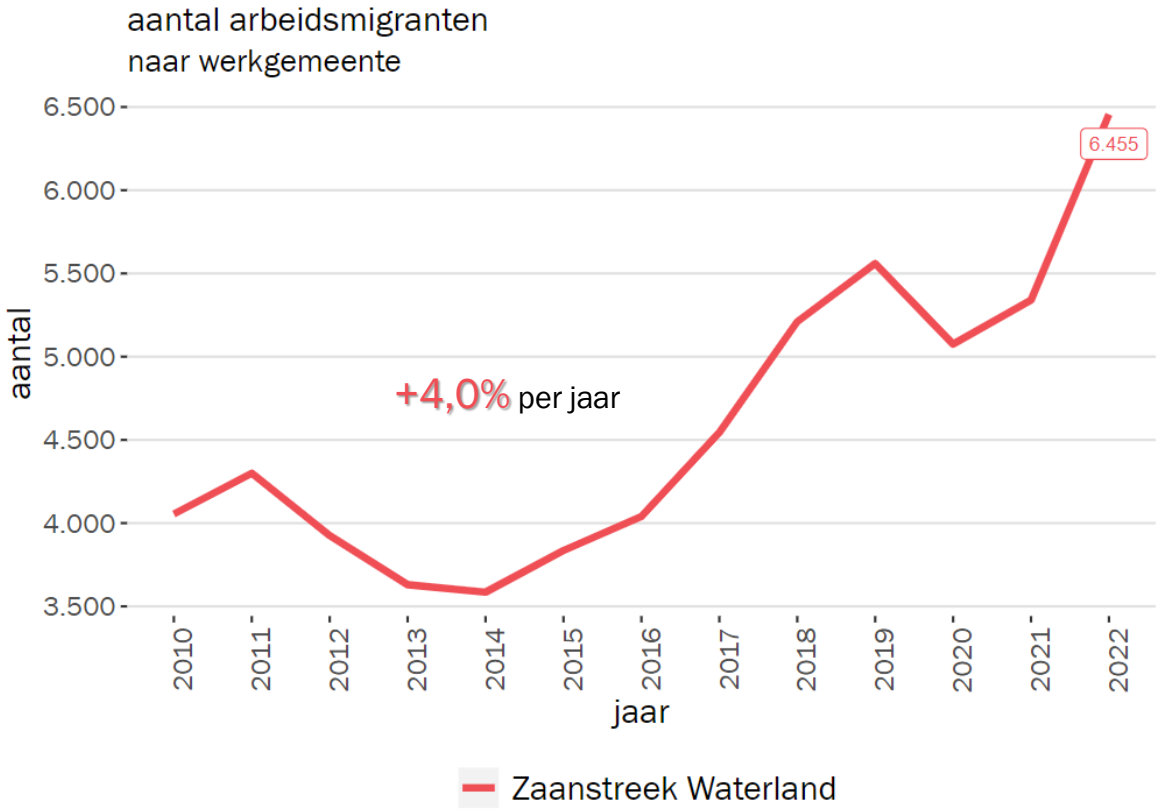
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

6.455 werkende arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland
In 2022 werkten in Zaanstreek Waterland 6.455 arbeidsmigranten[1]. Tussen 2010 en 2022 is het aantal in de regio werkzame arbeidsmigranten gegroeid met een gemiddelde jaarlijkse groei van 4,0%.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten. Er was een afname van 485 arbeidsmigranten ten opzichte van 2019. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 ervaarde Zaanstreek Waterland weer een groei in het aantal arbeidsmigranten en in 2022 lag het aantal arbeidsmigranten op een niveau dat hoger was dan voor de coronacrisis.

In 2022 werkten in Zaanstreek Waterland 6.455 internationale arbeidsmigranten. Ondanks covid-19 groeide het aantal met 895 arbeidsmigranten tussen 2019 en 2022.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

8 op de 10 arbeidsmigranten werkte in Zaanstad
79% van de arbeidsmigranten was in 2022 werkzaam in de gemeente Zaanstad; in absolute zin gaat dit om 5.095 arbeidsmigranten. Andere belangrijke werkgemeenten voor arbeidsmigranten waren Purmerend (765 arbeidsmigranten) en Edam-Volendam (270 arbeidsmigranten). De gemeente met de minste werkende arbeidsmigranten in 2022 was Landsmeer met 50 arbeidsmigranten.

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland tussen 2010 en 2022, valt op dat Oostzaan en Zaanstad de grootste procentuele groei hebben doorgemaakt, namelijk 8% en 5% respectievelijk. De gemeente met de grootste absolute stijging tussen 2010 en 2022 is Zaanstad (+2.325 arbeidsmigranten).

Tussen 2019 en 2022 stijgt het aantal arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland met 5%. Dit komt voornamelijk door de relatief grote groei in het aantal arbeidsmigranten in 2022. Oostzaan, Purmerend en Waterland herstellen niet volledig van de coronadip: in 2022 ligt het aantal arbeidsmigranten lager dan voor de coronacrisis (2019).

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2019	Jaarlijkse ontwikkeling 2019-2022
Edam-Volendam	545	265	270	-6%	-8%	1%
Landsmeer	30	50	50	4%	6%	0%
Oostzaan	45	165	115	8%	16%	-11%
Purmerend	475	785	765	4%	6%	-1%
Waterland	145	140	105	-3%	0%	-9%
Wormerland	45	55	55	2%	2%	0%
Zaanstad	2.770	4.100	5.095	5%	4%	8%
Zaanstreek Waterland	**4.055**	**5.560**	**6.455**	**4,0%**	**3,6%**	**5,1%**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

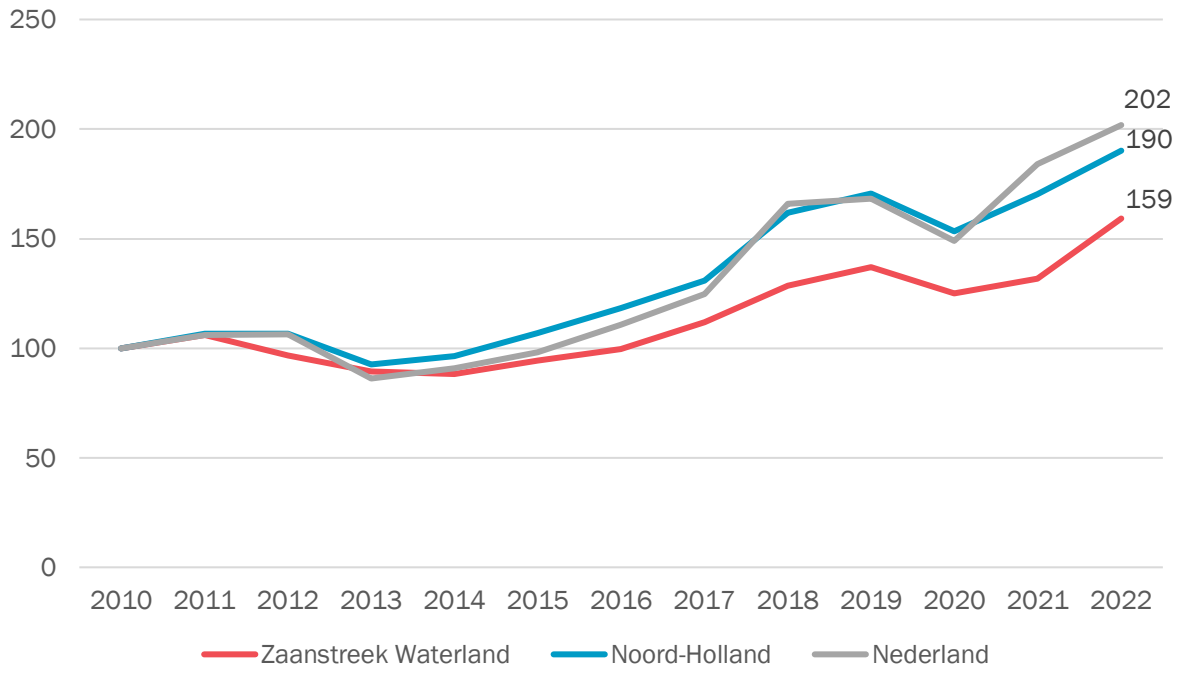
Vergelijking met provinciale en Nederlandse ontwikkeling
De indexcijfers in de figuur geven de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland weer ten opzichte van het provinciaal en landelijk niveau.

Tussen 2010 en 2022 kent de provincie Noord-Holland een gemiddelde groei van 5,5% per jaar tot 145.655 arbeidsmigranten in 2022. In diezelfde periode nam het aantal arbeidsmigranten in Nederland jaarlijks toe met 6,0% tot een aantal van 741.125 in 2022. De gemiddelde jaarlijkse groei van 4,0% van Zaanstreek Waterland ligt dus lager dan de groei van de provincie Noord-Holland en Nederland.

Zowel Zaanstreek Waterland als Noord-Holland en Nederland ervaarden een dip in het aantal arbeidsmigranten in 2020. Dit kan verklaard worden door de coronacrisis. Er is echter in alle drie de regio's een herstel te zien waarbij het aantal arbeidsmigranten in 2022 hoger ligt dan voor de coronacrisis.

Tot slot is de groei in het aantal arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland aanzienlijk groter dan de groei in banen. Tussen 2010 en 2022 groeide het aantal banen binnen de regio met 0,9%[2], dit wijst erop dat arbeidsmigranten een grotere rol krijgen binnen de arbeidsmarkt in Zaanstreek Waterland.

Ontwikkeling aantal internationale arbeidsmigranten (geïndexeerd basisjaar[1] = 2010), 2010 - 2022

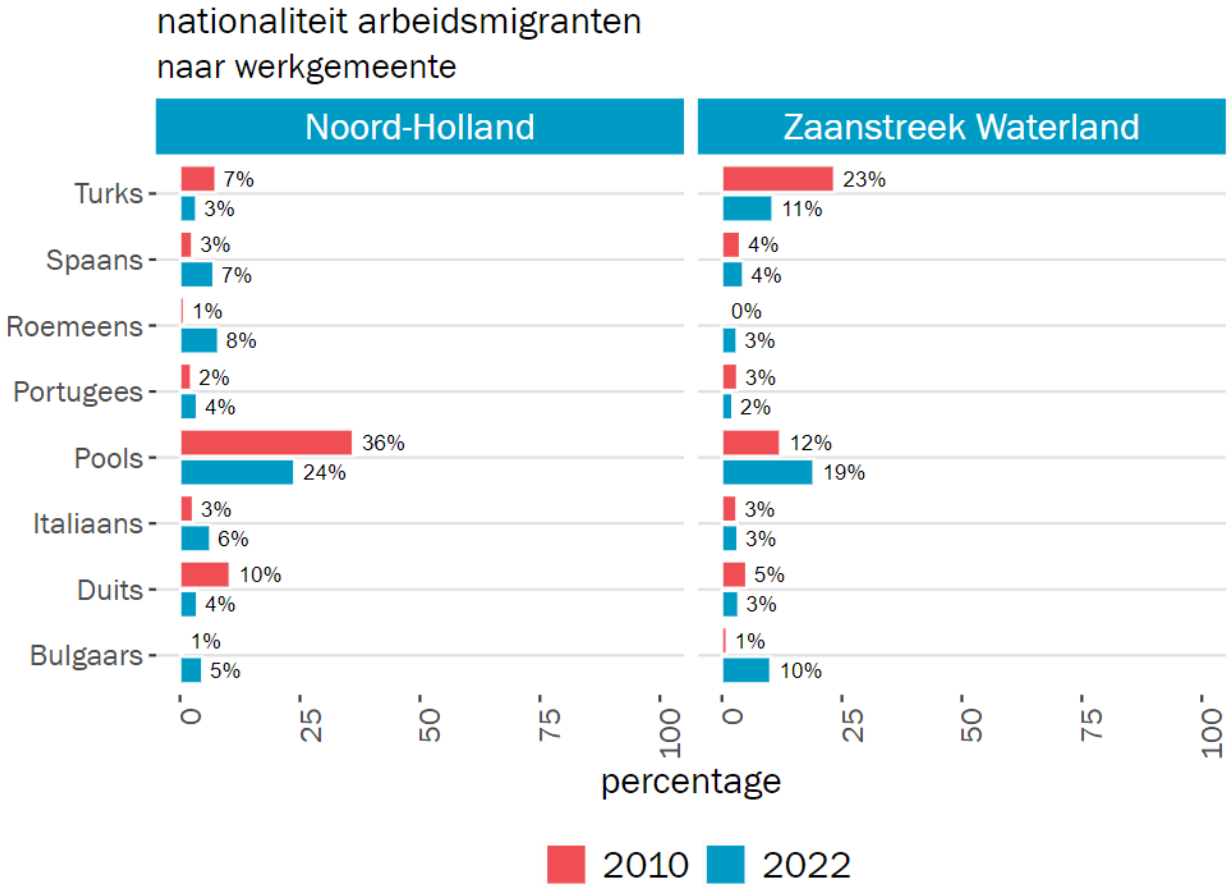
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata
[1] Cijfers zijn geïndexeerd om de jaarlijkse ontwikkeling tussen regio's onderling te kunnen vergelijken
[2] Bron CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?dl=A295E

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Meeste arbeidsmigranten afkomstig uit Polen
De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland zijn Polen (19%), Turkije (11%) en Bulgarije (10%) in 2022.

De herkomstlanden met een relatief grote toename tussen 2010 en 2022 zijn Bulgarije en Polen. Het aandeel Turken is daarentegen afgenomen.

De herkomstlanden van arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland komen overeen met het provinciaal en landelijk beeld. Ook landelijk is de grootste groep arbeidsmigranten van Poolse afkomst, en is het aandeel Turken relatief sterk afgenomen.

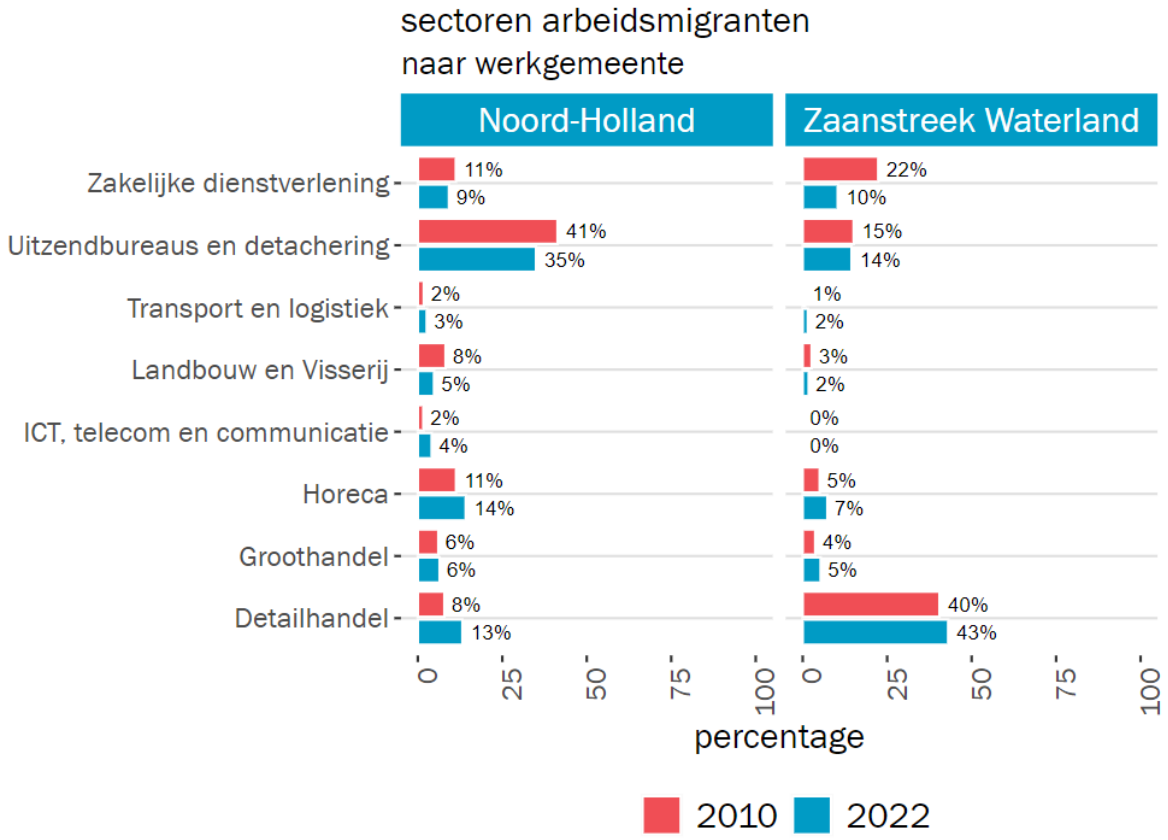

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Detailhandel en zakelijke dienstverlening grootste sectoren
Rechts op de pagina staat een grafiek met de top-8 werksectoren in 2010 en 2022.

In Zaanstreek Waterland werkte 43% van de arbeidsmigranten in detailhandel en nog eens 10% in zakelijke dienstverlening. 14% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 via een uitzendbureau of detachering. Van deze arbeidsmigranten is helaas niet bekend in welke sector zij daadwerkelijk werken.

Het percentage arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau of detachering werkt is in Zaanstreek Waterland lager dan in Noord-Holland (35%) en Nederland (53%)

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering

Rechts op de pagina staat een tabel met het aandeel arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau en/of detachering werkte in de periode 2018-2022.

Gemeenten met een (aanzienlijk) hoger aandeel werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering dan het provinciaal gemiddelde vervullen waarschijnlijk/mogelijk (voor een deel) een regiofunctie waarin arbeidsmigranten in een andere gemeente werken; in de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden.

Arbeidsmigranten die in Nederland via een uitzendbureau en/of detachering werkten, waren in de periode juni 2022 tot juni 2023 vooral actief in de logistiek (37%), tuinbouw (21%), voedingsindustrie (18%) en metaalindustrie (8%). De verdeling op regioniveau is niet bekend (ABU, 2024).

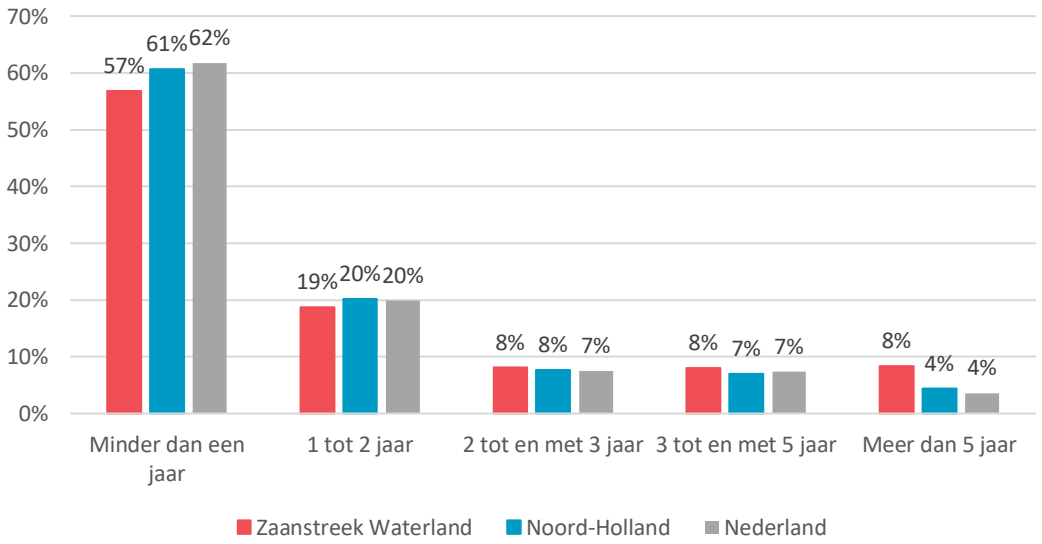
Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering, 2018 - 2022

Gemeente	Aandeel 2018	Aandeel 2019	Aandeel 2020	Aandeel 2021	Aandeel 2022
Edam-Volendam	12%	9%	0%	0%	0%
Landsmeer	0%	0%	0%	0%	0%
Oostzaan	0%	0%	0%	0%	0%
Purmerend	19%	19%	15%	16%	17%
Waterland	10%	22%	0%	0%	0%
Wormerland	0%	0%	0%	0%	0%
Zaanstad	16%	17%	14%	14%	15%
Noord-Holland	**37%**	**36%**	**33%**	**33%**	**35%**

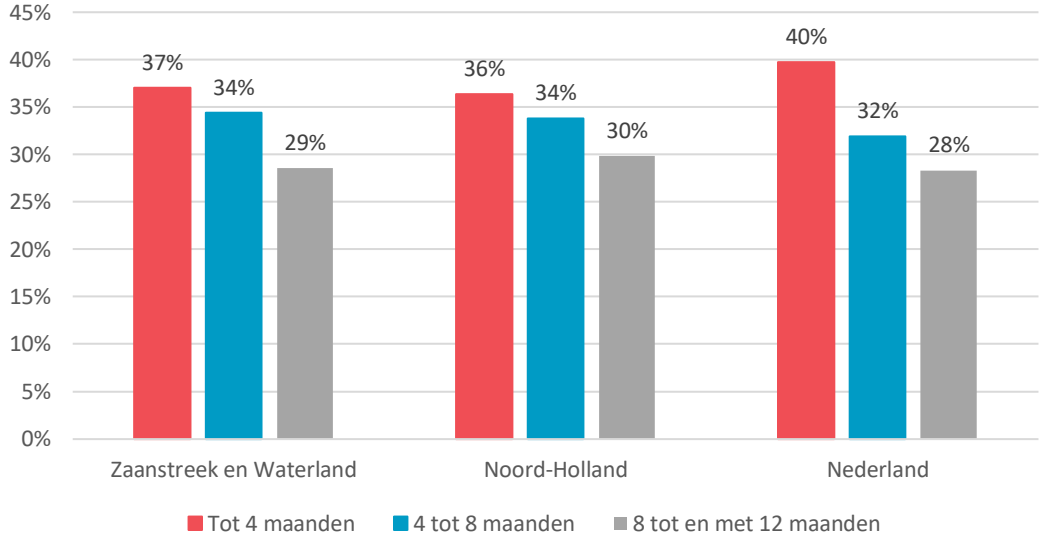
NB: aantallen werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering lager dan 10 dienen conform de (privacy)regels van het CBS afgerond te worden naar nul. Dit resulteert voor verschillende gemeenten in de provincie in een aandeel dat gelijk is aan nul procent. Percentages zijn verder afgerond op gehelen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Verblijfsduur arbeidsmigranten, 2022

Verblijfsduur arbeidsmigranten korter dan een jaar, 2022

6 op de 10 arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Zaanstreek Waterland

57% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Zaanstreek Waterland; 43% werkt langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Bij het kenmerk verblijfsduur gaat het om een momentopname. Dat wil zeggen dat op het moment van meten (2022) arbeidsmigranten bovenstaande verblijfsduur hebben. Het kan echter zo zijn dat deze groep in Nederland blijft en hun uiteindelijke verblijfsduur langer wordt.

Ruim een derde van de arbeidsmigranten werkt korter dan 4 maanden in Zaanstreek Waterland

Van de arbeidsmigranten die minder dan een jaar in Zaanstreek Waterland verblijven verblijft ruim een derde tot 4 maanden. Nog eens een derde verblijft 4 tot 8 maanden en nog eens 29% verblijft 8 tot en met 12 maanden. In Noord-Holland en Nederland is de groep ‘tot 4 maanden’ ook het grootst.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

6.995 geregistreerd woonachtige arbeidsmigranten

Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 6.995 arbeidsmigranten geregistreerd woonachtig in Zaanstreek Waterland. Dit is naar verwachting een onderschatting van het daadwerkelijke aantal[1].

In 2020, het belangrijkste coronajaar, blijft het aantal arbeidsmigranten stijgen. Deze stijging zet zich door in 2021 en 2022.

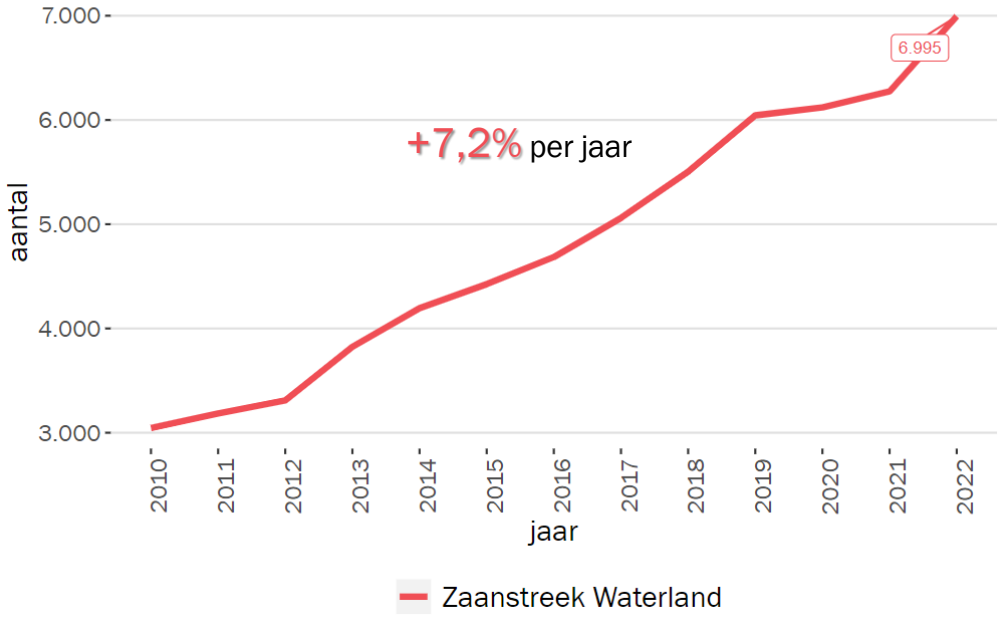
7 op de 10 BRP-geregistreerde arbeidsmigranten woont in Zaanstad

De grootste groep arbeidsmigranten woont in Zaanstad (71%); in absolute aantallen gaat dit om 4.960 arbeidsmigranten. Andere belangrijke woongemeenten voor arbeidsmigranten zijn Purmerend (1.455 arbeidsmigranten) en Edam-Volendam (195 arbeidsmigranten).

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland tussen 2010 en 2022 zien we dat Landsmeer en Zaanstad de grootste groei hebben doorgemaakt (beide 8%). In absolute aantallen heeft Zaanstad de grootste groei doorgemaakt (+2.955 arbeidsmigranten).

aantal arbeidsmigranten naar woongemeente

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

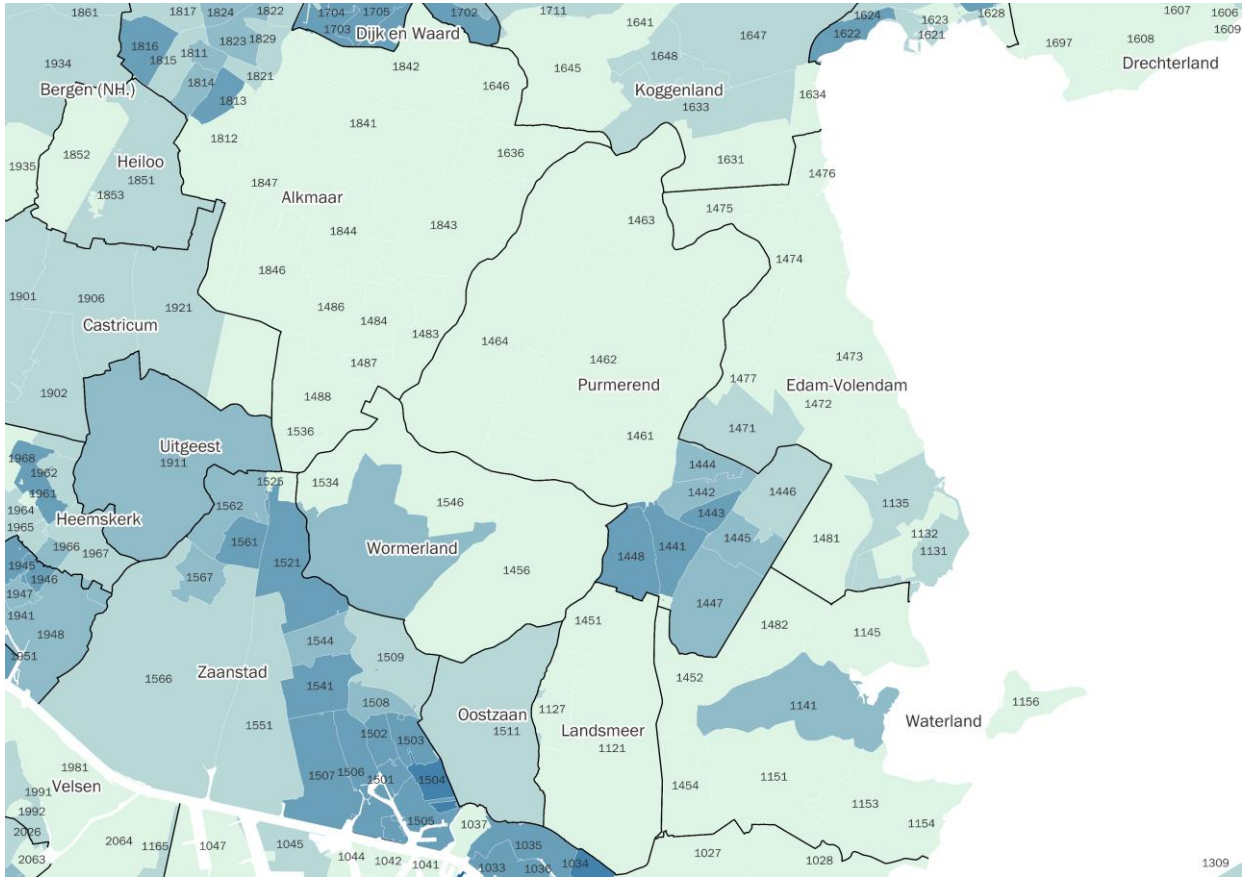
Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2010-2019	Ontwikkeling 2019-2022	Aandeel werkende in 2022
Edam-Volendam	115	165	195	4%	6%	270
Landsmeer	35	65	90	7%	11%	50
Oostzaan	35	65	65	7%	0%	115
Purmerend	690	1.290	1.455	7%	4%	765
Waterland	90	105	100	2%	-2%	105
Wormerland	75	120	130	5%	3%	55
Zaanstad	2.005	4.235	4.960	9%	5%	5.095
Zaanstreek Waterland	**3.045**	**6.045**	**6.995**	**7,9%**	**5,0%**	**6.455**

[1]Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.

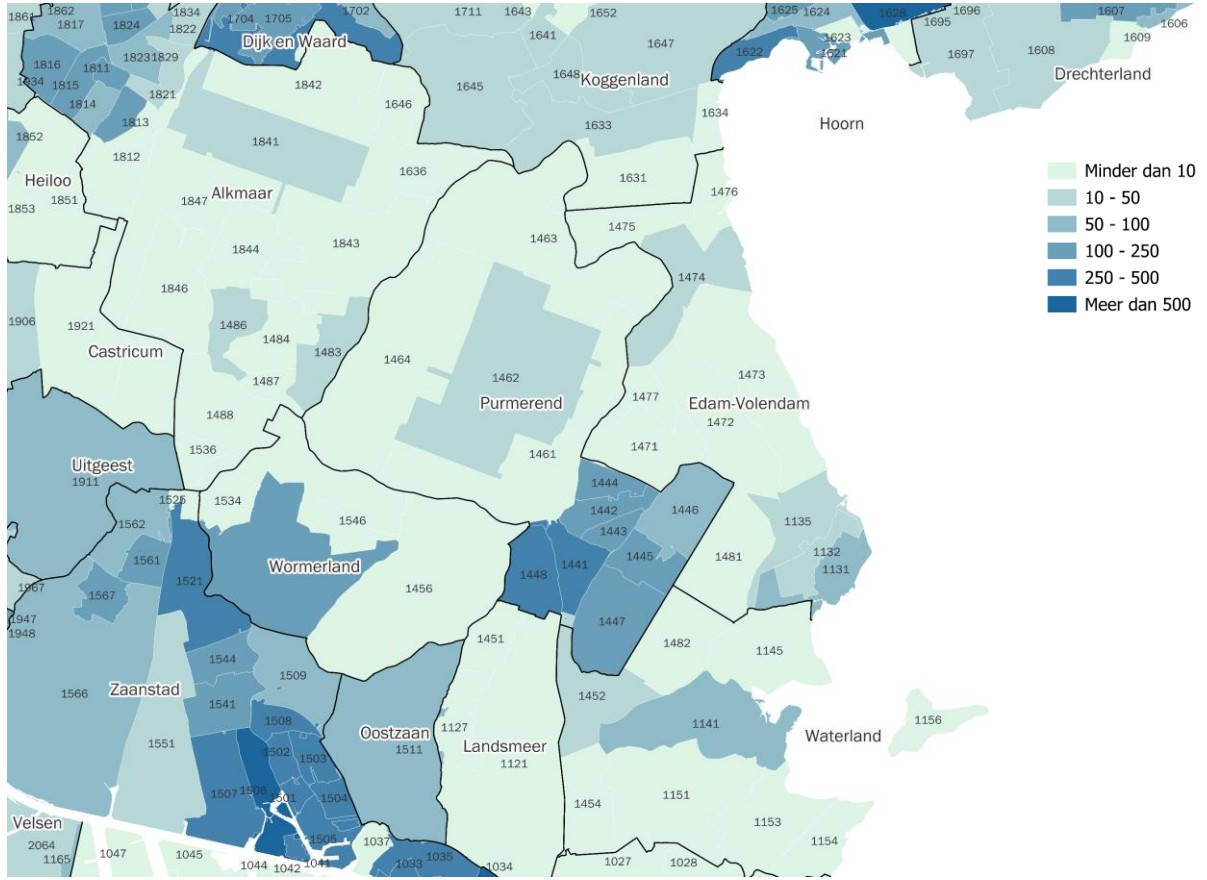
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Wonende arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2010**

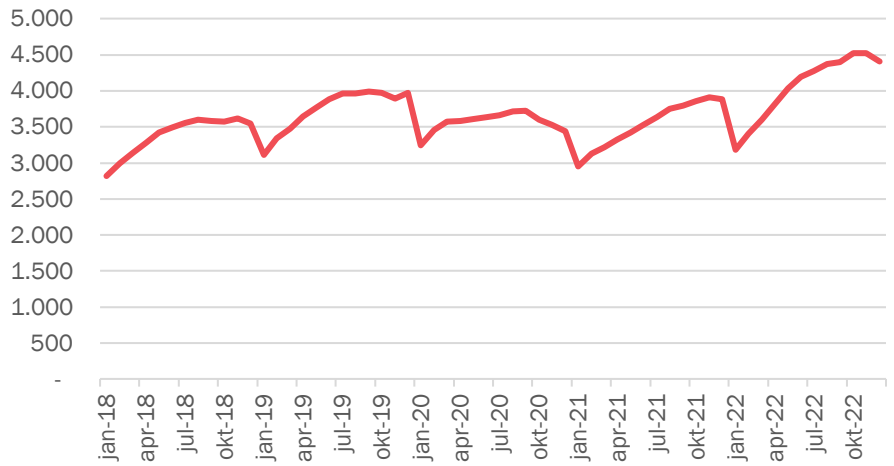
Wonende arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2022**

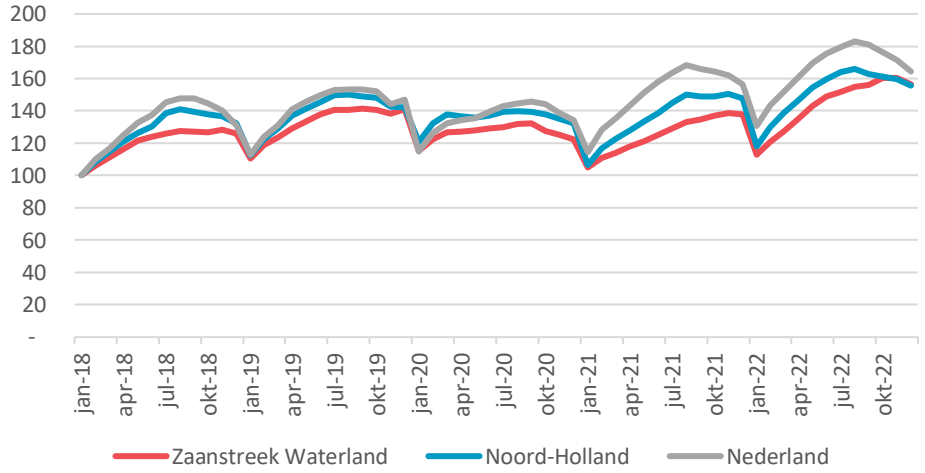
Bron: Decisio (2022), via CBS Microdata

SEIZOENSPIEKEN

Seizoenspieken arbeidsmigranten Zaanstreek Waterland, 2018 - 2022

Seizoenspieken arbeidsmigranten (geïndexeerd, basisjaar = 100), 2018 - 2022

Piek arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland

Het aantal werkzame arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland piekt richting het einde van het jaar (rond november). Aan het einde van het jaar daalt het aantal arbeidsmigranten weer. Dit illustreert dat de inzet van arbeidsmigranten seizoensgebonden is. Dit kan mogelijk verklaard worden door het relatief grote aandeel arbeidsmigranten die in de sector horeca werken.

Vergelijkbare seizoentrend als met Noord-Holland

De seizoenpieken in Zaanstreek Waterland zijn vergelijkbaar met Noord-Holland en Nederland. In Noord-Holland en Nederland zien we ook een geleidelijke stijging van het aantal arbeidsmigranten door het jaar heen met een piek aan het einde van de zomer. Deze piek ligt bij Zaanstreek Waterland iets later dan in Noord-Holland en Nederland. Daarna neemt het aantal arbeidsmigranten af. Het terugkerende dal rond de jaarwisselingen valt deels te verklaren doordat 31 december een gangbare einddatum van contracten is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

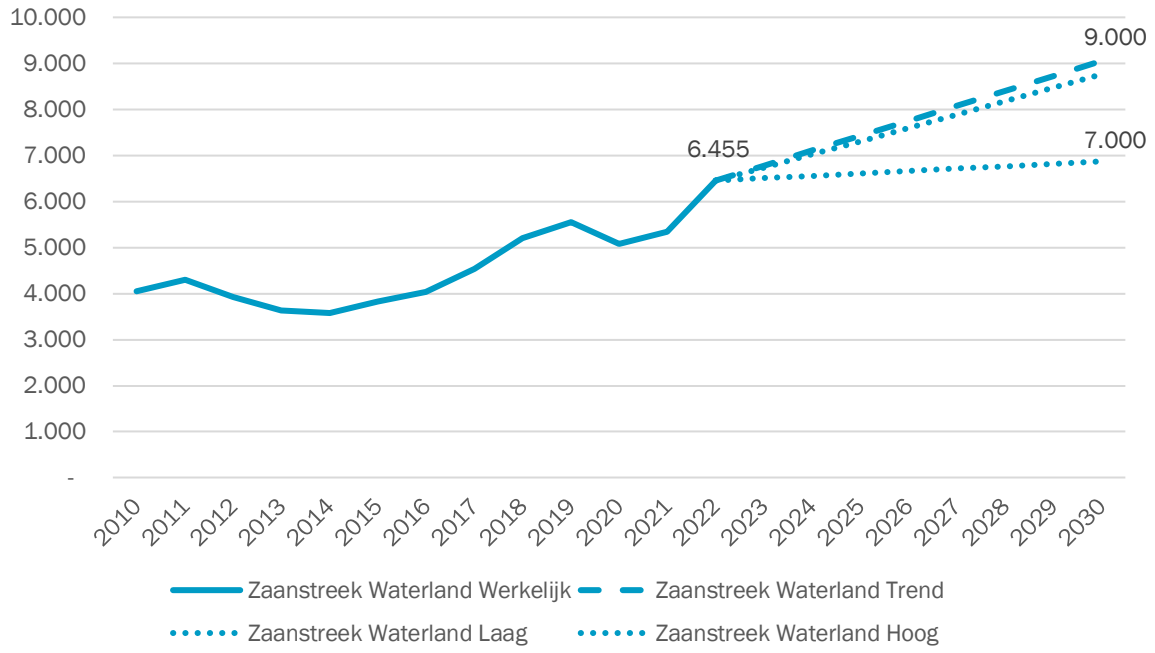
Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030

Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 7.000 tot 9.000 arbeidsmigranten in 2030

Uit de prognosescenario's blijkt voor Zaanstreek Waterland dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 7.000 tot 9.000 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 1 tot 4 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten Zaanstreek Waterland

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

WLO-hoog: toename short-stay +100 tot en met 2025, +250 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in Zaanstreek Waterland het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 100 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 250 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 hoger dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten Zaanstreek Waterland

Aantal in Zaanstreek Waterland wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	6.995	8.000	9.500
Prognose: conform trend Zaanstreek Waterland 2010-2022	6.995	9.500	13.000
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	1.005	2.505
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	2.505	6.005
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	10%	100	250
Mid (1 tot 3 jaar)	27%	270	670
Long (3 jaar of langer)	63%	630	1.580
Totaal	**100%**	**1.000**	**2.500**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	10%	250	610
Mid (1 tot 3 jaar)	27%	670	1.620
Long (3 jaar of langer)	63%	1.580	3.780
Totaal	**100%**	**2.500**	**6.010**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

ZUID-KENNEMERLAND/IJMOND

KERNCIJFERS ZUID-KENNEMERLAND/IJMOND

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

In Zuid-Kennemerland/IJmond werkten in 2022 8.840 arbeidsmigranten. Tussen 2010 en 2022 is het aantal jaarlijks gemiddeld gegroeid met 5,7%. In 2020, het belangrijkste coronajaar, was er een afname in het aantal arbeidsmigranten.

De belangrijkste werkgemeente voor Zuid-Kennemerland/IJmond was Haarlem. Twee derde van de arbeidsmigranten werkte in 2022 in deze gemeente.

De belangrijkste werksectoren voor arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond zijn detailhandel en horeca. Daarnaast werkte 49% van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau of detachering.

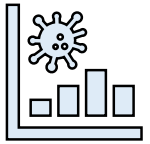
59% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Zuid-Kennemerland/IJmond; 41% werkt langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Het belangrijkste herkomstland van arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond is Polen. 37% van de in Zuid-Kennemerland/IJmond werkzame arbeidsmigranten is van Poolse afkomst. Sinds 2010 is vooral het aandeel Roemeense, Poolse en Bulgaarse arbeidsmigranten toegenomen.

Op basis van BRP-registraties staan in 2022 8.245 arbeidsmigranten geregistreerd in Zuid-Kennemerland/IJmond. 53% daarvan woont in de gemeente Haarlem. Tussen 2010 en 2022 nam het aantal jaarlijks gemiddeld met 5,5% toe.

Voor Zuid-Kennemerland/IJmond onderscheiden we een piek richting het einde van de zomer als het gaat om werkzame arbeidsmigranten. De piek in Zuid-Kennemerland/IJmond is goed vergelijkbaar met de seizoenpieken van de provincie Noord-Holland en Nederland.

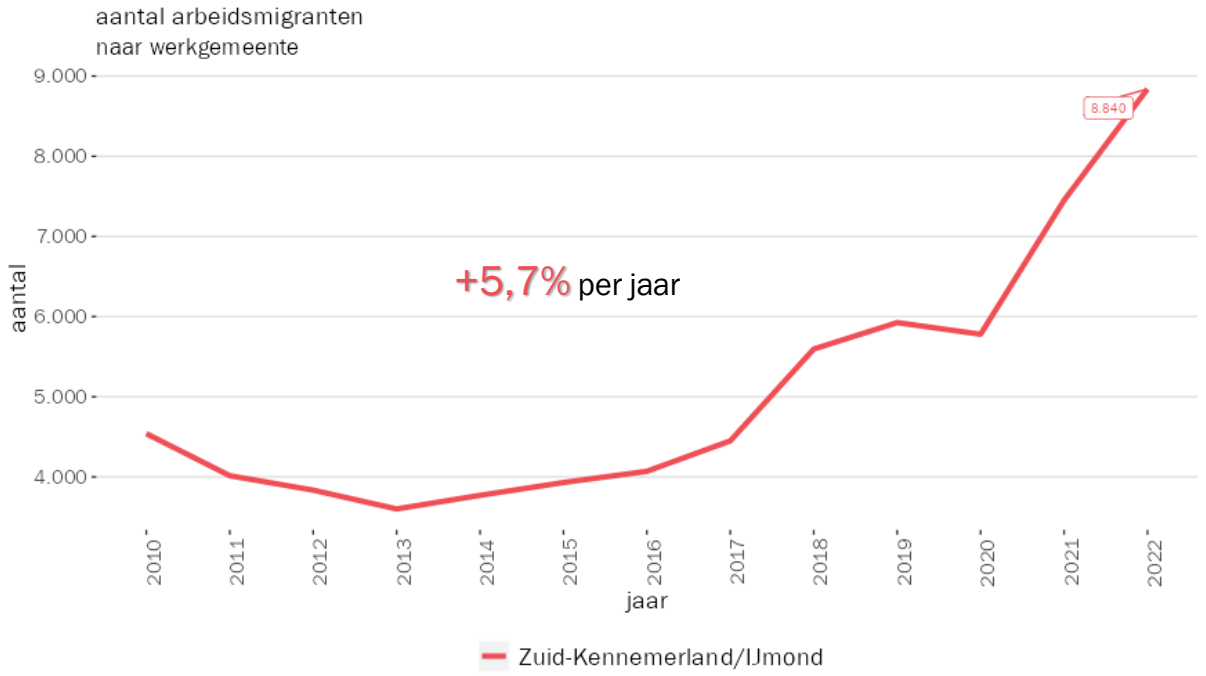
Uit de prognosescenario's blijkt voor Zuid-Kennemerland/IJmond dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 10.500 tot 14.500 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 2 tot 6 procent.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

8.840 werkende arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond
In 2022 werkten in Zuid-Kennemerland/IJmond 8.840 arbeidsmigranten. Het aantal werkzame arbeidsmigranten nam in de regio tussen 2010 en 2022 jaarlijks gemiddeld met 5,7% toe.

Afname aantal arbeidsmigranten in coronajaar
Het aantal werkende arbeidsmigranten nam licht af in coronajaar 2020; het ging om een afname van 2,4% ten opzichte van 2019. Na 2020 nam het aantal arbeidsmigranten in de regio sterk toe.

In 2022 werkten in Zuid-Kennemerland 8.840 internationale arbeidsmigranten. Ondanks covid-19 groeide het aantal met 2.915 arbeidsmigranten tussen 2019 en 2022.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

[1]Vestiging van uitzendbureaus en werklocatie
In de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden. Dit daadwerkelijke werkadres is op basis van CBS Microdata niet bekend. Daarom kan er sprake zijn van een lichte onder- of overschatting zijn per werkgemeente.

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Twee derde van de arbeidsmigranten werkte in Haarlem
67% van de arbeidsmigranten was in 2022 werkzaam in de gemeente Haarlem; in absolute zin gaat dit om 5.945 arbeidsmigranten. Andere belangrijke werkgemeenten voor arbeidsmigranten waren Velsen (1.570 arbeidsmigranten) en Beverwijk (635 arbeidsmigranten). De gemeente met de minste werkende arbeidsmigranten in 2022 was Heemstede met 125 arbeidsmigranten.

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond tussen 2010 en 2022, valt op dat Bloemendaal en Haarlem de grootste procentuele groei hebben doorgemaakt, namelijk 8% en 7% respectievelijk. De gemeente met de grootste absolute stijging tussen 2010 en 2022 is Haarlem (+3.415 arbeidsmigranten).

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2022	Jaarlijkse ontwikkeling 2010-2019	Jaarlijkse ontwikkeling 2019-2022
Beverwijk	720	575	635	-1%	-2%	3%
Bloemendaal	75	95	180	8%	3%	24%
Haarlem	2.530	3.765	5.945	7%	5%	16%
Heemskerk	125	160	230	5%	3%	13%
Heemstede	80	120	125	4%	5%	1%
Velsen	870	1.095	1.570	5%	3%	13%
Zandvoort	140	115	155	1%	-2%	10%
Zuid-Kennemerland/ IJmond	**4.540**	**5.925**	**8.840**	**5,7%**	**3,0%**	**14,3%**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WERKLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

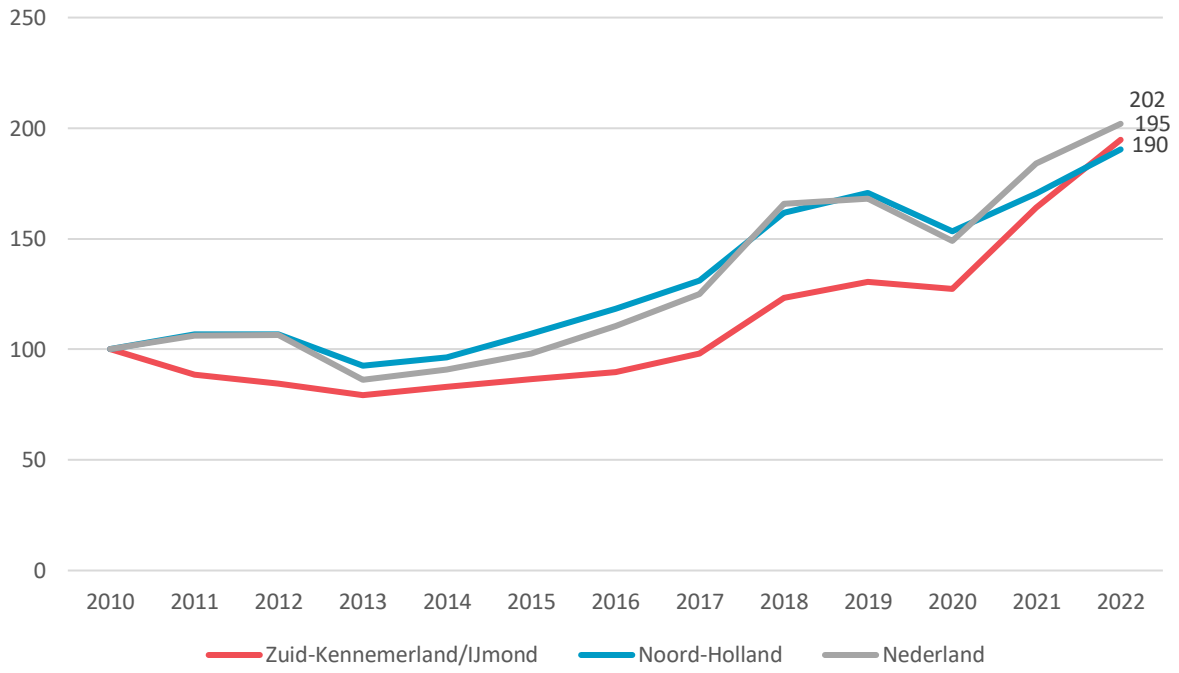
Vergelijking met provinciale en Nederlandse ontwikkeling
De indexcijfers in de figuur geven de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond weer ten opzichte van het provinciaal en landelijk niveau.

Tussen 2010 en 2022 kent de provincie Noord-Holland een gemiddelde groei van 5,5% per jaar tot 145.655 arbeidsmigranten in 2022. In diezelfde periode nam het aantal arbeidsmigranten in Nederland jaarlijks toe met 6,0% tot een aantal van 741.125 in 2022. De gemiddelde jaarlijkse groei van 5,7% van Zuid-Kennemerland/IJmond ligt dus hoger dan de groei van de provincie Noord-Holland, maar lager dan die van Nederland.

Zowel Zuid-Kennemerland/IJmond als Noord-Holland en Nederland ervaarden een dip in het aantal arbeidsmigranten in 2020. Dit kan verklaard worden door de coronacrisis. Er is echter in alle drie de regio's een herstel te zien waarbij het aantal arbeidsmigranten in 2022 hoger ligt dan voor de coronacrisis.

Tot slot is de groei in het aantal arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond aanzienlijk groter dan de groei in banen. Tussen 2010 en 2022 groeide het aantal banen binnen de regio met 0,2%[2], dit wijst erop dat arbeidsmigranten een grotere rol krijgen binnen de arbeidsmarkt in Zuid-Kennemerland/IJmond.

Ontwikkeling aantal internationale arbeidsmigranten (geïndexeerd basisjaar[1] = 2010), 2010 - 2022

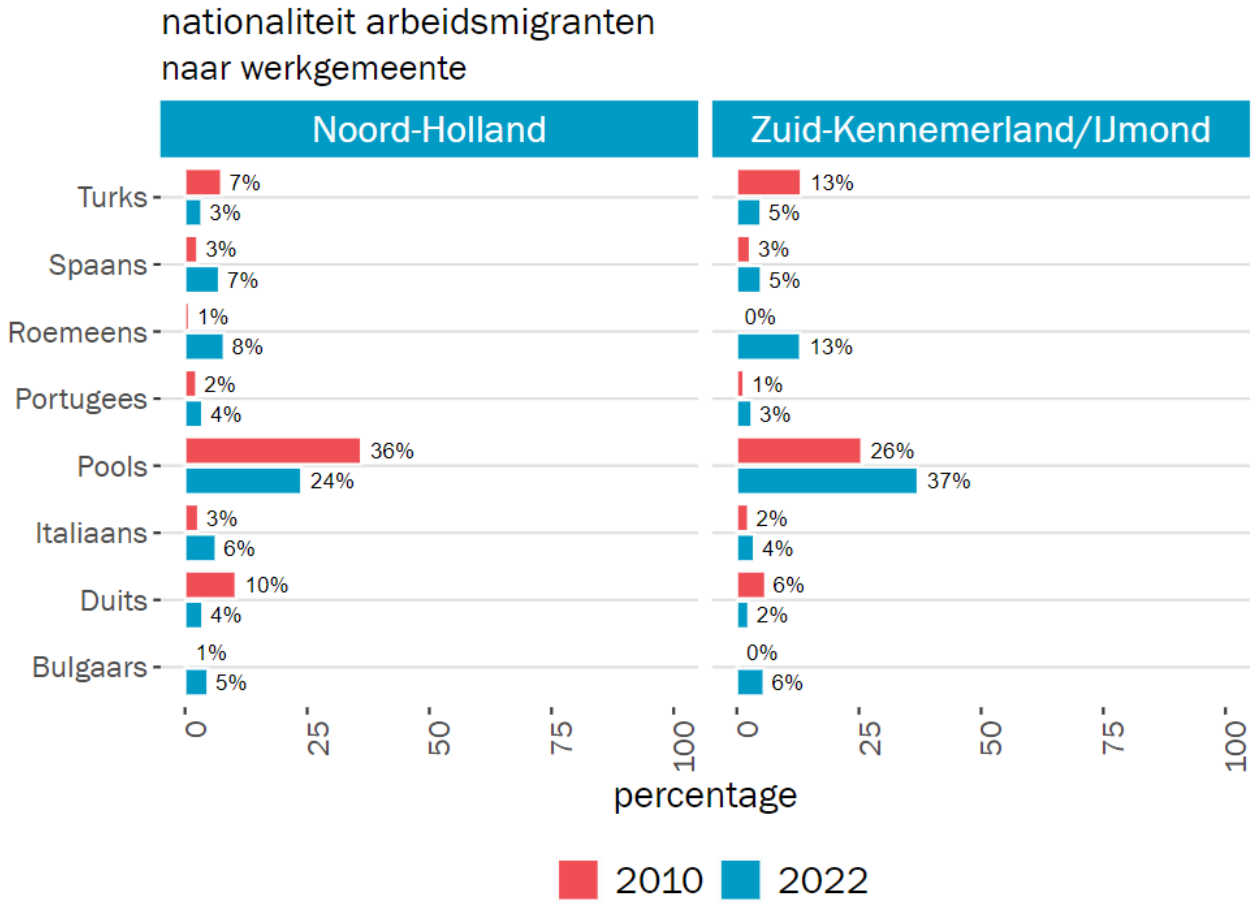

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata
[1] Cijfers zijn geïndexeerd om de jaarlijkse ontwikkeling tussen regio's onderling te kunnen vergelijken
[2] Bron CBS: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?dl=A295E

Meeste arbeidsmigranten afkomstig uit Polen
De belangrijkste herkomstlanden van arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond zijn Polen (37%) en Roemenië (13%).

De herkomstlanden met een relatief grote toename tussen 2010 en 2022 zijn Roemenië, Polen en Bulgarije. Het aandeel Turken en Duitsers is daarentegen afgenomen.

De herkomstlanden van arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond komen overeen met het provinciaal en landelijk beeld. Ook landelijk is de grootste groep arbeidsmigranten van Poolse afkomst, en is het aandeel Roemenen het sterkst toegenomen.

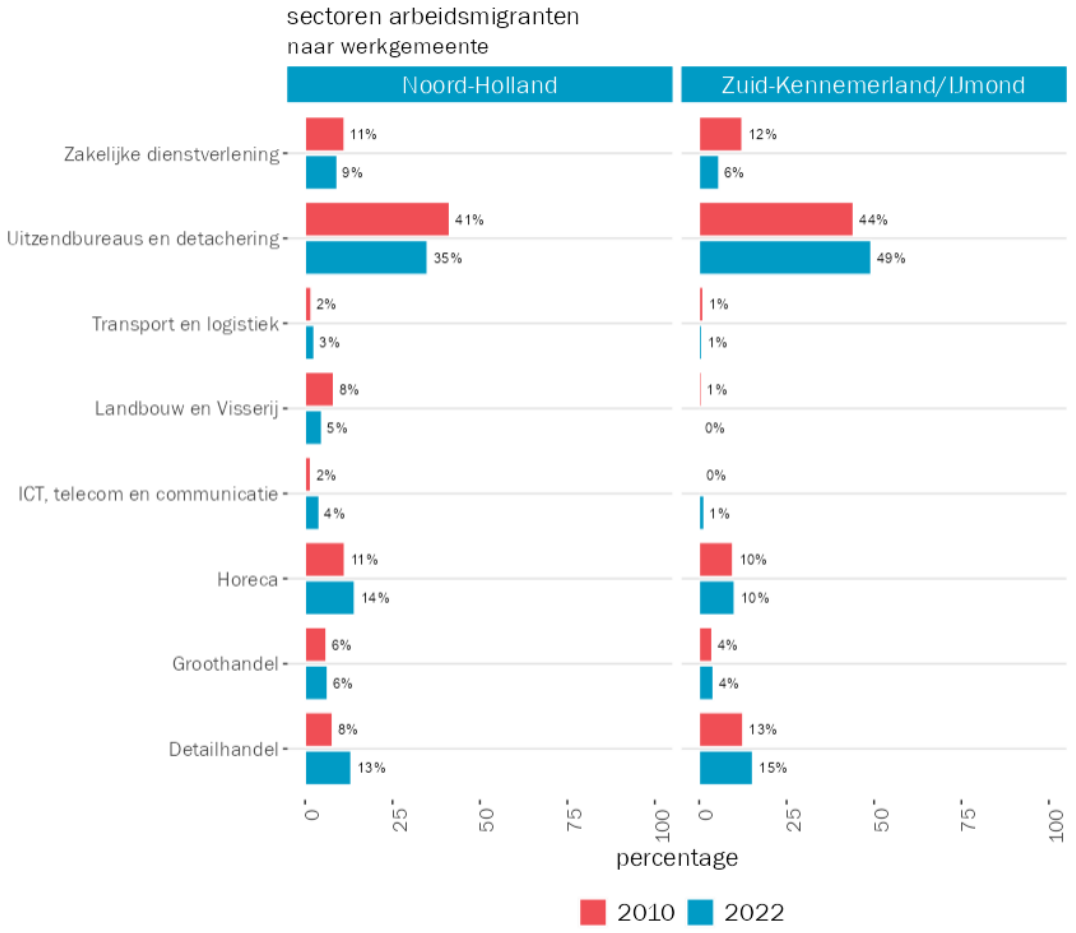
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Detailhandel en horeca grootste sectoren
Rechts op de pagina staat een grafiek met de top-8 werksectoren in 2010 en 2022.

In Zuid-Kennemerland/IJmond werkte 15% van de arbeidsmigranten in detailhandel en nog eens 10% in de horeca. 49% van de arbeidsmigranten werkte in 2022 via een uitzendbureau of detachering. Van deze arbeidsmigranten is helaas niet bekend in welke sector zij daadwerkelijk werken.

Het percentage arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau of detachering werkt is in Zuid-Kennemerland/IJmond hoger dan in Noord-Holland (35%), maar lager dan in Nederland (53%)

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering

Rechts op de pagina staat een tabel met het aandeel arbeidsmigranten dat via een uitzendbureau en/of detachering werkte in de periode 2018-2022.

Gemeenten met een (aanzienlijk) hoger aandeel werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering dan het provinciaal gemiddelde vervullen waarschijnlijk/mogelijk (voor een deel) een regiofunctie waarin arbeidsmigranten in een andere gemeente werken; in de CBS Microdata is de werklocatie van arbeidsmigranten geregistreerd als het adres van de werkgever. Indien zij voor een uitzendbureau werken, komt het voor dat het werkadres elders gelegen is omdat zij tijdelijk bij een of meerdere werkgevers worden uitgezonden.

Arbeidsmigranten die in Nederland via een uitzendbureau en/of detachering werkten, waren in de periode juni 2022 tot juni 2023 vooral actief in de logistiek (37%), tuinbouw (21%), voedingsindustrie (18%) en metaalindustrie (8%). De verdeling op regioniveau is niet bekend (ABU, 2024).

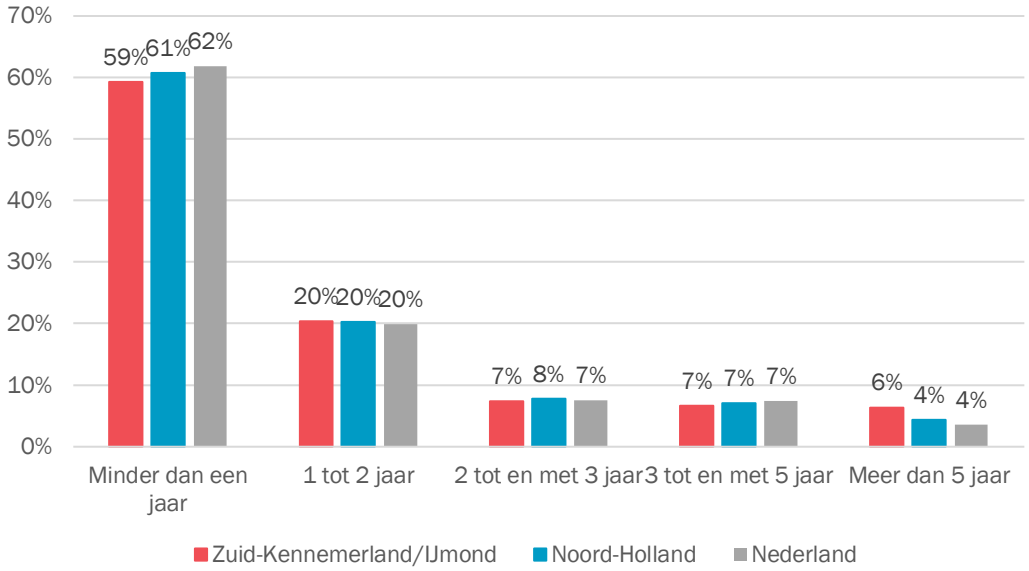
Aandeel arbeidsmigranten werkende via uitzendbureau en/of detachering, 2018 - 2022

Gemeente	Aandeel 2018	Aandeel 2019	Aandeel 2020	Aandeel 2021	Aandeel 2022
Beverwijk	16%	23%	20%	13%	18%
Bloemendaal	0%	0%	0%	0%	0%
Haarlem	59%	56%	50%	59%	63%
Heemskerk	0%	25%	46%	36%	38%
Heemstede	0%	0%	0%	0%	0%
Velsen	14%	7%	9%	21%	20%
Zandvoort	0%	0%	0%	0%	0%
Noord-Holland	**37%**	**36%**	**33%**	**33%**	**35%**

NB: aantallen werkende arbeidsmigranten via een uitzendbureau en/of detachering lager dan 10 dienen conform de (privacy)regels van het CBS afgerond te worden naar nul. Dit resulteert voor verschillende gemeenten in de provincie in een aandeel dat gelijk is aan nul procent. Percentages zijn verder afgerond op gehelen.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Verblijfsduur arbeidsmigranten, 2022

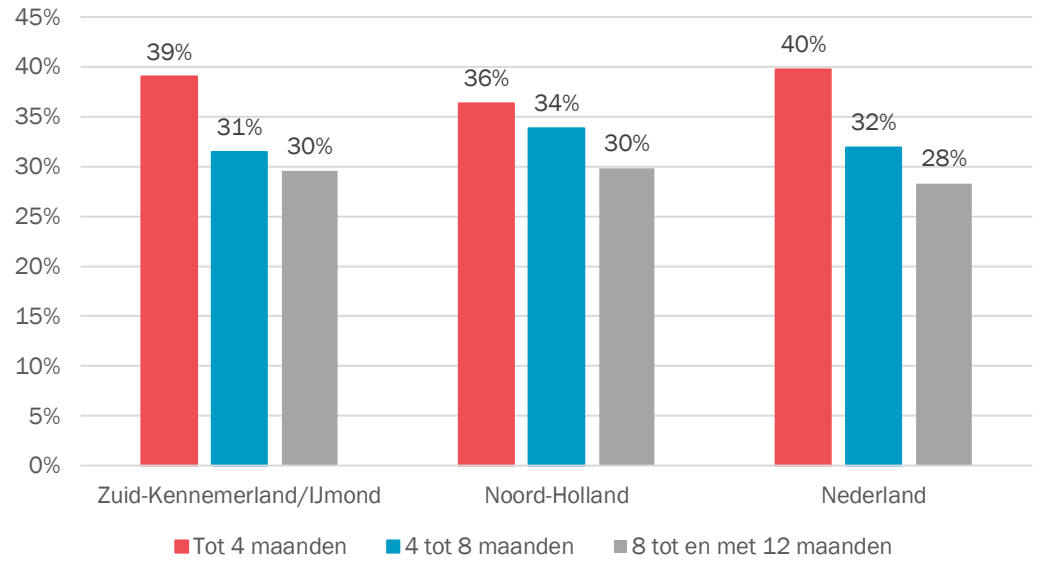

6 op de 10 arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Zuid-Kennemerland/IJmond

59% van de arbeidsmigranten werkt korter dan een jaar in Zuid-Kennemerland/IJmond; 41% werkt langer dan een jaar. Deze verhoudingen zijn min of meer gelijk aan die van Noord-Holland en Nederland.

Bij het kenmerk verblijfsduur gaat het om een momentopname. Dat wil zeggen dat op het moment van meten (2022) arbeidsmigranten bovenstaande verblijfsduur hebben. Het kan echter zo zijn dat deze groep in Nederland blijft en hun uiteindelijke verblijfsduur langer wordt.

Verblijfsduur arbeidsmigranten korter dan een jaar, 2022

4 op de 10 arbeidsmigranten werkt korter dan 4 maanden in Zuid-Kennemerland/IJmond

Van de arbeidsmigranten die minder dan een jaar in Zuid-Kennemerland/IJmond verblijven verblijft 39% tot 4 maanden. Nog eens 31% verblijft 4 tot 8 maanden en 30% verblijft 8 tot en met 12 maanden. In Noord-Holland en Nederland is de groep ‘tot 4 maanden’ ook het grootst.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

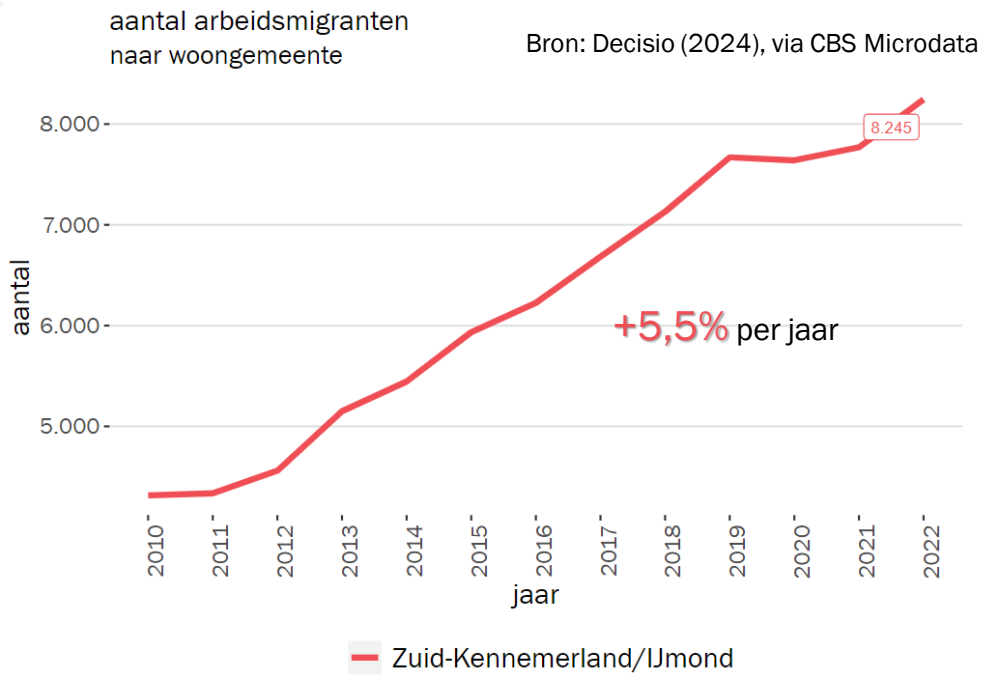
8.245 geregistreerd woonachtige arbeidsmigranten
Op basis van BRP-registraties stonden in 2022 8.245 arbeidsmigranten geregistreerd woonachtig in Zuid-Kennemerland/IJmond. Dit is naar verwachting een onderschatting van het daadwerkelijke aantal[1].

In 2020, het belangrijkste coronajaar, is er een lichte daling in het aantal arbeidsmigranten. Het ging echter om een tijdelijke dip, want in 2021 zat het aantal arbeidsmigranten op een niveau die hoger was dan voor de coronacrisis.

De helft van de BRP-geregistreerde arbeidsmigranten woont in Haarlem
De grootste groep arbeidsmigranten woont in Haarlem (53%); in absolute aantallen gaat dit om 4.375 arbeidsmigranten. Andere belangrijke woongemeenten voor arbeidsmigranten zijn Beverwijk (1.415 arbeidsmigranten) en Velsen (1.310 arbeidsmigranten).

Als we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond tussen 2010 en 2022 zien we dat Velsen en Haarlem de grootste groei hebben doorgemaakt, namelijk 7% en 6% respectievelijk. In absolute aantallen heeft Haarlem de grootste groei doorgemaakt (+2.205 arbeidsmigranten).

[1]*Het komt voor dat het woonadres van een arbeidsmigrant niet bekend is via de CBS Microdata. Bijvoorbeeld doordat de arbeidsmigrant, bij seizoensgebonden arbeid, minder dan vier maanden in Nederland verblijft en zich niet bij de gemeente inschrijft (dat is ook geen wettelijke plicht). Of het kan voorkomen dat de arbeidsmigrant onbekend is met het proces van inschrijving en/of zich niet wil inschrijven vanwege de vrees voor het verliezen van rechten in het land van herkomst. Het aantal geregistreerde arbeidsmigranten via de CBS Microdata is dus waarschijnlijk een onderschatting van het daadwerkelijke aantal wonende arbeidsmigranten. Uit eerder onderzoek is de inschatting dat gemiddeld 45 tot 55% van de arbeidsmigranten zich inschrijft.*

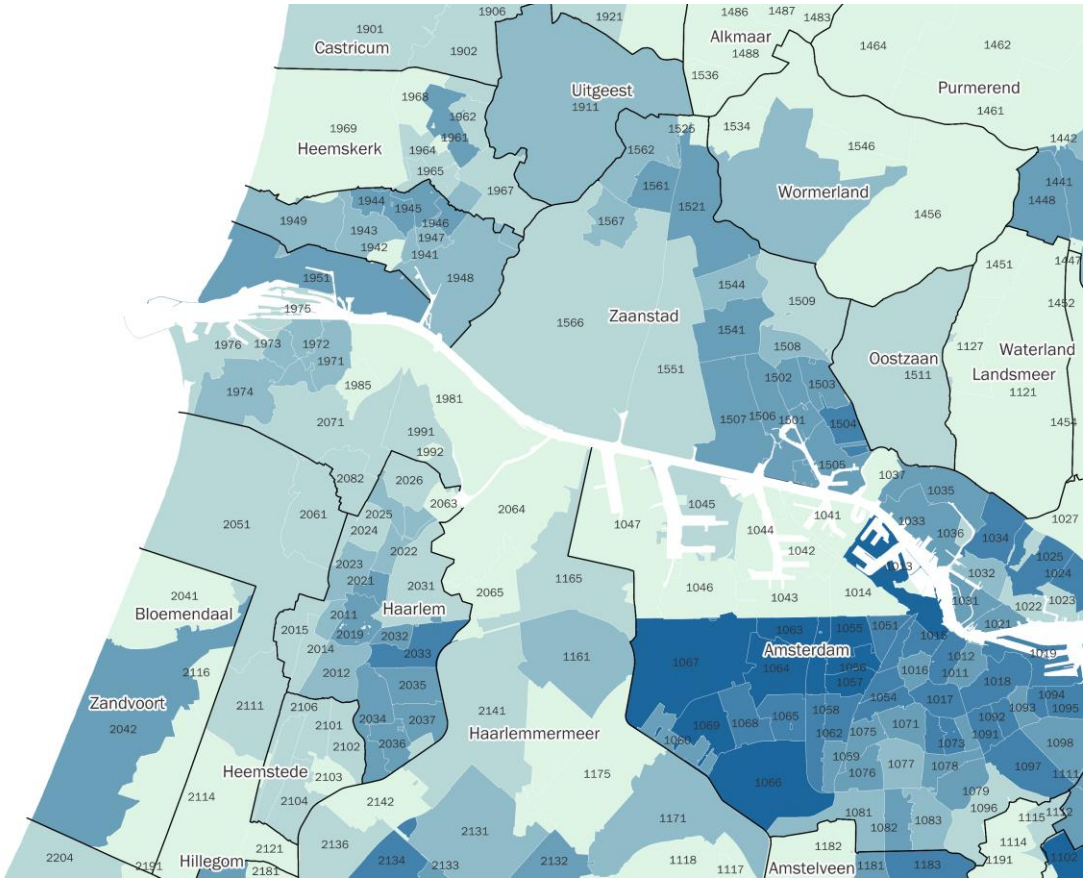

Gemeente	Aantal 2010	Aantal 2019	Aantal 2022	Ontwikkeling 2010-2019	Ontwikkeling 2019-2022	Aandeel werkende in 2022
Beverwijk	770	1.370	1.415	7%	1%	635
Bloemendaal	75	145	115	8%	-7%	180
Haarlem	2.170	3.955	4.375	7%	3%	5.945
Heemskerk	380	505	480	3%	-2%	230
Heemstede	110	165	205	5%	8%	125
Velsen	605	1.215	1.310	8%	3%	1.570
Zandvoort	205	315	345	5%	3%	155
Zuid-Kennemerland/ IJmond	**4.315**	**7.670**	**8.245**	**6,6%**	**2,4%**	**8.840**

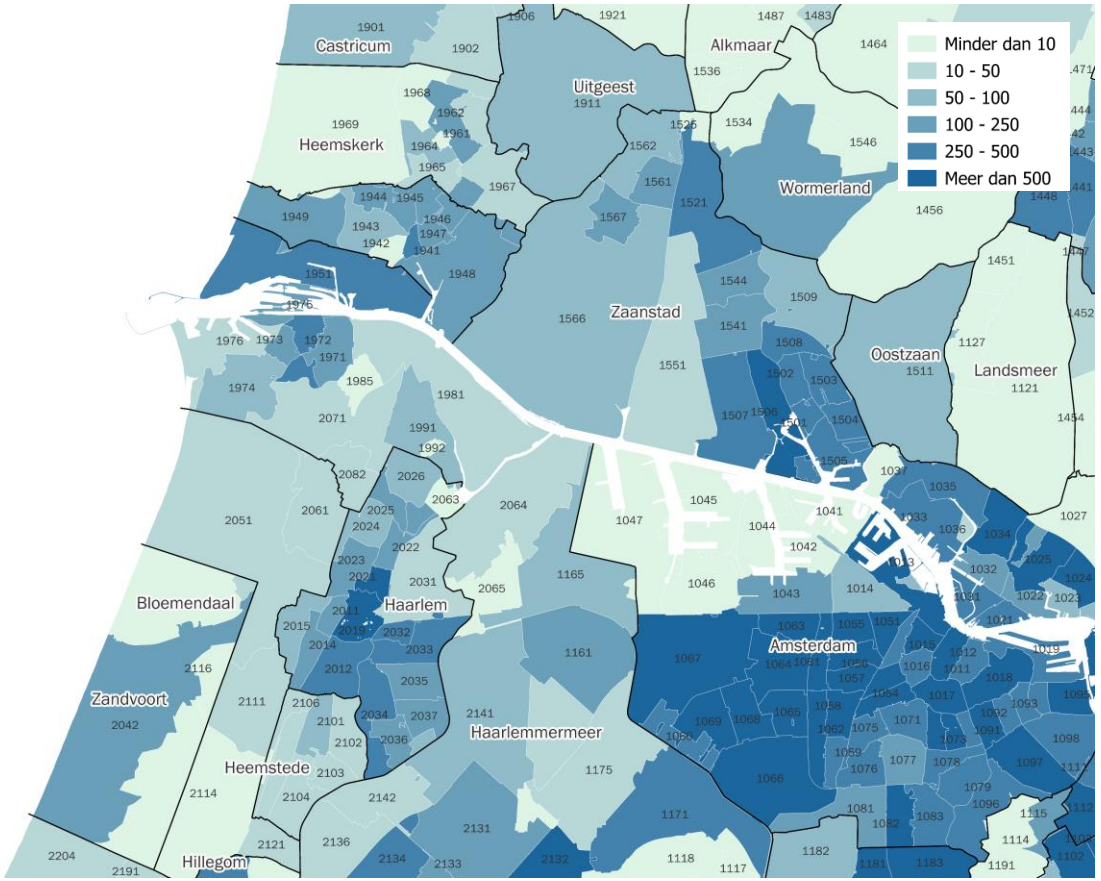
ARBEIDSMIGRANTEN NAAR WOONLOCATIE

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Wonende arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland en IJmond (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2010**

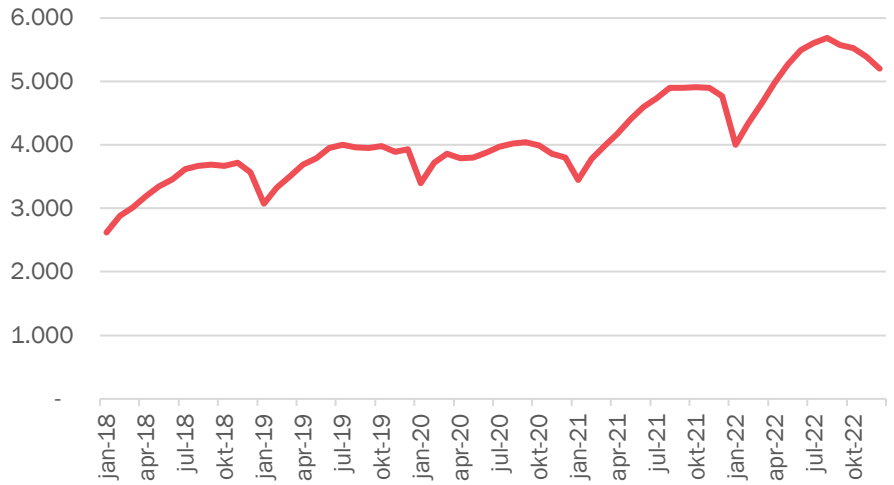
Wonende arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland en IJmond (en directe omgeving) naar PC4-gebied, **2022**

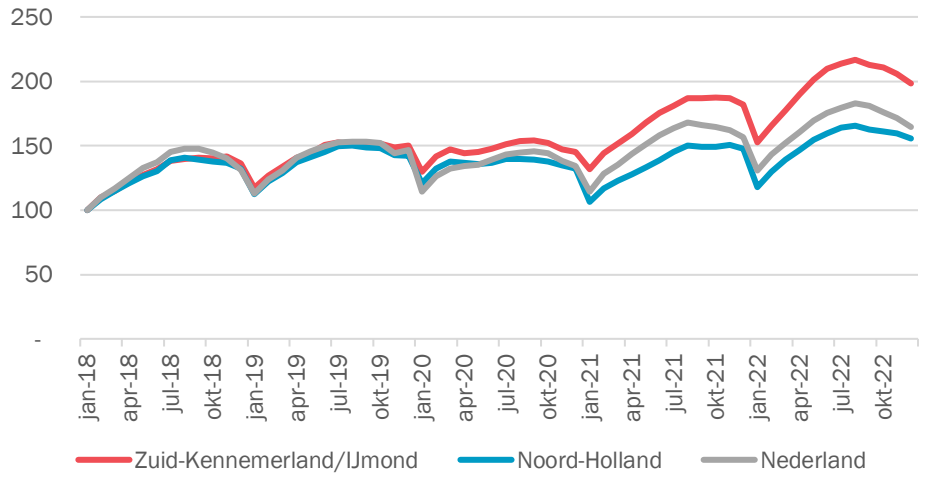
Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

SEIZOENSPIEKEN

Seizoenspieken arbeidsmigranten Zuid-Kennemerland/IJmond, 2018 - 2022

Seizoenspieken arbeidsmigranten (geïndexeerd, basisjaar = 100), 2018 - 2022

Piek in arbeidsmigranten in de regio Zuid-Kennemerland/IJmond

Het aantal werkzame arbeidsmigranten in de regio Zuid-Kennemerland/IJmond piekt met name aan het einde van de zomer (rond augustus). Richting de wintermaanden daalt het aantal arbeidsmigranten weer met januari meestal als dieptepunt. Dit illustreert dat de inzet van arbeidsmigranten seizoensgebonden is. Dit zit hem bijvoorbeeld in de sector landbouw en visserij.

Vergelijkbare seizoentrend als met Noord-Holland

De seizoenpieken in Zuid-Kennemerland/IJmond zijn vergelijkbaar met Noord-Holland en Nederland. In Noord-Holland en Nederland zien we ook een geleidelijke stijging van het aantal arbeidsmigranten door het jaar heen met een piek aan het einde van de zomer. De pieken van Noord-Holland en Nederlands zijn minder spits dan de pieken van Zuid-Kennemerland/IJmond. Daarna neemt het aantal arbeidsmigranten af. Het terugkerende dal rond de jaarwisselingen valt deels te verklaren doordat 31 december een gangbare einddatum van contracten is.

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

PROGNOSE ARBEIDSMIGRANTEN TOT 2030

Op basis van de historische ontwikkeling in de economie en het aantal arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond zijn prognoses opgesteld van de te verwachten ontwikkeling tot 2030. In onderstaand kader geven we een korte toelichting op de methodiek.

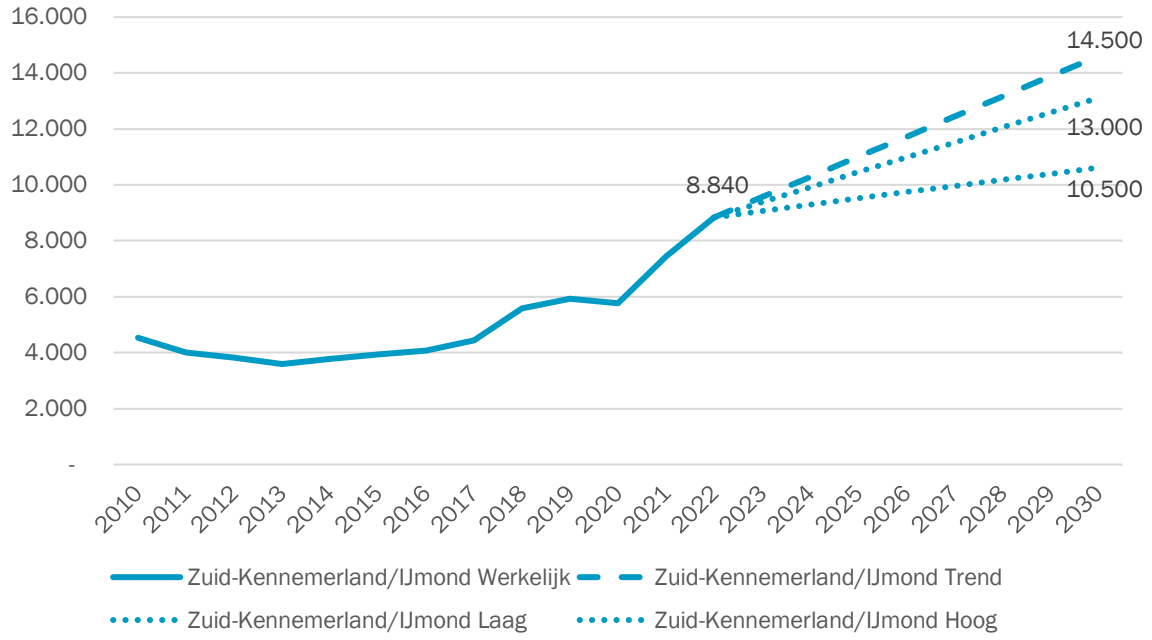
Achtergrond: externe factoren van belang voor aantal arbeidsmigranten tot 2030

Verschillende externe factoren beïnvloeden het uiteindelijke aantal werkende arbeidsmigranten. Ten eerste kan *technologische vooruitgang* de vraag naar arbeidsmigranten verminderen door automatisering en mechanisatie van arbeidsintensieve taken. Daarnaast kan het *politieke klimaat* beperkingen stellen aan het aantal arbeidsmigranten door striktere immigratieregels en beleidsmaatregelen. Het *aanbod van huisvesting* kan eveneens belemmerd werken, aangezien een tekort aan geschikte woonruimte de vestiging van arbeidsmigranten kan beperken. Verder speelt *vergrijzing* en *krapte op de arbeidsmarkt* in zowel het herkomst- als aankomstland een rol, doordat een toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in het herkomstland de beschikbaarheid van arbeidsmigranten kan verminderen, terwijl een vergrijzende bevolking en krapte op de arbeidsmarkt in het aankomstland de vraag naar arbeidskrachten kan verhogen. Tot slot beïnvloeden de *welvaartsontwikkelingen* in zowel het herkomst- als aankomstland de migratiestromen; een toenemende welvaart in het herkomstland kan migratie ontmoedigen, terwijl economische groei in het aankomstland de vraag naar arbeidsmigranten kan stimuleren.

Prognose: 10.500 tot 14.500 arbeidsmigranten in 2030

Uit de prognosescenario's blijkt voor Zuid-Kennemerland/IJmond dat het aantal werkende arbeidsmigranten de komende jaren blijft toenemen tot een populatie van naar schatting 10.500 tot 14.500 arbeidsmigranten. Dit gaat om een jaarlijkse groei binnen een bandbreedte van 2 tot 6 procent.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal werkende arbeidsmigranten Zuid-Kennemerland/IJmond

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BEHOEFTE HUISVESTING TOT 2030

WLO-hoog: toename short-stay +120 tot en met 2025, +350 tot en met 2030

Op basis van de verdeling van de verblijfsduur van arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond betekent de verwachte toename van het aantal arbeidsmigranten in Zuid-Kennemerland/IJmond het volgende: voor short-stay verwachten we een toename van tenminste 120 arbeidsmigranten in 2025. Tot en met 2030 verwachten we een toename van 350 arbeidsmigranten (voor short-stay; in het WLO-hoog scenario). Wanneer de trend (2010-2022) wordt gevolgd dan zijn de aantallen extra arbeidsmigranten in 2025 en 2030 hoger dan in het WLO-scenario.

Prognose verwachte ontwikkeling aantal wonende arbeidsmigranten Zuid-Kennemerland/IJmond

Aantal in Zuid-Kennemerland/IJmond wonende arbeidsmigranten (BRP-geregistreerd)	2022	2025	2030
Prognose: conform scenario WLO-hoog	8.245	9.500	12.000
Prognose: conform trend ZKL/IJmond 2010-2022	8.245	10.000	13.500
Additioneel aantal: conform WLO-hoog	-	1.255	3.755
Additioneel aantal wonende arbeidsmigranten: conform trend	-	1.755	5.255
Op basis van prognose scenario WLO-hoog:			
Short (<1 jaar)	9%	120	350
Mid (1 tot 3 jaar)	29%	360	1.090
Long (3 jaar of langer)	62%	770	2.310
Totaal	**100%**	**1.250**	**3.750**
Op basis van prognose conform trend:			
Short (<1 jaar)	9%	160	490
Mid (1 tot 3 jaar)	29%	510	1.520
Long (3 jaar of langer)	62%	1.080	3.240
Totaal	**100%**	**1.750**	**5.250**

Bron: Decisio (2024), via CBS Microdata

Bron: Decisio (2024); o.b.v. CBS Microdata

BIJLAGE

Methodiek Monitor Internationals

Het CBS geeft geaccrediteerde organisaties toegang tot de 'big data' bestanden achter de statistieken die het CBS publiceert (CBS Microdata). Decisio heeft toegang tot CBS Microdata en gebruikt dit om de Monitor Internationals op te stellen.

Voor de monitor koppelt Decisio binnen CBS Microdata contractinformatie van werknemers in Nederland aan verschillende persoonsgegevens. Daarmee selecteren we de groep werknemers zonder de Nederlandse nationaliteit: de internationale werknemers. Op gemeenteniveau en (deels) op postcodeniveau geeft de monitor onder meer inzicht in:

- Het aantal internationale werknemers dat in een regio woont en werkt;
- In welke sector zij werkzaam zijn;
- Hoe lang zij in Nederland economisch actief zijn, zowel op korte termijn (in maanden) als lange termijn (in jaren);
- Waar ze vandaan komen, hoe oud ze zijn en hoe zij wonen: huishoudenssamenstelling, koop-/huurhuis en WOZ-waarde.

De data is beschikbaar voor de periode 2010-2022, waardoor niet alleen de huidige situatie maar ook de ontwikkeling in beeld wordt gebracht.

Methodiek prognose behoefte huisvesting

Op basis van de te verwachten economische ontwikkeling zijn prognoses opgesteld van de ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten in 2025 en 2030 en de betekenis daarvan voor short-, mid- en longstay in Nederland.

Herkomst economische groeicijfers

We baseren ons op regionaal-economisch prognoses op COROP-niveau. Het gaat daarbij om de zogenaamde 'WLO-scenario's' (Welvaart en Leefomgeving) die in 2015 zijn opgesteld door het PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) en het CPB (Centraal Planbureau). Deze scenario's vormen de basis voor veel beleidsbeslissingen op het gebied van de fysieke leefomgeving in Nederland. De verwachting is dat in 2024 een nieuwe editie van de scenariostudie wordt gepubliceerd.

Voor de regionaal-economische ontwikkeling zijn we uitgegaan van een WLO-laag en WLO-hoog scenario. Het WLO-laag scenario gaat uit van een beperkte demografische ontwikkeling samen met een gematigde economische groei. Het WLO-hoog scenario combineert een relatief hoge bevolkingsgroei met een hoge economische groei.

Berekening aantal arbeidsmigranten in 2025 en 2030
Voor de verschillende regio's die in het onderzoek aan bod komen, zijn voor 2025 en 2030 de regionaal-economische groeicijfers achterhaald. Deze groeicijfers (laag en hoog) en het trendcijfer (op basis van de werkelijke ontwikkeling 2010-2022) zijn vervolgens toegepast op het aantal arbeidsmigranten dat in 2022 in de betreffende regio woonde (BRP-geregistreerd).

Onderscheid naar short-, mid- en longstay
In de geprognosticeerde aantallen arbeidsmigranten in 2025 en 2030 is vervolgens een onderscheid gemaakt naar short-, mid- en longstay op basis van gemiddelde aandeel arbeidsmigranten naar verblijfsduur voor de jaren 2018 tot en met 2022 (vijfjaarsgemiddelde). Er is een gemiddelde van vijf jaren gehanteerd om mogelijke omvangrijke afwijkingen tussen onderlinge jaren te dempen.

Looneisen definitie kenniswerker of arbeidsmigrant
Om binnen de groep internationale werknemers (zie definitie pagina 6) onderscheid te maken tussen kenniswerkers en arbeidsmigranten, hanteren we de volgende looneis:

- **Kenniswerker**: een internationale werknemer, waarbij een minimale looneis is gesteld (fiscaal loon: loon voor belastingen) voor twee leeftijdsgroepen en een minimaal aantal SV-dagen. De minimale looneisen per leeftijdsgroep zijn:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
< 30 jaar	€ 25.761	€ 25.985	€ 26.605	€ 27.109	€ 26.926	€ 27.860	€ 28.333	€ 28.813	€ 29.293	€ 29.929	€ 30.672	€ 31.607	€ 32.197
≥ 30 jaar	€ 35.128	€ 35.433	€ 35.867	€ 36.407	€ 36.723	€ 38.003	€ 38.648	€ 39.303	€ 39.953	€ 40.824	€ 41.840	€ 43.110	€ 43.908

- **Arbeidsmigrant**: een internationale werknemer die niet voldoet aan bovenstaande looneis voor kenniswerkers.

Meerdere doelgroepen in monitor: voorkomen van dubbeltellingen
Vanaf 2022 voert onze Monitor Internationals meer internationale doelgroepen dan alleen de internationale kenniswerkers en arbeidsmigranten. De monitor is verbreed met landelijke gegevens over internationale studenten, statushouders, inkomensafhankelijke partners en ontheemde Oekraïners. Om eventuele dubbeltellingen in de uitkomsten te voorkomen is ervoor gekozen om personen toe te wijzen aan een doelgroep op basis van hun verondersteld hoofdmotief voor verblijf in Nederland. Deze verbreding van onze monitor en de correcties die we daarvoor uitvoeren kunnen tot (kwantitatieve) verschillen in de uitkomsten leiden voor wat betreft de voorgaande monitorrapportages van Decisio.

DECISIO
ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Meer informatie?

De adviseurs bij Decisio zijn gespecialiseerd in het thema internationalisering in Nederland. In de laatste jaren voerde Decisio verschillende onderzoeken uit aangaande de populatie internationals in Nederland. Als het gaat om hun economische situatie, maar ook op het gebied van onderwijs en huisvesting. Denk bijvoorbeeld aan haalbaarheidsstudies voor internationale scholen of huisvesting van arbeidsmigranten. Naast analyses over de populatie internationale werknemers in Nederland, voert Decisio ook de monitor naar internationale organisaties in Nederland uit.

Gerwin van der Meulen
Partner Decisio
g.vandermeulen@decisio.nl

Max Celant
Adviseur Decisio
m.celant@decisio.nl

Simone Vos
Adviseur Decisio
s.vos@decisio.nl

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland

Projectteam Decisio
Gerwin van der Meulen
Max Celant
Simone Vos

Contactgegevens Decisio
Valkenburgerstraat 212
1011 ND Amsterdam
T 020 – 67 00 562
E info@decisio.nl
I www.decisio.nl

2 juli 2024